

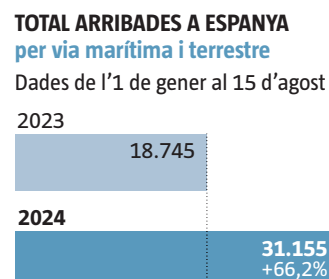
LA CRISI MIGRATÒRIA

La immigració irregular creix un 66% per l'arribada massiva a les Canàries

Ceuta demana ajuda per alleujar els centres de menors no acompanyats, completament desbordats

Sánchez iniciarà el curs amb una gira pel Senegal, Gàmbia i Mauritània per provar de frenar les sortides per mar

POLÍTICA / P. 7

IGUALADA-MANRESA

La calor obliga a reduir la velocitat als FGC

VIURE / P. 19

MÓN EDITORIAL

L'assaig literari català, en bona forma

CULTURA / P. 30

INUNDACIONS

Menorca demana de ser declarada zona catastròfica

SOCIETAT / P. 15

SUPLEMENT

Roma, entre el vell i el nou

HARRIS S'ENCOMANA A LES CLASSES MITJANES

En plena eufòria dels demòcrates, Kamala Harris va anunciar ahir les primeres propostes econòmiques. El paquet de mesu-

res té un objectiu prioritari: "Reduir els costos per a les famílies de classe mitjana", després de tres anys d'elevada inflació. A

la foto, la candidata i Joe Biden saludant en la primera compareixença conjunta, a Maryland. INTERNACIONAL / P. 6

REUTERS

SALUT

Menors abonats als antidepressius

El consum de psicofàrmacs s'ha duplicat els últims cinc anys

En cinc anys s'ha duplicat a Catalunya el nombre de menors que consumeixen antidepressius, fins a arribar als 8.241, i la prescripció d'ansiolítics en aquests pacients ha augmentat un 60,5%, fins als 1.948. Un creixement que destaca en contrast amb l'increment d'atesos, d'un 18%, en el mateix període 2018-2023. El 70% són noies. SOCIETAT / P. 14

L'exèrcit ucraïnès pren el control d'un gasoducte

INTERNACIONAL / P. 4

La tristesa dels joves

Lola García
Directora adjunta

A costumem a vincular la joventut amb l'alegria i les ganes de viure. Per això dades com les que avui revela la secció de Societat de *La Vanguardia* ens resulten tan inconcebibles. La prescripció d'ansiolítics entre els joves (la majoria noies) ha crescut a Catalunya un 60% en cinc anys. Això és extrapolable a altres societats avançades i, malgrat que se n'ha començat a parlar, sobretot després de la pandèmia, encara no s'ha arribat a afrontar de manera integral i efectiva.

Molts factors conflueixen en aquest fenomen. Hi ha causes estructurals que impedeixen que els nostres joves puguin desenvolupar les seves potencialitats, com els baixos sous i els elevadíssims preus de l'habitatge. Només el 16% dels menors de 30 anys viuen emancipats a Espanya, quan a Europa la mitjana arriba gairebé al 32%. Aquí, per pagar un lloguer un jove ha de dedicar-hi el seu salari íntegre, una rèmor per afrontar un projecte de vida satisfactori.

Altres causes han sorgit aquests darrers anys. La facilitat amb què es prescriuen psicofàrmacs des de l'adolescència i l'escassetat d'atenció psicològica agreugen la situació. Tant, que la Generalitat posarà en marxa una campanya de conscienciació per evitar un ex-

cés de consum d'aquest tipus de medicació. Finalment, els mòbils i les xarxes socials no ajuden, més aviat el contrari, una generació que ha crescut sota el seu impacte. El seu caràcter addictiu i el contingut divisiu i promotor del conflicte afavoreixen l'ansietat, mentre que molts joves dipositen la seva confiança en referents enganyosos que els fan aspirar a una forma de vida il·lusòria i banal.

Segur que podrien afegir-se més motius per a aquesta epidèmia de malestar que afecta aquells que constitueixen el futur. El més increïble és la falta d'interès que se'ls presta per part de la política, les administracions i les empreses. La societat dona per descomptat que, pel fet de ser joves, ja gaudeixen d'un privilegi incomparable. S'addueix que altres generacions van patir més penúries econòmiques i fins i tot la urpada de les guerres. Però la joventut actual s'endinsa en una societat de canvis vertiginosos que susciten inquietuds insondables i escasses certeses. Ser jove avui no sempre és divertit. És genial disposar de passis de tren per viatjar de franc. Però el que necessiten és esperança.

LA IMATGE

CYRIL ZINGARO / EFE

'Land art'. L'artista francosuís Saype va culminar ahir al municipi suís de Friburg la seva última pintura gegant d'art biodegradable amb motiu de la celebració del 125è aniversari de l'Oficina de Turisme

ELS SEMÀFORS

Marta Bordas
Arquitecta

Juntament amb l'economista Pep Esteba ha dissenyat un sistema pioner, ja en marxa a Palamós, que permet a les persones amb mobilitat reduïda banyar-se al mar de manera autònoma. / P. 20

Blanca Llum Vidal
Escriptora

Poeta de prestigi que també publica assaig i que forma part d'una fornada d'autors en català que demostra que és possible combinar l'especulació amb la qualitat literària. / P. 30

Juli Guiu
Director del Cap Roig Festival

El Cap Roig Festival que dirigeix Juli Guiu ha tancat la seva 24a edició reunint un total de 48.509 espectadors i es reafirma com un dels esdeveniments culturals més destacats del sud d'Europa. / P. 31

Nayib Bukele
President del Salvador

Tot i que Bukele ha aconseguit per al Salvador els índexs d'assassinats més baixos del continent, sis mil dels vuitanta mil detinguts són innocents, segons els grups de drets humans. / P. 3

PEL FORAT DEL PANY

Illa i Sánchez, a La Mareta

El president de la Generalitat, Salvador Illa, va viatjar ahir fins a Lanzarote amb la seva dona, on passarà uns dies amb Pedro Sánchez a La Mareta, segons va revelar el diari *La Provincia*.

No és la primera vegada que tots dos es troben en aquesta finca canària. Altres estius, les dues famílies ja s'havien reunit en aquell indret. Illa i Sánchez són, a més d'aliats polítics, amics personals. Una amistat que es va forjar en els temps més durs de la pandèmia, quan l'actual president,

aleshores ministre de Sanitat, residia en un habitatge annex de la Moncloa. Tots dos comparteixen a més l'afició pels esports i han sortit a córrer plegats.

El president català es concedeix així uns dies de descans després de les intenses jornades que van precedir la seva investidura, que han continuat amb la configuració del nou Govern. Aquests dies els membres de l'Executiu han fet una aturada i de moment no està previst que hi hagi una nova reunió del Consell Executiu fins al 27 d'agost.●

PENSEM QUE...

La salut mental perilla

El consum d'antidepressius entre els menors s'ha duplicat en cinc anys, des del 2018 fins al 2023. En aquest mateix període la prescripció d'ansiolítics en aquests pacients ha crescut un 60,5%. Només són dues de les moltes dades de l'informe que publiquem avui a la secció de Societat, però n'hi ha prou per preguntar-nos què està passant amb la salut mental, en particular amb la dels nostres joves. Trastorns com l'ansietat, la depressió i els problemes alimentaris s'acostumen

a tractar amb antidepressius i ansiolítics, dos psicofàrmacs que també es prescriuen en molts altres diagnòstics. L'agreujament de malestars emocionals no necessàriament associats a una patologia i l'augment de la sensibilització pel que fa als problemes de salut mental poden ajudar a entendre part del problema, però no s'ha de perdre de vista una altra dada molt important: ara que són més necessaris que mai, resulta punyent i greu el dèficit endèmic de psiquiatres i psicòlegs a la sanitat pública.●

ÍNDEX

INTERNACIONAL	3
POLÍTICA	7
OPINIÓ	10
SOCIETAT	14
NECROLÒGIQUES	18
VIURE	19
CULTURA	30
CARTELLERA.....	34
ESPORTS	37
ECONOMIA	41

Internacional

Nou ordre a l'Amèrica Central

El Salvador, regne de la mà de ferro

El president Bukele empresona milers de delinqüents, però es dubta de si tots ho són

SECRETARIA DE PREMSA DE LA PRESIDÈNCIA / REUTERS

Nayib Bukele, que està ben avalat per l'exèrcit i la policia, en un acte del bicentenari de la independència del Salvador el 2021

ANDY ROBINSON
San Salvador
Enviat especial

No cal sortir de l'aeroport internacional de San Salvador per comprovar que el president salvadorenc, Nayib Bukele, és una estrella llatinoamericana.

Dues cadires amb rematades daurades sota un retrat de Bukele i un altre de la primera dama Gabriela creen el perfecte escenari per a fotos i selfies. Bukele “és una icona per a tots els llatinoamericans; s'encarrega de la seguretat del seu país”, diu Julio Ferreira, de nacionalitat paraguaiana, que fa sis mesos que viu a San Salvador. “Ha donat al poble salvadorenc el que es mereix: més seguretat i la presència eterna de Déu”, coincideix un expatriat salvadorenc de visita des de Houston.

Una part important de l'opinió pública a Amèrica Llatina, com també a les comunitats hispanes als Estats Units, s'ha deixat seduir pel jove president, fill d'un

multimilionari palestí.

Des de juny del 2022, Bukele ha autoritzat centenars de batudes policials i militars que donen una xifra enorme de 80.000 presumptes delinqüents empresonats, entre els quals 3.000 nens i adolescents, segons un informe de Human Rights Watch. La taxa d'homicidis s'ha desplomat fins a

La política de Bukele es percep com un miracle en un continent castigat pel crim organitzat

2,4 per cada 100.000 habitants, la més baixa de les Amèriques. Fa deu anys, se situava en 100. El descens va començar, en realitat, fa més de vuit anys, però la mà de ferro de Bukele es percep com un acte miraculós en un continent castigat per la delinqüència organitzada.

Bukele va aconseguir el 84% dels vots a les eleccions presiden-

cials de febrer, però el suport al draconian règim d'emergència, en vigor des de juny del 2022, sembla tenir més matisos als carrers de San Salvador que a l'aeroport.

Ningú no disputa la millora. Es respira un aire de llibertat després de la desaparició de les sàdiques bandes de la Mara Salvatrucha (MS-13) i del Barrio 18, el principal ingrés del qual era l'extorsió a tot negoci, per petit que fos.

Al vell centre, els venedors ambulants, abans un focus de delinqüència, han desaparegut, malgrat que el pla de real·lotjar-los en un flamant mercat topa amb problemes perquè “el cost del nou lloc és més car del que pagaven als membres de bandes al centre”, va dir un transeünt. A la perifèria pobra no se senten els trets de les execucions dels que no pagaven “l'impost de la por”, ni les venjances entre els membres de bandes.

“Per mi, ni cal posar aquests tatuats a la presó, els aplicaria la pena de mort”, va dir el conductor d'Uber el germà del qual, propietari d'una mototaxi, va ser assas-

sinat a trets per delinqüents. Tot i això, després afegeix: “Que paguin els culpables dels crims, però que alliberin els altres!”.

Els grups de defensa dels drets humans calculen que més de 6.000 presos són innocents. I “en poden ser molts més, perquè hi ha parts del país on no tenim recursos per investigar”, explica

Els grups de defensa dels drets humans calculen que més de 6.000 presos són innocents

Jorge Rodríguez, expert en drets humans de la jesuïta Universitat Centreamericana (UCA), de què els teòlegs de l'alliberament van ser blancs dels esquadrans de la mort durant la guerra dels anys vuitanta.

De vegades els fantasmes d'aquells anys treuen el cap al vell hotel Hilton, per exemple, abans el Sheraton, on els corres-

ponsals de guerra es van aplegar per cobrir les matances i les desaparicions. “Una detenció [...] sovint és anterior a una desaparició”, va escriure Joan Didion al seu assaig *Salvador*.

Ara, sembla que els desapareguts substitueixen els morts. L'any abans de l'estat d'emergència “hi va haver més desapareguts que morts segons les estadístiques oficials, cosa inèdita per a tota la postguerra”, diu Jorge Rodríguez.

Això pot ser la conseqüència d'un pacte a què haurien arribat Bukele i els líders de les bandes abans de la mà de ferro. Se sap, a partir d'enregistraments obtinguts pel diari *El Faro* i publicades el 2022, que el primer govern de Bukele (2019-2023) va negociar amb el líder de l'MS-13, Elmer Canales, anomenat *el Crook de Hollywood*, a fi de reduir els homicidis els carrers. Després del pacte les bandes “van continuar matant, però no van deixar els cadàvers al carrer”, afirma l'experta en drets humans Celia Medra-

Continua a la pàgina següent

La conquesta ucraïnesa de Sudja, a Kursk, respecta l'últim conducte de gas obert entre Rússia i Europa

Un gasoducte entre míssils

NIL CODINA
Barcelona

La primera incursió en territori rus des de la Segona Guerra Mundial ha mostrat les debilitats de la frontera russa, però també ha recordat els riscos latents del subministrament de gas a Europa.

El 8 d'agost els preus del mercat europeu de gas van tocar màxims de l'any 2024 després de conèixer-se l'inici de la incursió i van arribar als 40 euros el megawatt hora als contractes de futurs per al setembre. La xifra s'ha relaxat unes dècimes, però està molt per sobre dels mínims de l'any, prop dels 25 euros al febrer, i per sota dels pitjors moments del 2022, en què es van superar els 300 euros el megawatt hora.

El control declarat per les autoritats ucraïneses de la ciutat de Sudja, a l'óblast de Kursk, posa el trànsit de gas a Europa al punt de mira. Sudja, a uns 9,6 quilòmetres dins del territori rus, és el més gran dels 80 assentaments que Ucraïna afirma haver pres, però és encara més rellevant com a punt de transbordament per al gas natural cap a Europa central i occidental.

El gasoducte, conegut com a Urengoi-Pomari-Uzhgorod, és l'última font operativa d'aprovisionament de gas rus a Europa occidental i central després que Polònia tanqués el gasoducte Iamal-Europa i que el marítim Nord Stream quedés inoperatiu després dels sabotatges de setembre del 2022. L'altre punt que està obert amb els països d'Europa de l'Est és el Turkish Stream, que connecta Rússia amb Turquia, i aquest últim amb Bulgària pel mar Negre, inaugurat l'1 de gener del 2020.

A Sudja hi ha el que es coneix com una estació de mesurament de gas natural, on es revisa l'entrada i sortida de gas pel conducte i es regula la seva qualitat. El gas arriba a aquest punt des de Sibèria Occidental i travessa la frontera cap al sis-

ROMAN PILIPEY / AFP

Caiguts a Kursk

Funeral dijous a Sumi de sis soldats ucraïnesos

sos caiguts en l'ofensiva de Kiïv sobre territori rus a Kursk

Nus geoestratègic
A baix, l'estació de gas natural de Sudja en una

imatge del 2009: per aquí passa el gas rus cap a Hongria, Eslovàquia i Àustria

SERGEI CHUZAVKOV / AP-LAPRESSE

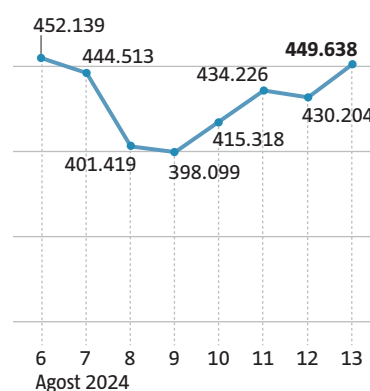
tema ucraïnès, per després transitar a Eslovàquia i Moldàvia. Els clients finals són principalment Hongria, Eslovàquia i Àustria, sense possibilitats d'adquirir gas natural líquid per via marítima. En total, el trànsit de gas per aquesta via representa prop d'un 3% de les importacions de gas d'Europa.

L'arribada de tropes ucraïneses a Sudja va posar en alerta els diferents operadors.

Moldàvia va declarar l'alerta energètica davant el temor d'una interrupció del subministrament i el preu de futurs del gas europeu va tornar a augmentar. Per la seva banda, el regulador energètic austríac E-Control va declarar que el subministrament de gas al país estava assegurat: "Els nivells d'emmagatzemament són alts i el gas rus es podria substituir a través d'Alemanya o Itàlia".

Volum de gas natural transportat per Sudja

Megawatts-hora (MWh)

FONT: Entsog

LA VANGUARDIA

Malgrat la tensió a la zona i que alguns blogaires de guerra, recollits pel diari independent *Nóvaia Gazeta*, afirmen que l'estació podria haver estat parcialment destruïda, el flux s'ha mantingut estable des de la incursió. Davant un descens significatiu el 8 d'agost, dos dies després de l'inici de la incursió a Kursk, el pas de gas s'ha recuperat ràpidament fins als 430-450 mil megawatts hora.

Zelenski ha compartit el seu propòsit d'establir una oficina del comandant militar ucraïnès a Sudja, tot i que no ha donat més detalls de les funcions de l'oficina. Res no sembla indicar la menor intenció d'afectar el flux de gas. Ucraïna ja podria haver bloquejat l'accés de gas rus a Europa durant els dos anys llargs de guerra. Tot i això, tots dos han mantingut el propòsit de respectar els gaso-

Tant Kiïv com Moscou obtenen importants guanys d'aquest pas de combustible

ductes, que els proporcionen importants fons econòmics, mentre Kiïv vol obtenir la imatge de soci fiable per a Occident.

El gasoducte que sí que va bloquejar Ucraïna va ser el de Soiuz, conegut com el primer gasoducte soviètic per a l'exportació a Europa occidental, que transporta el gas produït als Urals cap al sistema europeu. El maig del 2022, l'operador ucraïnès va bloquejar el punt de trànsit de Sokhranovka, a Rússia, i que circula pel nord de Luhansk, ocupat per les tropes russes. El gasoducte ara està sense flux, segons dades de l'Entsog, i deixa tot el trànsit de gas per Ucraïna a través de Sudja.

La Unió Europea continua adquirint gas rus a través de diferents vies. Si bé el gas natural rus per gasoducte ha passat de representar més del 40% de les importacions a la UE el 2021 a només el 8% el 2023, el gas natural líquid ha tornat a créixer destacadament els últims mesos.

"El gas rus ha tornat silenciosament", admetia l'alt representant de la Unió Europea per a Afers Exteriors el 26 de juny. Els primers mesos del 2024, el gas natural total, líquid i gasós, ja va representar el 18% de les importacions de la UE, principalment a causa del repunt del primer.●

Bukele va negociar amb la 'mara' M-13 la reducció dels homicidis als carrers

Ve de la pàgina anterior

no. Quan va tenir lloc un repunt -87 assassins el març del 2022, probablement una tàctica de pressió negociadora per a les bandes- Bukele va declarar el règim d'emergència i va aplicar la mà de ferro.

Un altre espectre dels anys viutants: "Hem parlat amb una per-

sona que ha vist en uniforme militar els que van segrestar al seu germà desaparegut", diu Medrano.

Per descomptat, "no neguem que hi hagi una reducció important de morts ni que hi hagi una gran acceptació en part de la població", diu Rodríguez. Tot i això, "el règim d'excepció ha convertit en víctimes molta gent que no té

res a veure amb el crim organitzat".

L'ONG Socors Internacional calcula que 305 persones detingudes han mort en part com a resultat de l'amuntegament a les presons, que dupliquen la seva capacitat. "Dormen cinc al mateix llit", va dir Ingrid Escobar, directora de Socors Internacional.

Un altre record del passat és la presència entre els presos morts de Leónidas Bonilla, un de quatre dirigents sindicals detinguts a les batudes. "Van dir que va morir d'un infart, però tenia blaus al cos", diu Escobar.

Fins ara, la nova megapresa, l'anomenat Centre de Confinament del Terrorisme (Cecot), amb capacitat per allotjar ni més ni menys que 40.000 presos, no ha abaixat l'amuntegament. Només arriba al 33% de la capacitat i molts comenten que és on els peixos grossos de les bandes gaudeixen de condicions millors que

la resta. "Les lideranzas han traït els membres de les bandes", diu Medrano.

Hi ha un altre motiu. Molts a San Salvador no són tan fanàtics de Bukele com els de Houston. "El país és més segur, però amb un salari mínim de 385 dòlars, i el cistell d'anar a comprar bàsic a 200 dòlars cada mes, és difícil viure dignament", diu l'Alex, un jove d'uns vint anys que espera un familiar a l'aparcament de l'aeroport. "L'habitatge s'ha disparat i només els estrangers i els salvadorencs de la diàspora en poden comprar".●

BBVA

El 48% de las pymes ve la IA como una oportunidad

¿Cómo podemos contribuir los bancos?

En BBVA contamos con más de 5.500 especialistas que trabajan para poner la IA y los datos al servicio de nuestros clientes. Gracias a nuestros sistemas de análisis de datos, hoy ofrecemos financiación inmediata y a medida a más de 125.000 proyectos empresariales.

¿Avanzamos?

Harris revela el pla econòmic amb el focus en la reducció del cost de la vida

La vicepresidenta promet cancel·lar el deute sanitari a les famílies vulnerables

Clients aprofitant les butaques a la venda en un centre comercial de Washington

MICHAEL REYNOLDS / EFE

JAVIER DE LA SOTILLA
Washington. Servei especial

Després de tres setmanes fent campanya des de l'entusiasme, però sense un programa concret, la candidata demòcrata Kamala Harris va anunciar ahir una sèrie de propostes econòmiques per als seus primers cent dies de mandat. El paquet de mesures persegueix un objectiu prioritari: “reduir els costos per a les famílies de classe mitjana”, després de tres anys d'elevada inflació interanual –que va arribar al pic del 9,1% el juny del 2022 i ara es troba al 2,9%– per la reactivació de l'economia després del coronavirus.

Les propostes inclouen l'eliminació del deute sanitari a milions

de nord-americans, la prohibició “inèdita” dels preus “abusius” dels aliments, nous límits als preus dels medicaments amb recepta, una subvenció de 25.000 dòlars per als compradors del seu primer habitatge i una desgravació fiscal a les famílies que tinguin fills de 6.000 per al primer any de vida.

La vicepresidenta, que va revelar el seu paquet econòmic tres dies abans del començament de la convenció nacional demòcrata a Chicago, persegueix amb aquest pla una agenda continuïsta del llegat intervencionista del president Joe Biden, durant el mandat del qual han destacat la condonació del deute estudiantil a milions d'americans i la llei de Reducció de la Inflació, que incloïa la capa-

Harris guanya en confiança ‘econòmica’

■ Amb el seu pla, Harris provarà de combatre la percepció general de la població que Trump va gestionar més bé l'economia que Biden. Tot i que l'última enquesta del *Financial Times*, publicada dimarts, mostra indicis de remuntada: el 42% dels nord-americans preferirien Harris al comandament de l'economia davant el 41% que confien més en Trump, un canvi radical respecte a fa tan sols un mes, quan Biden estava endarrerit entre sis i nou punts. Encara

s'espera un pla detallat de Trump. De moment, s'ha centrat a assegurar que amb la seva administració “tenim la millor economia de la història” i a prometre que, quan sigui president, abaixarà “immediatament” la inflació, que atribueix a Biden. Com a propostes en ferm, promet eliminar els impostos sobre les propines i la imposició d'aranzels d'almenys el 10% sobre tots els productes i del 60% sobre les importacions xineses.

citat de negociar rebaixes als preus dels medicaments amb les grans farmacèutiques.

“Quan vam arribar al poder, ens enfrontàvem a una de les pitjors crisis de la història moderna, i avui, segons pràcticament tots els indicadors, la nostra economia és la més forta del món”, va presumir ahir Harris en un acte de campanya a Raleigh (Carolina del Nord). “Hem creat 16 milions de llocs de treball, hem fet inversions històriques en infraestructures, fabricació de xips i energies netes, i la inflació ja està per sota del 3%”.

Amb les mesures presentades, “la meua intenció serà construir sobre els fonaments d'aquest progrés”, va dir, “per crear una economia en què tothom pugui competir i tenir una oportunitat real de triomfar. En què tothom, inde-

La candidata dibuixa una línia continuïsta, amb intervencionisme, per crear una “economia de l'oportunitat”

pendentment de qui sigui i d'on comenci, pugui crear riquesa per si mateix i per als fills, i en què eliminem les barreres a les oportunitats”.

La principal promesa és la cancel·lació del deute mèdic de milions de persones, ja que “ningú no hauria d'arruïnar-se només per haver tingut la desgràcia d'emmalaltir”, va assegurar Harris. La vicepresidenta pretén ajudar-se del paquet d'estímul aprovat el 2021 com a conseqüència de la pandèmia per cancel·lar 7.000 milions de dòlars de deute sanitari de fins a 3 milions d'americans.

De moment, les mesures anunciades no inclouen pujades d'impostos que donin suport a l'augment de despeses de l'Administració, però s'espera que la campanya les reveli els pròxims dies. En la línia dels discursos de Biden, es pot esperar un augment de les contribucions dels rics i les grans empreses perquè “paguin la seva part justa”, com també una reducció fiscal a la classe mitjana. En conjunt, el paquet es desmarca del focus de Biden en la creació d'ocupació per centrar-se en l'alleviament del cost de la vida, que les enquestes mostren que és la principal preocupació dels nord-americans. També contrasta amb Trump, a qui la campanya de Harris retrata com un “amic de multimilionaris”.

La negociació per a l'alto el foc s'estanca a Doha per la negativa de Hamàs

HELENA PELICANO
Beirut. Servei especial

Les converses de pau entre Israel i Hamàs continuen a Doha, on els mediadors en el conflicte van presentar aquest divendres

una proposta per a un alto el foc a la franja de Gaza i un intercanvi d'ostatges.

Tot i això, les negociacions poden estancar-se per les exigències de Hamàs, que no ha enviat cap representant a Doha i que manté com a punt de parti-

da per negociar la proposta que va fer el president dels Estats Units, Joe Biden, al maig. Aquell acord va ser aprovat pel grup palestí, però finalment va ser rebutjat per Israel.

Segons un comunicat conjunt emès per les delegacions dels Estats Units, Qatar i Egipte, “les converses han estat serioses i constructives”, i es van desenvolupar “en una atmosfera positiva”.

“Els Estats Units, amb el suport d'Egipte i Qatar, van presentar a les dues parts una proposta pont que és consistent

Washington modifica la proposta i els mediadors es reuniran la setmana que ve al Caire

amb els principis establerts pel president Biden el 31 de maig del 2024”, van assegurar les parts mediadores. Expliquen, a més, que el nou document “tanca les discrepàncies restants perquè es permeti una ràpida

implementació de l'acord”.

Tot i això, l'oficina de Hamàs va assegurar que la proposta de divendres “no és coherent amb el que es va establir el 2 de juliol”, data de l'últim contacte diplomàtic.

Els mediadors s'han citat al Caire abans que acabi la setmana que ve per continuar amb el diàleg. “No hi ha més temps a perdre ni excuses de cap part per continuar demorant. Es hora d'alliberar els ostatges i detinguts, començar l'alto el foc i implementar aquest acord”, van declarar.

Crisi migratòria

La immigració irregular creix un 66% a causa del degoteig incessant a les Canàries

Sánchez visitarà tres països d'Àfrica per les alarmants previsions de la tardor

JOAQUÍN VERA
Madrid

El degoteig d'immigrants irregulars que arriben a l'arxipèlag canari no cessa ni els mesos d'estiu, l'època de l'any més perillosa per a la navegabilitat en la ruta migratòria més mortífera del món. Malgrat que les últimes setmanes el desembarcament de pastures s'està produint a un ritme inferior que el primer semestre, des que va començar el 2024 han entrat de manera irregular a les Canàries 22.304 persones, un 126% més de les que van arribar l'any passat en el mateix període. Unes xifres que situen Espanya com la principal via d'accés a Europa –per sobre d'Itàlia i Grècia–, amb un 66% de creixement respecte al 2023. I, segons adverteixen tots els experts, els nombres es dispararan a partir de mitjans de setembre, quan el bon clima en aquesta zona converteix la superfície del mar en un pla perfecte per a la navegació.

El Ministeri de l'Interior va publicar ahir el balanç quinzenal d'immigració irregular, en què es mantenen les tendències de l'últim

CARLOS DE SAÁ / EFE

Immigrants arribats dimecres a Puerto del Rosario, a Fuerteventura, fent cua

nul·les expectatives de futur al seu país, es van llançar al mar per provar d'arribar a Europa. Fonts policials asseguren que després de les eleccions del març, en què l'opositor va aconseguir la presidència un cop fora de la presó, les sortides des de les costes senegaleses s'han frenat dràsticament. De fet, ara més del 85% de les arribades, segons les mateixes fonts, procedeixen de Mauritània, que viu la seva pròpia crisi de refugiats procedents de Mali.

Serà precisament a Mauritània on anirà el president del Govern espanyol, Pedro Sánchez, a l'inici del nou curs polític, segons confirmen fonts de la Moncloa. Ja va ser fa sis mesos a Nuakxot per anunciar una pluja d'ajuts al desenvolupament del país amb la presidenta de la Comissió Europea, Ursula von der Leyen. La idea és continuar explorant els acords bilaterals que permeten frenar les perilloses sortides al mar. No es descarta que algun ministre acompanyi el president en la seva gira. Si no es donés el cas, els titulars d'Interior i Exteriors també concretaran visites a Mauritània, el Senegal i Gàmbia per reunir-se amb els seus homò-

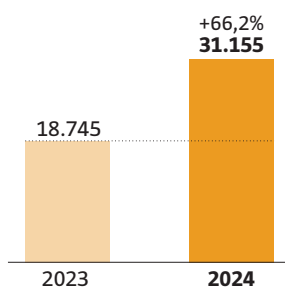
Les arribades irregulars a l'arxipèlag canari han crescut un 126%, tot i el ritme més lent els mesos d'estiu

tim any amb la ruta canària activada –que va arribar a batre tots els rècords a la tardor–, a causa de la inestabilitat política i social que sacseja els països de la costa est de l'Àfrica. S'han comptabilitzat 340 embarcacions arribades a les Canàries, un 80,9% més que el 2023. Cap autoritat no té dades precises dels naufragis. La primera quinzena d'agost les autoritats de la República Dominicana van trobar un cayuco que pretenia arribar a les illes Canàries amb 14 esquelets. També anaven a bord 12 paquets de droga.

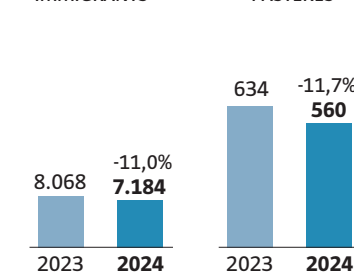
A l'embarcació que va travessar l'Atlàntic després de perdre l'últim tros de terra ferma, El Hierro, hi anaven immigrants del Senegal, Mauritània i Mali. Aquesta imatge és el fidel reflex dels migrants que estan arribant a Espanya. La ruta canària es va reactivar el juny del 2023, quan el descontentament social va prendre els carrers al Senegal després que el líder opositor fos empresonat. Milers de joves, davant les

El mar, via d'arribada de la immigració. Dades de l'1 de gener al 15 d'agost

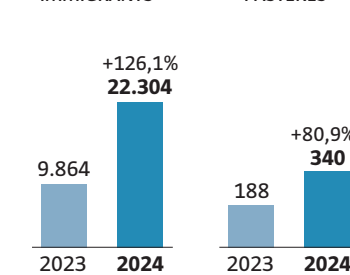
TOTAL ARRIBADES A ESPANYA
per via marítima i terrestre

ARRIBADES A LA PENÍNSULA I LES BALEARS
per via marítima

ARRIBADES A LES CANÀRIES
per via marítima

FONT: Ministeri de l'Interior

LA VANGUARDIA

El president del Govern central començarà el curs amb una gira pel Senegal, Mauritània i Gàmbia

legs. El departament que dirigeix Fernando Grande-Marlaska no veu necessari augmentar el nombre de policies i guàrdies civils desplegats a la zona, sinó dotar amb més mitjans materials els agents africans.

Malgrat els alarmants pronòstics, des del Govern central diuen tenir clar que no tornarà a repetir-se en cap cas la foto del moll d'Arguineguín del 2020, amb milers d'immigrants amuntegats. El sistema integral d'acollida del Ministeri de Migracions permet derivar a altres illes o la Península d'una manera molt àgil tots els adults arribats. Una altra cosa serà el col·lapse que pateix el sistema de menors a les Canàries, de què els recursos fa mesos que estan desbordats. Per posar-hi solució, després que fracassés l'intent d'establir un repartiment de menors obligatori a causa de la negativa de PP, Vox i Junts, el Govern espanyol no té –de moment– un pla B, segons admeten fonts governamentals.●

Els centres de menors, desbordats a Ceuta

■ El nombre de menors migrants no acompanyats a Ceuta ha sobrepassat la capacitat d'acollida un 360%, segons dades del Govern de Ceuta. Les arribades s'han multiplicat per sis des de començament d'any respecte al 2023, de manera que Ceuta acull cinc menors per cada mil habitants, una proporció que contrasta amb la mitjana nacional, que no arriba al 0,001%. Les estadístiques han patit un gir després que les últimes setmanes s'estiguin succeint els intents de creua-

ment massius nedant per l'espigó del Tarajal en aquesta ciutat autònoma. El més recent és el de la matinada passada, en què gairebé 200 persones van provar d'arribar a Espanya nedant. A començaments de setmana ho van intentar 300 persones més, animats per la boira, que dificulta la visibilitat dels agents. El Marroc, segons fonts de la Guàrdia Civil, va ajudar aquesta vegada a frustrar les entrades irregulars. El president de Ceuta, Juan Vivas, diu que sol·licitarà formalment al

Govern i a les comunitats autònomes una resposta “solidària i responsable” davant la situació “insostenible” que viu la ciutat. Ahir la ministra de Defensa, Margarita Robles, va dir no tenir coneixement d'aquesta petició. Sí que va tenir resposta per part del Govern de Navarra. La seva presidenta, María Chivite, va demanar “solidaritat interterritorial” davant la “pressió migratòria”, i el Partit Popular va exigir a Sánchez declarar l'emergència migratòria nacional. / J. Vera

El PP veu Illa tan independentista com els presidents d'ERC i Junts

Els populars basaran l'estratègia a no donar per liquidat el procés

JULIO HURTADO
Madrid

L'arribada de Salvador Illa a la presidència de la Generalitat no obre una etapa diferent a Catalunya, sinó que culmina una primera fase del procés amb l'assimilació per part del PSC, i en conseqüència del PSOE, de l'agenda independentista. A partir d'ara, el procés és ja espanyol, entén la direcció del PP, que acusa els socialistes d'abjurar del constitucionalisme per mantenir-se al poder.

Tots els dirigents que han fet rodes de premsa a la seu del carrer Génova des de la investidura d'Illa han insistit en la mateixa idea: "Que ningú no s'enganyi: a Catalunya hi continua havent un president independentista". Per més que ERC i Junts hagin sortit del Govern i es preparin per a una llarga travessia del desert, el PP no gira full del procés.

I no en gira amb l'argument que el finançament singular per a Catalunya que els republicans van arrencar dels socialistes al pacte d'investidura representa un "cop d'Estat" contra la igualtat entre tots els ciutadans espanyols, tot i que els termes en què es planteja l'acord siguin deliberadament ambigus i se salvaguardi, negre sobre blanc, la solidaritat territorial.

Però si en el pla immediat, de tàctica política, la negociació bilateral entre els governs espanyol i català d'un nou repartiment de recursos es presenta com un greuge per a la resta de les comunitats autònomes, que poden veure amenaçada, segons denuncia el PP, la prestació de serveis públics tan essencial com l'educació o la sanitat, en el terreny estratègic, a més

MARTÍ GELABERT / ARXIU

Juan Fernández, Feijóo i Alejandro Fernández al Parlament

Fernández veu ratificada per Génova la tesi que després del català arribaria el 'procés espanyol'

llarg termini, ficar els socialistes al sac de l'independentisme té implicacions decisives en la construcció del relat polític.

Per començar, situa el PP com a únic garant de la Constitució davant un PSOE que ha penjat el cartell d'"Es ven Espanya", un argumentari amb què l'executiva d'Alberto Núñez Feijóo vol continuar expan-

dint-se cap al centre, seduïnt els votants més jacobins del PSOE, tenint en compte que la ultradreta, com es va veure a les últimes eleccions catalanes, no cedeix més terreny.

D'aquí venen les reiterades picades d'ullet als socialistes "que s'incomoden" amb els "desvaris" de Pedro Sánchez, entre els quals destaca el manxec Emiliano García-Page i als quals el PP vol sumar l'asturià Adrián Barbón, dos presidents autonòmics del PSOE que ja han alçat la veu contra els "tripijocs" del cap de l'Executiu, segons l'anàlisi que fa Génova.

Però a més d'aquesta obertura del joc en el conjunt d'Espanya, on el PSOE haurà d'anar a

totes per explicar el seu tot al 42 vermell –el nombre de diputats del PSC al Parlament– perquè Illa fos president, a Catalunya Alejandro Fernández veu consolidats els seus plantejaments.

Amb el premonitori títol d'"El procés separatista, segona part: I ara què?", el líder del PP català va pronunciar, el setembre del 2023, una conferència en què es va enfrontar a la cúpula del seu partit en demanda d'un projecte autònom per a Catalunya, sense "tuteles" ni "titubejos" des de Madrid.

Un any després, i després d'haver superat el qüestionament del seu lideratge multiplicat per cinc, fins a quinze, els escons del PP a la Cambra catalana, es pot dir que Fernández ha vist ratificades les seves idees per part de l'equip de Feijóo, que, tot i així, continua donant allargs a la convocatòria de l'ajornat congrés regional a Catalunya.

Absolutament refractari a qualsevol acostament a Junts, que emissaris populars van sondejar de cara a la fallida investidura de Feijóo, el cap de files del PP al Parlament va vaticinar llavors el que, a parer seu, vindria després de l'amnistia, que va xifrar en la gradual retirada de l'Estat de Catalunya seguint "un full de ruta compartit pel separatisme i l'esquerra", amb l'horitzó d'una "república confederal asimètrica".

I per evitar aquest "nyap", Fernández compta amb la gosadia d'Isabel Díaz Ayuso: "Des de Madrid ens neguem a la creació d'una suposada Espanya federal que ningú no ha explicat i que ens porta a una república plurinacional i laica, que és il·legal i que atempta contra la sobirania nacional", exclama la presidenta de la Comunitat.●

El PSOE vol investigar la família de Feijóo i la parella d'Ayuso

REDACCIÓ Madrid

Enmig de l'assetjament judicial i mediàtic de la dona i del germà del president del Govern central, Pedro Sánchez, el PSOE vol tornar el cop al PP, que acusa d'encoratjar-lo, i amenaça d'emprendre accions parlamentàries i judicials perquè s'investiguin els contractes de la Xunta amb una empresa dirigida per la germana petita del líder del PP, Alberto Núñez Feijóo, i les comissions pagades a Alberto González Amador, parella de la presidenta madrilenya, Isabel Díaz Ayuso.

"Si no donen explicacions abans de setembre, els socia-

Els socialistes demanen explicacions abans del setembre o obriran vies judicials i parlamentàries

listes iniciarem una sèrie de mesures parlamentàries i judicials per aclarir tot el que envolta aquests dos casos", va anunciar ahir el partit en un comunicat remès a l'agència Efe.

Els socialistes volen investigar "fins a les últimes conseqüències" tant els contractes adjudicats per la Xunta de Galícia a l'empresa Eulen, de la qual és directiva per a Galícia la germana de Feijóo, per uns 21 milions d'euros, com els pagaments de Quirón Salut a la parella d'Ayuso, així com "tot l'entramat que envolta aquestes comissions i l'habitatge on resideix la presidenta de la comunitat".●

El Rei torna de la visita a la República Dominicana amb Veneçuela de fons

MARIÁNGEL ALCÁZAR
Barcelona

El Rei torna avui a Madrid després d'assistir a la presa de possessió del president de la República Dominicana, Luis Abinader, que ha estat marcada per la crisi de Veneçuela. Després de la cerimònia de jurament, el president dominicà, que comença el seu segon i últim mandat, va pronunciar un discurs en què es va referir a la situació a Veneçuela. "Sense la transparència que cal i que requereix un pro-

cés electoral i sense cap suport documental", va dir Abinader, "el país viu una crisi que ens fa exigir la publicació de totes les actes i el respecte a la voluntat popular expressada pel poble veneçolà".

Aprofitant la presència dels caps d'Estat i de Govern, el ministeri dominicà d'Afers Exteriors va fer pública una declaració sobre Veneçuela en presència dels cancellers de diversos països iberoamericans; Espanya va estar representada per la secretària d'Estat per a Iberoamèrica i el Carib i l'Espanyol al Món,

JOSÉ JIMÉNEZ / CASA DEL REI

El Rei saludant el president Luis Abinader, tots dos en guaiabera

Susana Sumelzo. La declaració conjunta fa una crida al "diàleg i entesa àmplia i inclusiva per a la reconciliació a Veneçuela".

La crida, consensuada amb els països que han estat representats a Santo Domingo, reclama a les autoritats veneçolanes el "final de la violència i l'alliberament dels presos polítics". També s'exigeix que es compleixin els drets d'asil i la publicació immediata de les actes electorals.

A la reunió bilateral del Rei amb Abinader, a més de repassar les relacions bilaterals, també van tractar la qüestió de Veneçuela. El president dominicà va comunicar l'agraïment del seu Govern a Espanya per accedir a representar els seus interessos diplomàtics a Veneçuela després de la ruptura de relacions entre Caracas i Santo Domingo, després de les eleccions del 28 de juliol.●

EN PARAL·LEL

Isabel Garcia Pagan

L'opa de Puigdemont sobre ERC

Salvador Illa apuntala el nou cicle a Catalunya en discretes imatges. És un adeu als llaços grocs a la Generalitat set anys després. La insígnia havia anat caient entre els membres del Govern –alguns s'havia arribat a queixar en privat que li esguerrava l'americana– però Pere Aragonès mantenia una petita flor a la solapa al costat de l'escut de la Generalitat. El Palau s'ha impregnat ara de l'esperit de Josep Tarradellas i tindrà la seva translació artística al despatx del president al costat de les fotos familiars. El bust de Francesc Macià, obra d'Andrés Vilella que el 2019 va lliurar la Fundació Vila Casas, podria cedir pas al l'avantsala del despatx.

El primer dia de feina, el president Illa va lliurar als seus consellers el discurs de la presa de possessió de Tarradellas el 1977, reunirà el Consell Executiu dos dies a Poblet, on hi ha l'arxiu de l'expresident, i fa seva la màxima de la restauració de l'autogovern català després de la tornada de l'exili.

Assenyalen els socialistes que, en una dècada, hi ha hagut molt de trauma i cap avenç competencial i de gestió. Fredament, el diagnòstic és compartit per alguns convergents de bressol: “Al final del procés, el que s'ha aconseguit és “llibertat –indults–, amnistia i Estatut d'Autonomia”. Tot i això, el “canvi tranquil” d'Illa contrasta amb una agitació creixent entre els partits independentistes que condicionarà la viabilitat del seu Govern i el de Pedro Sánchez.

La situació processal de Carles Puigdemont i les conseqüències sobre la gestió dels set vots de Junts al Congrés són l'espasa de Dàmocles sobre un PSOE i un PSC que han aconseguit les cotes de poder més grans gràcies a l'electorat català. L'estabilitat tan desitjada pels processos econòmics està en mans de l'escapista lí-

altra cosa són les emocionals–, en l'executiva es van tancar les esquerdes que va obrir el desconeixement del pla d'evasió. L'hiperlideratge de Puigdemont foragita les veus crítiques i manté Junts en la batalla per enarborar la bandera hegemònica de l'independentisme, encara que sigui lluny dels anhelats trons del poder.

Al congrés convocat per a l'octubre hi haurà renovació de càrrecs i Jordi Turull espera la màxima implicació de l'expresident, però l'objectiu és disposar el partit per a una opa sobre ERC. El greuge republicà amb Junts ja no vindrà acompanyat de l'enèsima proposta de llista electoral conjunta, sinó d'una estratègia de substitució en què s'intenta involucrar les entitats independentistes.

El sobiranisme ha perdut la majoria parlamentària i Junts creu que la unitat és impossible al voltant de dos pals de paller. Després del pacte d'ERC amb els socialistes per investir Illa, Junts vol aprofitar la divisió a les bases republicanes, l'enfrontament entre les famílies que representen Oriol Junqueras, d'una banda, i Marta Rovira, de l'altra, i fins i tot la mobilització de la Dia-

da, gràcies a l'ANC, per erigir-se en únic referent independentista. El congrés postconvergent coincidirà amb l'aniversari de la votació de la fugaç declaració d'independència al Parlament del 2017 i, de passada, s'avançarà el conclave d'ERC, previst per al 30 de novembre, en el qual només es votarà la direcció. A les files republicanes s'anhela un pacte intern que eviti un enfrontament caïnita –se sabrà a mitjan octubre– i es lamenta mantenir el partit en guaret durant tants mesos.

Junts creu que la unitat independentista és impossible amb dos pals de paller

Junts ho aposta tot a Puigdemont i al valor decisiu dels seus vots en la legislatura espanyola. I ERC, a Pedro Sánchez i el compliment dels acords d'investidura, amb l'agreujant que serà el Govern d'Illa, i no ERC, qui serà a l'altre costat de la taula. El “salt històric” pactat en matèria de finançament se sotmetrà ara a la prova d'estrès autonòmica fins i tot dins el Govern espanyol amb l'inici del nou curs polític i condicionarà la negociació dels pressupostos. Una maratón per a la qual Illa s'entrena quatre dies a la setmana...

@igpagan | igarcia@lavanguardia.es

NICO TOMÁS / ACN

Puigdemont acariciant el seu gat a Waterloo

der de Junts, que ja no arriscarà ni la seva llibertat ni més crèdit polític fins que se li apliqui l'amnistia, encomanant-se al Tribunal Constitucional.

El desconcert que va provocar l'aparició i fugida de l'expresident en el gruix de la direcció de Junts es gestiona en privat i, lluny de generar fugides –polítiques, una

Niubó fitxa Teresa Sambola com a secretària general d'Educació

Josefa Beltrán dirigirà l'àrea de Millora Educativa, i Francesc Roca, la de Formació Professional

JAUME V. AROCA Barcelona

Teresa Sambola Ferré serà la nova secretària general del Departament d'Educació i Formació Professional que presideix Esther Niubó.

Sambola, que actualment treballava en l'àrea d'Educació de la Diputació de Barcelona, ha tingut diverses responsabilitats relacionades amb l'ensenyament en diversos ajuntaments de l'àrea metropolitana de Barcelona i al sector educatiu és reconeguda com una tècnica de prestigi.

Juntament amb Sambola, Niubó ha designat Josefa Beltrán com a secretària de Millora Educativa i Francesc Roca com a secretari a l'àrea de Formació

Professional. Niubó assumeix la direcció d'aquest departament en plena crisi de resultats del sistema educatiu català.

Del propòsit reformista del projecte de Niubó, en deixa constància el nou equip i també el mateix nom del departament, que serà d'Educació i Formació Professional, a què es vol donar un impuls després dels successos fracassos en l'intent d'associar l'ensenyament amb el món del treball i les empreses.

Ahir divendres el *Diari Oficial de la Generalitat* publicava a més els nomenaments dels equips dels consellers de Presidència, Albert Dalmau, i Economia i Finances, Àlicia Romero.

Albert Dalmau tindrà com a cap de gabinet Maria Carmen

BLANCA BLAY / ACN

La consellera Esther Niubó a l'acte de traspàs de carteres

Presidència i Economia configuren els equips de les oficines dels respectius consellers

Fernández González, mentre que Francesc Santiago –que fins ara havia treballat al Departament de Comunicació de l'Ajuntament de Barcelona–

serà el seu cap de comunicació. Clara Isabel Ribera Casals serà la cap del gabinet de Relacions Institucionals, i Mónica Belinchón, adjunta al gabinet del conseller. Yolanda Collboni i Héctor Mora seran assessors en projectes transversals.

Cristina González serà la cap del gabinet de la consellera Àlicia Romero, que tindrà com a cap de comunicació Josep Taberner, que fins ara havia acompanyat Salvador Illa com a cap de premsa.●

Puigdemont dona a entendre que no tornarà fins que l'amnistia

JOSEP M. CALVET Barcelona

L'expresident de la Generalitat Carles Puigdemont va donar a entendre ahir que no tornarà a territori espanyol quan se li apliqui la llei d'Amnistia en un article d'opinió publicat ahir a *Político* en què denuncia un “cop híbrid” dels jutges de la Sala Penal del Tribunal Suprem, que es neguen a aplicar l'amnistia al delictes de malversació, “redefinint el delictes” i “distorsionant la realitat” d'una manera “surrealista”.

“Ara espero que un dia la justícia torni als tribunals espanyols i els jutges respectin una llei aprovada pel Parlament perquè jo pugui tornar a casa definitivament”, assenyala el líder de Junts al final de l'article en un moment en què està per definir el seu paper futur a JuntxsCat, pendent d'un congrés previst per a finals d'octubre.●

LA VANGUARDIA

PRESIDENT-EDITOR

JAVIER GODÓ,
COMTE DE GODÓ

DIRECTOR

Jordi Juan

DIRECTORS ADJUNTS

Lola García
Miquel Molina
Enric Sierra

ADJUNTS AL DIRECTOR

Enric Juliana
Álex Rodríguez
Manel Pérez

SUBDIRECTORS

Isabel García Pagan
Lluís Uría
Joel Albarrán
Lucía GonzálezPOSTALS
AMERICANES

Josep Martí Blanch

Ponts a
Madison

He vist alguna gent enamorada a Iowa. Magarrufes, carantoines, gentileses i carícies. Parelletes que es faran fotos al plató natural de la pel·lícula *Els ponts de Madison*. Visca l'amor i el turisme del sentiment! Uns venen aquí i d'altres se'n van a Kenya a visitar la casa on Karen Blixen va escriure *Out of Africa*. L'estimació també té els seus santuaris cinematogràfics.

Volia preguntar als colomins que m'he creuat si el seu amor era també, com el de Meryl Streep i Clint Eastwood, prohibit. Però he mantingut la boca tancada i m'he limitat a observar. Crec que he actuat correctament. No s'han d'interrompre els moments feliços dels altres. I no hi ha res més pervers que perforar sense motius de força major la bombolla de l'enamorament aliè.

Però penso que la gent que he vist

La gent que he vist no
respectava de cap
manera l'imaginari
de la pel·lícula

era en el fons un error greu de repartiment. No eren on haurien de ser. No respectaven de cap manera l'imaginari de la pel·lícula. Als ponts de Madison un s'hauria de creuar amb gent sola i posat seriosos donant voltes a la frase que Clint Eastwood deixa anar al film quan ja ha caigut de morros en la trampa que ell mateix s'ha parat: "No et vull necessitar perquè no et puc tenir". En canvi, tot el que un veu són enamorats convençudíssims que no tenen necessitat d'amagar-se de ningú.

Jo esperava trobar poetes recargolats amb les ferides obertes i sagnant pena a granel per estimar persones casades. O altres enamorats sofrents de caràcter més pràctic fent plans per assassinar el marit o l'esposa dels seus amants. I no. La majoria eren parelletes felices posant conjuntament per a les selfies i vet aquí un gat, i vet aquí un gos. O sigui, veritables okupes en un lloc que no els pertany.

Els ponts de Madison només els haurien de creuar individus carregats amb el pes de l'amor que no es pot veure ni s'ha de veure. Ho haurien de senyalitzar com una reserva per als protagonistes de les relacions que es neguen una, mil i un milió de vegades. Un lloc exclusiu per als qui estan ficats en un embolic del qual, tard o d'hora, sortiran escaldats. O sigui, una veritable destinació per al turisme de masses.●

La immigració irregular continua a l'alça

Ahir es van donar a conèixer dades noves i eloqüents del Ministeri de l'Interior relatives al contingent d'immigrants il·legals que arriben a Espanya. Són xifres clarament a l'alça, sobretot pel dinamisme de la via canària, per la qual accedeixen a la Unió Europea gran nombre de persones procedents de països africans, com el Senegal, Mauritània o Gàmbia. Ara no hi ha cap altra ruta migratòria de l'Àfrica a Europa tan freqüentada. Ni a Itàlia ni a Grècia, països que en altres èpoques van ser els receptors principals del Vell Continent.

Segons Interior, el nombre d'immigrants irregulars que van cap a Espanya ha crescut un 66% d'ençà que va començar aquest any respecte a l'anterior. Es tracta d'una pujada important. I podria ser-ho més si, com es preveu, les millors condicions meteorològiques dels mesos propers fomenten un increment del nombre de pasteres i d'immigrants amb destinació a les Canàries. A hores d'ara ja s'han comptabilitzat 22.304 arribades, un 126% més que en el mateix període del 2023. Tot creix en aquesta via cap a Europa. També el nombre d'embarcacions que han tocat port: 340 aquest any, un 80,9% més que el 2023. No hi ha dades tan precises sobre el nombre de persones que han perdut la vida en l'intent, tot i que es tem que sigui una xifra molt alta.

La immigració il·legal és un fenomen global, practicat pels que consideren que no tenen futur als seus països nats i emprenen, desafiant grans riscos, la ruta irregular cap a les societats industrialitzades, amb l'esperança de ser-ne algun dia membres de ple dret.

Molt pocs emigren per gust. S'emigra per necessitat, per falta d'horitzons, per raons polítiques, per desesperació. Tampoc als països receptors no s'acull sempre de bon grat. Malgrat que són molts els estudis que acrediten que

el primer món necessita milions d'immigrants per fer front els propers anys a les exigències del mercat laboral que els locals ja no poden o no volen satisfer. I malgrat el fet que en un país com Espanya, líder europeu en aquest sentit, prop del 80% dels que han arribat recentment ja tenen una ocupació.

Interrompre aquests fluxos o tapar les fronteres –tasca en el cas de les rutes marítimes segurament condemnada al fracàs– s'han revelat com a objectius difícil de satisfer. Obrir sense límit les portes del món europeu industrialitzat als nouvinguts de l'Àfrica tampoc no sembla que sigui una opció. Els qui porten les regnes d'un país avançat s'han d'assegurar, entre moltes altres coses, que el fenomen no els desbordi.

Una manera d'intentar-ho consisteix a establir acords bilaterals entre els països emissors d'immigració i els països receptors. El sistema sol ser sempre semblant: l'oferta d'ajuts donats pels segons als primers, amb l'objectiu d'enrobar gradualment el teixit productiu dels països que envien els migrants, i per tal de millorar els mecanismes de control migratori, allà i aquí.

El president del Govern d'Espanya, Pedro Sánchez, que ja va viatjar a Mauritània fa mig any, ara preveu tornar-hi per establir convenis d'ajut econòmic que poden ser correspostos amb una vigilància més efectiva de les fronteres nacionals, amb l'ambició de controlar més bé els fluxos d'immigrants. També tenen previst viatjar a l'Àfrica alguns dels seus ministres.

Obviament, aquesta no és una solució definitiva per aturar el problema de què parlem, ni tampoc per arribar a eliminar-lo. Però, a falta d'una altra de millor, a falta d'una acció europea coordinada degudament, a falta d'una resposta espanyola amb més solidaritat entre comunitats, no és una solució gens menyspreable.●

El Govern central
potenciarà acords
bilaterals amb els països
d'on surten els migrants

Intel·ligència artificial a la banca

La banca aposta decididament per aplicar la intel·ligència artificial (IA) per millorar les operacions i l'atenció als clients, reduir costos de gestió i augmentar, en suma, la competitivitat. Fins ara ha estat un dels sectors econòmics que han tret més partit de les noves tecnologies de la informació i la comunicació. Ja té digitalitzats molts processos, fins al punt que la majoria de les gestions es fan en línia. Però la IA permetrà avançar molt més. Tot el conjunt de l'operativa bancària és susceptible que el gestionin sistemes d'IA i, per tant, d'optimitzar-ne el funcionament al màxim, incloses les decisions d'inversió i l'atenció als clients. En aquest sentit, la majoria de les entitats coincideixen a destacar que la IA podrà ser molt efectiva per personalitzar al màxim el tracte als usuaris.

La presidenta del Santander, Ana Botín, ha qualificat la IA com una eina per aconseguir les "ambicions" del grup. Aquesta aposta no és única perquè el BBVA, CaixaBank, el Sabadell o Bankinter, entre d'altres, estan fent passos decidits en la mateixa direcció. La consultora Minsait assenyala que l'adopció estratègica de la IA va més enllà de l'eficiència i de la precisió en les operacions bancàries i suposarà un capítol transcendental en la transformació del sector.

Els directius, tot i això, han de mesurar molt bé la nova aposta per la tecnologia i l'impacte que pot tenir en la socie-

tat. Ja són molts els clients, en especial els que estan en la tercera edat, que encara prefereixen el tracte personal, cara a cara, amb els empleats bancaris, atès que els resulta més fàcil que el tracte amb les màquines i els ofereix, també, un clima de més confiança. L'esperança de la banca, en aquesta qüestió, és que la IA pugui facilitar, precisament, aquesta relació de confiança amb els ordinadors, el mòbil i els caixers automàtics, en un procés creixent de supressió d'oficines.

L'altre aspecte social, que els sindicats han posat de manifest, és l'impacte que l'aplicació massiva de la IA pot tenir en l'ocupació. No hi ha cap dubte que la IA podrà substituir molts més processos dels que s'han reemplaçat fins ara amb la digitalització. El nombre de llocs de treball al sector ha descendit progressivament els últims anys, en el que sembla una tendència imparable. Les possibilitats de la IA de dur a terme tasques que les persones fan actualment són molt àmplies. El futur de l'ocupació, en aquest sentit, passa pel coneixement i la formació tecnològica per poder controlar i supervisar les tasques que dugui a terme la IA. CaixaBank considera que, d'aquesta manera, els professionals de l'entitat podran dedicar més temps a feines de més valor afegit.

És evident, en tot cas, que l'aplicació de la IA a la banca ha de ser –valgui la redundància– prou intel·ligent perquè tothom se'n pugui beneficiar.●

El sector vol que l'eina
ajudi a personalitzar
encara més el tracte
amb els usuaris

Recompte personal

Juan-José López Burniol

El que exposo a continuació no té més abast que el d'una mera opinió personal –la meva–, amb l'única pretensió que pugui servir, com a contrast, a tots els que es vulguin formar el seu propi parer.

1. El primer procés (exclusivament català) ha mort de la mateixa manera com va néixer i es va desenvolupar i créixer al llarg de tot el seu recorregut: a un pas de l'excés verbal i gestual, la improvisació i la manca d'ofici, com prova una declaració d'independència que va durar només, segons es diu, vuit segons.

2. Ha començat el segon procés (d'origen també català i abast general espanyol), dividit en tres etapes i un epíleg. Primera etapa: exaltació de Catalunya, Navarra, el País Basc i Galícia com a nacions, reduint Espanya a la simple i formal condició jurídica d'Estat, cosa que deixa la resta de les comunitats autònomes als llims on recal·len els que no se sap ni que són. Segona etapa: establiment de relacions bilaterals o singulars entre les diferents “nacions” i l'Estat (aquí s'incardina el pacte d'investidura entre el PSC i ERC, que ha fet president de la Generalitat Salvador Illa), cosa que implica l'abandonament del model federal (on s'inscriu l'Estat autonòmic) i l'opció decidida pel model confederal. Tercera etapa: mutació constitucional cap a una confederació (amb la participació decisiva d'un Tribunal Constitucional que hi estaria predisposat, i que permetrà

eludir la reforma constitucional). Epíleg: derrocament de la monarquia i implantació d'una república confederal.

3. La Generalitat de Catalunya, amb un Govern socialista encadellat al Govern central, serà decisiva en aquest segon procés, ja que la tercera Catalunya (la que no és explícitament separatista ni, encara menys, espanyolista, i té un fort component econòmic i una evident ideologia conservadora) l'impulsarà i hi donarà suport sense reserves, amb l'estímul de la quasi totalitat dels mitjans de comunicació catalans. En conseqüència, aquesta tercera Catalunya exigirà l'estricta compliment del recent pacte d'investidura entre el PSC i Esquerra (especialment, la “clau de la caixa”), cosa que implicarà la fi

CRISTÓBAL CASTRO / SHOOTING

Es culpa els Mossos, però van ser els polítics els que van tolerar l'excursió de Puigdemont

d'Espanya com a comunitat política, en acabar amb la solidaritat interterritorial. Un “concert solidari” no és més que un joc de paraules. Prou que ho saben els qui gaudeixen d'aquesta sinecura. Ho saben molt bé.

4. El triomf d'aquest procés serà inevitable si perdura l'aliança tradicional de tota l'esquerra (vertebrada pel PSOE) i els separatistes: “Som més”. La defensa d'Espanya com una comunitat política, és a dir, com un àmbit de solidaritat primà-

ria i immediata on tots els espanyols siguin iguals, només compta amb els jutges, amb una part dels mitjans de comunicació i amb aquells ciutadans que siguin capaços de sobreposar-se a la inhibició i de plantar cara des de la seva ubicació professional i social, dient en públic el mateix que tants i tants diuen en privat.

5. El passeig recent de Puigdemont per Barcelona constitueix la prova evident que l'Estat espanyol ja no hi és ni se l'espera a Catalunya. Es culpa del que ha passat els Mossos, que han actuat una altra vegada com ho van fer l'1 d'octubre, és a dir, d'acord amb el seu ésser natural, el seu esperit i la seva tradició. Són així. Però la culpa sencera i veritable és dels polítics que, des de tres institucions, tres, van tolerar l'excursió del d'Amer. Abans o després se sabran els seus noms i, quan se sapiguin, passaran a integrar-se amb tota justícia a la llista d'espanyols que, cap al segle VIII, va encapçalar Don Opas, el bisbe traïdor.

6. Salvador Illa ha accedit a la presidència de la Generalitat. És un polític preparat, amb caràcter, prudent i honest. El respecte. Però el preu que ha pagat a Esquerra per la seva investidura (acordat amb el president Sánchez) és tan exorbitant, que pesarà com un error irreparable sobre el seu mandat.

7. Estem arribant a la vora d'una situació límit en què, davant el risc que la gangrena secessionista col·lapsi Espanya i el seu Estat, només queda una sortida: l'amputació d'aquella comunitat autònoma que vulgui efectivament marxar (sigui la que sigui), amb l'únic instrument democràtic de què Espanya disposa per a això: l'autodeterminació.

Amb el benentès que si el resultat de la consulta d'autodeterminació fos favorable a seguir a Espanya, això només seria possible en règim de plena igualtat amb les altres comunitats espanyoles: ni millor ni pitjor que aquestes.●

Dia mundial del Vianant

Sergi Pàmies

Avui, dia mundial del Vianant, és oportú comentar que, a partir de certa edat, passejar per la ciutat obliga a geolocalitzar mentalment els lavabos públics. Els dels bars, restaurants, hotels i cafeteries-pastisseries, perquè de lavabos públics de veritat n'hi ha pocs (l'espai entre contenidors no compta). Pel que fa a l'aplicació de la normativa que castiga la incontinència amb multes de fins a 600 euros, és una normativa fracassada, semblant a la que les autoritats de París van voler aplicar contra els anomenats, sic, “vessaments salvatges d'orina”.

Els vianants desenvolupem una consciència preventiva dels llocs susceptibles d'atendre les nostres urgències intestinals o de bufeta (diuen que hi ha una app que informa sobre els lavabos públics més propers). Tant de bo existís una xarxa de serveis com la que apareix a la pel·lícula –tan trista com esperan-

Tant de bo existís una xarxa de lavabos públics com la de la pel·lícula 'Perfect days'

çada– *Perfect days*, dirigida per Wim Wenders (que ja es pot trobar a Movistar+). Si existís aquesta xarxa (el que més s'hi assembla són els lavabos de pagament de l'estació de Sants), no patiríem les pestilències localitzades a prop de segons quins contenidors, xamfrans i altres forats negres.

Ara estem obligats a consumir si volem fer servir els lavabos d'un local públic, fins i tot a les franquícies de menjar ràpid, que inclouen, imprès al tiquet de consumició, un codi d'accés. Superada aquesta barreira, queda la incògnita de saber amb quina mena de lavabos ensopegarem. ¿Pulcritud japonesa? ¿Mode Sanfermines o festa major de Gràcia? D'un temps ençà abunden els avisos que, en llengües i tipografies diverses, diuen: “Deixa el lavabo en les mateixes condicions com t'agradaria trobar-lo. Gràcies!”. El text vol evitar el que el meu avi resumia així: “On cagueu deixeu la merda!”. El missatge apel·la a un *win-win* en què la higiene es manté en una franja suportable de netedat. No és una fórmula realista. A Barcelona i altres ciutats, l'avís no evita la micció per aspersió tan pròpia dels vianants indígenes i forasters més expansius. És més: sovint serveix per recordar als cafres que no s'oblidin de deixar el lavabo en les condicions catastròfiques que els defineixen com el que són i que poden convertir les urgències del pobre vianant en una experiència terrorífica.●

Balanç d'articulista

Eulàlia Solé

Tot principi té un final, excepte l'eternitat, però aquest ja és un concepte abstracte. I sol passar que quan la clausura es veu propera ve al pensament fer un balanç dels diferents papers que s'han tingut a la vida. Perquè a l'uníon s'és ascendent i descendent, mestre i alumne, oficinista i tal vegada esportista.

Pel que fa a mi, voldria fer un repàs de la meva activitat com a articulista, menys

interessant a nivell personal, però més com a manera d'anar recordant com la tecnologia acompanya tot desenvolupament personal.

Vaig començar a col·laborar als mitjans de comunicació en una data tan assenyalada com el 20 de novembre del 1985, quan feia deu anys de la mort del dictador. Com que havia fet un estudi sobre la transició i el seu pas de la ruptura a la reforma a l'esquerra espanyola, tres rotatius em van publicar sengles articles: *El País*, el setmanari *El Món*, que dirigia Joan Barril, i *El Periódico*. I no vaig trigar a anar a recalar en aquest últim.

En aquell temps s'escrivia amb màquines elèctriques i es feia servir paper carbó. Què deu ser això! Ni tan sols recordo com corregia els articles per adaptar-los a mida. Jo publicava setmanalment, i el diari m'enviava un missatge que després els entregava a redacció, on els picaven

definitivament. Recordo que era un noi escanyolit, que aviat va ser substituït per un invent transformador, el fax, que permetia comunicar-se fins als antípodes. Es va acabar així el contacte personal.

El 1996 començo a publicar a *La Vanguardia*, amb plena llibertat, i fins ara. Internet s'havia implantat. Ni paper, ni telèfon, relacions virtuals a través del correu electrònic. I de seguida els mòbils, les plataformes, les xarxes socials omnímodes.

Potser la intel·ligència artificial farà que les mirades entre persones siguin suficients per entendre's. Mentrestant, les vides transcorreran fins a arribar al punt final. Gràcies, lectores i lectors, per aquests anys d'haver compartit pensaments. Aquest és un adeu per motius de salut. I en la memòria quedarà l'última espurna, fins a extingir-se entre nous invents, nous interessos, nous anhels.●

CARTES DELS LECTORS

Podeu enviar les vostres cartes a cartes@lavanguardia.cat. La Vanguardia agraeix les aportacions dels lectors i tria per publicar aquells textos que no superin els mil caràcters. Les cartes han d'anar firmades amb nom i cognoms i hi ha de constar el DNI o el passaport, l'adreça i el telèfon. No es publicaran escrits firmats amb pseudònim o inicials. La Vanguardia es reserva el dret de resumir-ne o extractar-ne el contingut i de publicar els que consideri oportuns. No es mantindrà correspondència ni s'atendran visites o trucades sobre originals no publicats.

Por el buen camino

Finalmente, y después de un complicado proceso de negociaciones, se ha formado el nuevo Gobierno de Catalunya. Esperemos que el PSC, con la ayuda de ERC y los comunes, trabaje en lo que verdaderamente importa: mejorar la vida de los catalanes y catalanas sin tener en cuenta su ideología, avanzar en la paz social y solventar los grandes problemas que hoy en día afectan no solo a Catalunya sino a toda Europa.

Hay que dejar de lado a quienes solo quieren ruido mediático utilizando el *todo vale*, al que nos han tenido acostumbrados los dirigentes de Junts.

La última maniobra de Puigdemont, más que fortalecerle, le desacredita. Es un buen mago escapista, sí, pero es un mal político. Lo ha ido demostrando a lo largo de todos estos años, utilizando un victimismo que no ha servido de nada; todo lo contrario. Junts ahora mismo es un partido a la deriva (solo hay que ver la rabieta infantil de Turull al conocer algunos de los nombramientos). En política hay que saber ganar y también saber perder, y ni lo uno ni lo otro.

Mucha suerte al nuevo presidente y a los nuevos consellers. Vamos por el buen camino.

Ferran Martín Cañadell
Barcelona

És màgia

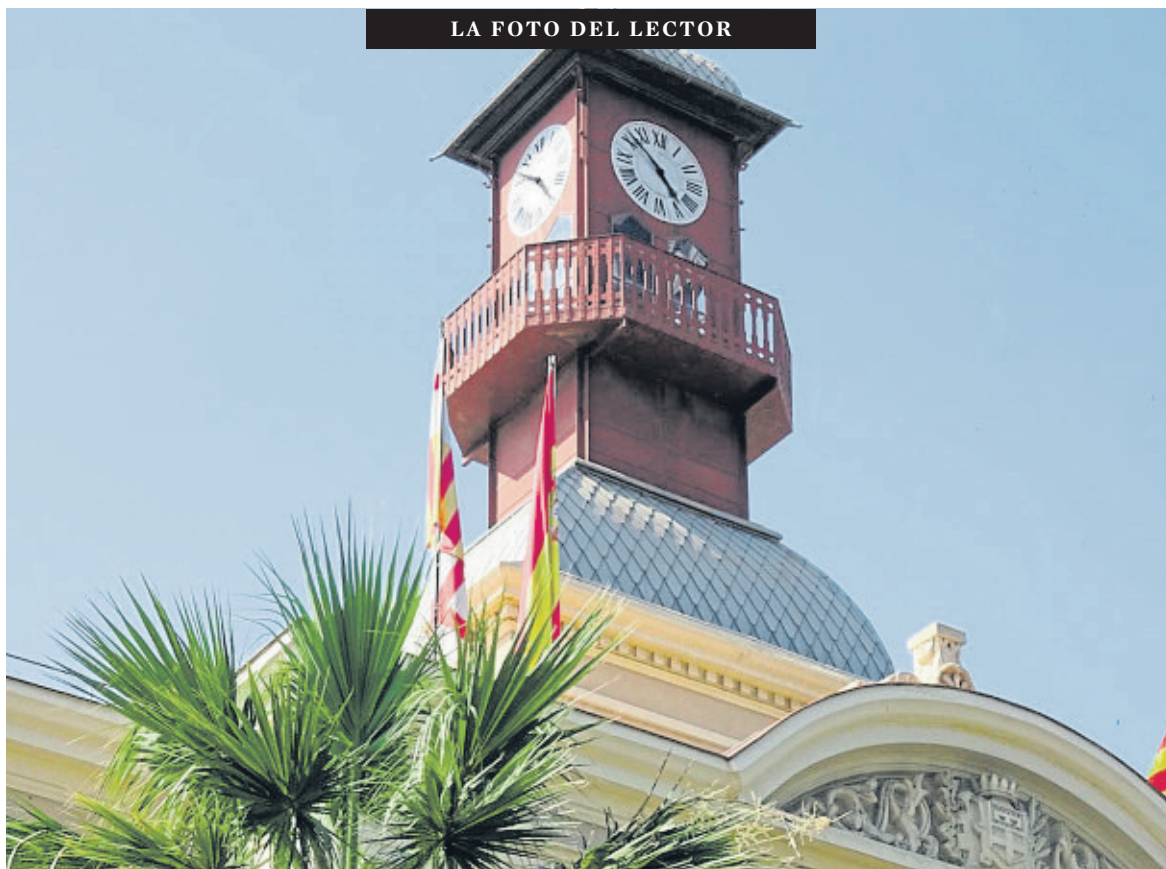
Estic convençuda que el Mago Pop, un cop acabada la temporada a Nova York, ha tornat a Catalunya i ha continuat fent màgia. En aquest cas, ha aconseguit que el president Puigdemont, després de l'actuació a l'Arc de Triomf, pogués tornar sa i estalvi a casa seva.

Maria José Casolà
Barcelona

Rusia como aliado

La ofensiva de Ucrania es un ejemplo de la teoría "escalar para desescalar". Al invadir Rusia, Ucrania demuestra una valentía y arrojo que son admirables, si bien desde el punto de vista militar puede suponer un fiasco. Rusia no ve a Ucrania como un agente externo, sino como el origen de la madre patria rusa; por ello la técnica de escalar para desescalar puede no ser aplicable en este caso: lo que se va a lograr es que Rusia se agrupe aún más en torno a Putin.

De continuar esta aventura ucraniana, los rusos harán uso

LA FOTO DEL LECTOR

Quants edificis amb rellotge té Barcelona?

Alberto Maluquer ha publicat al web un reportatge fotogràfic sobre Barcelona, ciutat de rellotges, ja que n'hi ha molts en mercats, comerços, antigues fàbriques o vells edificis ara residencials. A la imatge veiem el rellotge de l'antic Ajuntament de Sant Martí. Compartiu les vostres fotos a participacion@lavanguardia.es

de armas nucleares a modo de disuasión; y es que según su revisión estratégica, una amenaza a la integridad territorial les legítima para su uso.

Occidente debe obligar a Ucrania a negociar, no hay otra salida. Rusia tiene medios, voluntad y compromiso para estar en guerra los próximos veinte años. En el juego de la geopolítica, el enemigo que batir es China, y Rusia debe ser nuestro aliado, por muy irreal que hoy resulte.

Jorge Ipiña Pando
Bilbao

Radares y sanciones

En relación con el artículo "Tramo de velocidad variable en 100 km de la AP-7 y más radares" (Vivir, 1/VIII/2024), siento discrepar plenamente de las soluciones que se proponen. En cuanto a los problemas de colapso y de siniestralidad, nadie habla de desdoblamiento una autopista, hacer más carriles en las rondas. La palabra *inversión* no figura en ninguna parte. Eso sí, qué casualidad que la palabra *sanción* figure en todos los ma-

nuales. La verdad es que los ciudadanos y los automovilistas catalanes estamos sometidos a una presión recaudatoria que dista de ser normal y permisible, y cuando se buscan soluciones, solamente se les ocurre poner más radares y que haya más sanciones. Barcelona es una de las ciudades más densas de Europa, y a nivel nacional no se ejecutan obras de peso para solucionar el problema. Hacen falta nuevas carreteras, autopistas y rondas. El resultado de tan pésima planificación es el colapso total.

La presión siempre recae sobre el ciudadano. Nos obligan a cambiarnos los coches porque los que tenemos contaminan, pagamos impuestos de ITV, dióxido de carbono, matriculación y lo que vendrá. Es una vergüenza que, después de todo lo que soportamos diariamente, encima se hable de más presión vía sancionadora.

Francisco Martínez Llorella
Suscriptor Barcelona

Hacinados en el tren

Vivo en Sant Cugat y trabajo en Barcelona. Este verano he decidido trabajar la semana del 12 de agosto. Pensaba teletrabajar, pero la vecina del piso de abajo está haciendo obras y he preferido ir a la oficina. He llegado a la estación de Sant Cugat a las 6.55 de la mañana, y cuál ha sido mi sorpresa cuando he visto que el tren, procedente de Terrassa, iba completamente lleno. Inmediatamente me he puesto a sudar profusamente y aún estoy sudando. Somos realmente tan tercermundistas que en agosto se reducen los servicios de ferrocarril al mínimo.

President Illa, si es verdad que usted gobierna para la diversidad, no permita que honrados trabajadores y trabajadoras tengan que ir hacinados como borregos.

Pedro García Villegas
Sant Cugat del Vallès

Per la porta del darrere

L'any 2010, el llavors alcalde, Jordi Hereu, va proposar a la ciutadania un referèndum per decidir la reforma de la Diagonal. S'oferien tres opcions: bulevard, rambla o deixar-la igual. L'opció de reformar-la va rebre un 79,8% de rebuig.

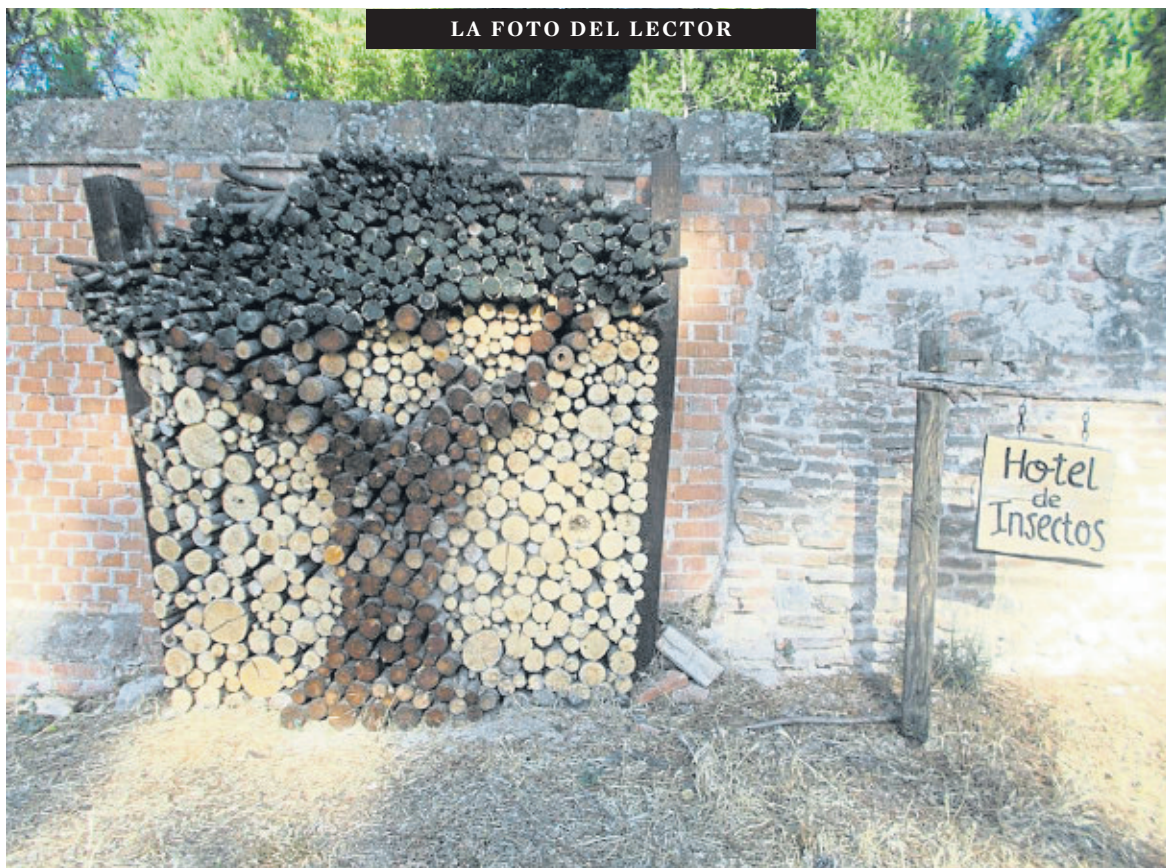
Ara, l'actual Consistori i els seus influents aliats volen reprendre aquest projecte –ja entre passeig de Sant Joan i Francesc Macià– una mica per la porta del darrere, sense cap debat amb els sectors implicats, amb veïns, urbanistes, arquitectes, economistes... Són projectes ideològics imposats pels que s'omplen la boca pregonant transparència i participació ciutadana. Malauradament, prevalen els interessos polítics, i si convé, en algun cas, saltar-se la legislació, ja serà la ciutadania qui després se'n faci càrrec.

Lluís Virgili
Suscriptor Barcelona

Recordant Josep Ribas

Fa 100 anys, el 21 de desembre del 1922 s'estrenava al teatre Tívoli l'obra escènica *Pel teu amor*, de la qual un fragment va esdevenir un gran tema del repertori català: el *Rosó*, estrenat per Emili Vendrell i cantat per multitud d'artistes. Del lletrista Miquel Poal-Aregall tenim vida i obra ben estudiades; no així del compositor Josep Ribas Gabriel, casi desconegut per tot-hom.

Ribas va néixer el 29 de juny

LA FOTO DEL LECTOR

Vacances a l'hotel d'insectes de la Quinta de Torre Arias

Francisco José Eguibar Padrón destaca la funció de l'hotel d'insectes de l'Illa de la Biodiversitat, que se situa dins del parc de la Quinta de Torre Arias de Madrid. Ofereix refugi i un bon hàbitat per als pol·linitzadors. Podeu compartir les vostres fotos al correu participacion@lavanguardia.es

LA VIDA LENTA

GARGOTS – KAP

Gemma Sardà

Maleïdes audioguies

Joan Miró va decidir que dedicaria la seva vida a la pintura mirant el paisatge que envoltava el mas Miró. Oliveres, ametllers i vinya. Avui el mas ha quedat atrapat entre dues autopistes. Després de veure les seves obres arreu del món, dediquem un dia de les vacances a fer una visita cultural i anem fins a Mont-roig del Camp.

Al taulell de benvinguda, confirmem la reserva per a quatre persones i ens lliuren a cadascuna una targeteta amb una reproducció del quadre arxivamós *La masia* en una banda i a l'altra un QR per escanejar l'audioguia en l'idioma que vulguem. Podrem escoltar des del mòbil una sèrie d'àudios al llarg de la visita. Molt modern i molt pràctic. Han quedat enrere aquells aparells que t'havies de penjar al coll i, com que passaven dels uns als altres, s'havien de desinfectar després de cada ús.

Entre els quatre tenim dos parells d'auriculars (un amb fil, l'altre sense) i decidim que els compartirem. Quan ho sent la noia de la recepció, tota amable, ens ofereix de franc un parell d'auriculars d'aquells senzills, com els que et donen al tren o a l'avió. Així no caldrà que anem enganxats i cadascú podrà seguir la visita al seu aire amb l'audioguia al mòbil.

Miró s'estava a Mont-roig des de Sant Joan fins al setembre. Hi torna sempre, fins al 1976, tret dels anys d'exili durant la guerra. Entre el 1921 i el 1922 pinta *La masia*, el darrer quadre figuratiu abans de crear el seu llenguatge pictòric propi. Som ben bé a la masia, res és inventat, tot el que surt al quadre hi era. "És un resum de tota la seva vida al camp", ens diu l'audioguia, i que els elements d'aquest quadre, que va acabar comprant Hemingway, apareixeran al llarg de tota la seva trajectòria.

Entrem dins de la casa i en una sala trobem una parelleta de joves, d'aquells que tot el dia van sentint música amb auricu-

Amb una sola frase de Joan Miró n'hi ha prou: "Tota la meva obra és concebuda a Mont-roig"

lars i que aquí escolten els àudios amb el mòbil fent d'altaveu, com si estiguessin sols al món. En fugim i entrem al celler, on quatre persones grans s'apleguen al voltant d'un sol mòbil, amb el volum a tota castanya. També en fugim.

Passats uns dies, he oblidat gran part de la informació que m'havia entrat pels auriculars: si els del retrat més gros eren els avis materns o paterns de Miró; si l'artista havia dormit en aquesta habitació o en aquella altra. Evidentment, també he oblidat les dates. En canvi, recordo aquella colla de turistes-culturals-per-un-dia que escoltaven l'audioguia com si fos l'oracle i que em van fotre enlaire allò que avui se'n diu *l'experiència*.

Més enllà de les dades, el que sí que em quedarà dins per sempre és el sol esclatant contra el blanc de les parets de la masia, del corral, de la casa dels masovers, del galliner, del safareig. La presència imponent de l'eucaliptus, l'ombra dels pins i més enllà les oliveres, els ametllers i la vinya. El taller on treballava Miró, tan pulcre, lluminós i endreçat.

De vegades potser no cal saber tantes coses. Trepitjar la terra i mirar el paisatge ho és tot. Amb una sola frase de Joan Miró n'hi ha prou: "Tota la meva obra és concebuda a Mont-roig". I una mica de silenci.●

del 1882, al número 13 de la plaça del Nord, on els seus pares tenien un forn. Viu els primers anys a la vila de Gràcia.

Més endavant va emergir com a compositor de fama i director d'orquestra, fins que va morir, el 31 d'agost del 1934. Però malgrat ser autor d'un himne inoblidable per a generacions de catalans, cap placa, monument o via urbana el recorda. Un fet incomprensible.

Després de celebrar el centenari del *Rosó* el 2022, és hora de rehabilitar l'autor com toca. Un bon pas seria posar un recordatori a la plaça del Nord, on va viure els primers anys abans d'obrir-se camí com a compositor. No és just que el *Rosó* mantingui el seu creador en un anonimats quasi absolut, sent un himne que molts poden dir que és "llum de la seva vida".

Manuel García Gargallo
Subscriber Binissalem (Mallorca)

Necesitan agua

De camino a casa, miré las jardineras que contienen los árboles de mi barrio, árboles cuya misión es proteger del sofocante sol y arrasador calor. La tristeza se apoderó de mí cuando vi lo árida que estaban sus tierras. ¡Pobres árboles!

Estoy preocupada. Al hacer tanto calor, la tierra de esas jardineras están demasiado secas y

los árboles y plantas tienen cada vez menos recursos para su supervivencia.

Por tal motivo me gustaría hacer un llamamiento a los encargados del medio ambiente para que en zonas de mucho calor, donde la lluvia es inexistente, se plantee la posibilidad de llevar a cabo alguna campaña excepcional de riego, sobre todo en esta época del año.

Los árboles y las plantas tienen un valor incalculable, tenemos que cuidarlos y protegerlos.

Virginia Orofino Gómez
València

La rebelión de los flacos

Es sabido que en los aviones de cualquier compañía cobran un suplemento por el equipaje, y por exceso de equipaje, más aún. El avión tiene unos pesos máximos que desplazar y cada kilo representa un coste.

Pero yo me pregunto: si yo peso cuarenta y ocho kilos y mi equipaje doce, y mi vecino de asiento pesa setenta kilos y su equipaje seis más, ¿por qué a él le cuesta menos dinero el trayecto si su peso es superior al mío? Sin contar el desparrame de algunos pasajeros cuando es claramente insuficiente su butaca y ocupan con su humanidad parte del asiento del compañero. ¿No será discrimina-

ción o delito de algo? ¿Estamos tan acostumbrados a sobrellevar complejos, a etiquetar situaciones, que ese es el saco donde cabe todo?

Delgados, enclenques, bajitos, esmirriados, canijos, a la lucha por un precio justo en las butacas de los aviones, y de los asientos de los espectáculos en general.

Elena González-Nebreda
Barcelona

El repte del Jeroglífic

A la pàgina de Passatemps de *La Vanguardia* hi ha diferents temes. N'hi ha un en què no figura l'autor (o jo no el sé veure): el Jeroglífic. Vull felicitar l'autor o autors, tant el de l'edició en català com de l'edició en castellà. Cada idioma té el seu estil.

Cada dia hi dedico una estona i l'endemà miro si l'he encertat o no. És un petit repte diari.

Ignasi Canals Álvarez
Barcelona

Cremalleras femeninas

Sugiero a los diseñadores que en los pantalones femeninos vuelvan a colocar las cremalleras en un costado, como habíamos llevado cuando éramos jóvenes. Nos hace más esbeltas.

Laura Loverdos
Sant Cugat del Vallès

grupoGodó

JAVIER GODÓ, COMTE DE GODÓ President

Carlos Godó Valls _____ Conseller Delegat
Màrius Carol _____ Conseller Editorial
Ramon Rovira _____ Director General de Presidència
Ana Godó _____ Directora de Libros de Vanguardia i V. Dossier
Jaume Gurt _____ Director General Corporatiu
Pere G. Guardiola _____ Director General Comercial i d'Expansió
Xavier de Pol _____ Director General de Negoci Media
Jorge Planes _____ Director d'Estratègia i Desenvolupament Corporatiu

LA VANGUARDIA

JAVIER GODÓ, COMTE DE GODÓ President-Editor

Óscar Rodríguez _____ Director General
Javier Martínez _____ Director Digital i Subscripcions
Xavier Martín _____ Director Econòmic Financer
Juan Carlos Ruedas _____ Director de Màrqueting i Desenvolupament de Negoci

Edita LA VANGUARDIA EDICIONES SL
Av. Diagonal, 477. 08036 Barcelona
Tel.: 93 481 22 00 / 93 481 25 00
Fax: 93 481 24 55
Internet WWW.LAVANGUARDIA.COM
Dipòsit legal B-18078-2011
ISSN 2014-1718 (edició impresa)
ISSN 2462-3415 (edició en línia en pdf)

Difusió controlada per OJD

Imprimeix CRE-A IMPRESIONES DE CATALUNYA SL
Polígono Zona Franca, carrer 5, sector C. 08040 Barcelona
ROTOMADRID, SL. C/ Meridiano, 19. 28850 Torrejón de Ardoz, Madrid
Distribueix MARINA BCN DISTRIBUCIONES SL
Carrer E, 1 (cant. c/6). Pol. Industrial Zona Franca. 08040 Barcelona
Tel.: 93 361 36 00

ANUNCIS I ESQUELES
GODÓ STRATEGIES SLU
Per telèfon 902 178 585
Barcelona Av. Diagonal, 477. 08036
Tel.: 93 344 30 00. Fax: 93 344 31 88
Madrid María de Molina, 54, 4.º. 28006
Tel.: 91 515 91 00. Fax: 91 515 91 09

ATENCIÓ AL SUSCRIPTOR
Tel.: 933 481 482
ATENCIÓ AL LECTOR
Tel.: 93 481 22 00. Fax: 902 185 587
Cartes dels lectors
cartas@lavanguardia.es
Defensor del lector
defensor@lavanguardia.es

Societat

La salut mental

El consum d'antidepressius entre menors s'ha duplicat en cinc anys

● La prescripció d'ansiolítics en pacients joves a Catalunya ha augmentat un 60,5%

● L'esclat de la patologia i dels malestres associats amb la covid explica part de la situació

● Els psicofàrmacs ja no es fan servir per tractar malalties, sinó per tractar la insatisfacció

Un jove pacient d'un centre de salut mental

MARIA ALTIMIRA
CARINA BELLVER
Barcelona

De vegades, les dades són més eloqüents que les paraules. Una cosa és que un expert manifesti la seva preocupació per l'elevada prescripció de psicofàrmacs en menors i l'altra és xifrar-ho. I, en aquest cas, les xifres deixen clar que parlem d'un problema gros: en cinc anys s'ha duplicat el nombre de menors que consumeixen antidepressius, fins a arribar als 8.241, i la prescripció d'ansiolítics en aquests pacients ha augmentat un 60,5% i s'ha enfilat fins als 1.948. Un creixement que destaca en contrast amb l'increment d'atesos, d'un 18%, en el mateix període 2018-2023.

Les dades clíniques, obtingudes per *La Vanguardia* i que radiografien per primer cop, i en detall, la prescripció en pacients dels centres ambulatoris de salut mental infantil i juvenil (CSMIJ) de la xarxa pública,

també diuen que gairebé un 30% dels 82.260 menors atesos l'any passat es medicaven: quatre de cada deu amb antidepressius o ansiolítics.

“No hi ha una única causa, però l'esclat de la patologia i dels malestres associats que hi ha hagut arran de la covid explicaria part del creixement en la dispensació de medicació”, segons

fàrmacs que també es prescriuen en molts altres diagnòstics, com els trastorns de la conducta o els obsessivocompulsius. Així doncs, si la patologia puja, resumeix, la prescripció d'aquests dos medicaments també.

“Tant la depressió com els trastorns d'ansietat o de conducta alimentària són patologies més afectives i tradicionalment

El 70% dels pacients que van prendre antidepressius l'any passat eren noies, 14 punts més que el 2018

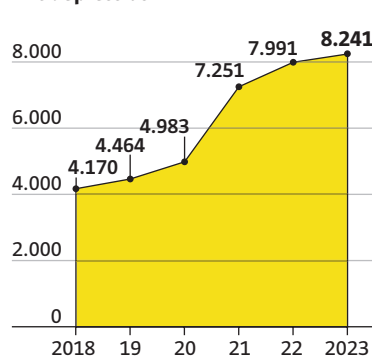
Rosa Calvo, psiquiatra i responsable del CSMIJ de l'Eixample. Un fenomen molt lligat a l'ús de les xarxes socials i dels mòbils. Són patologies, precisa, com l'ansietat, la depressió i els trastorns de la conducta alimentària, que es tracten amb antidepressius i ansiolítics, dos psico-

Creix la demanda assistencial, però el dèficit de psiquiatres i psicòlegs és endèmic i molt determinant

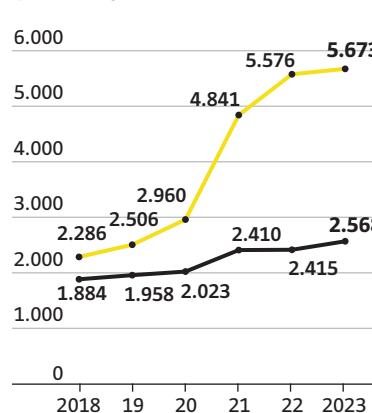
més feminitzades”, explica Calvo. Una realitat que casa amb les dades sobre prescripció respecte dels psicofàrmacs indicats en aquests trastorns i que s'ha aguditzat des del 2018. El 70% dels pacients que van prendre antidepressius l'any passat eren noies, 14 punts més que el 2018, i

Pacients als quals els han prescrit

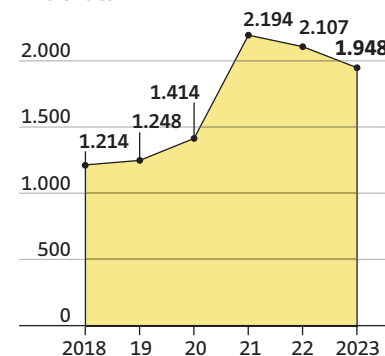
Antidepressius

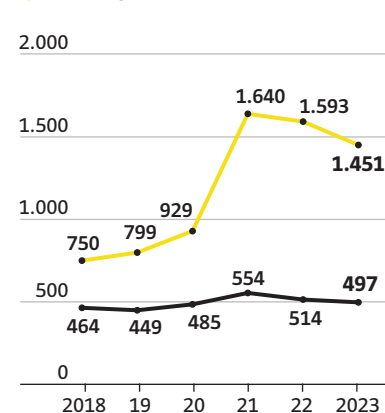
Per sexe
● Chicas ● Chicos

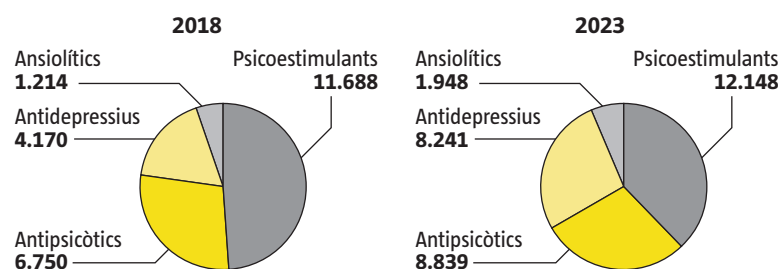
Ansiolítics

Per sexe
● Noies ● Nois

Prescripcions totals de quatre dels principals psicofàrmacs

Les xifres són la suma de pacients dels diferents CSMIJ, que només comptabilitzen les casuístiques que agrupen quatre o més pacients

FONT: CatSalut

LA VANGUARDIA

Els psicofàrmacs “no són innocus i tenen efectes secundaris, com ara insomni o obesitat”

elles van significar el 74,5% del total dels consumidors d'ansiolítics, 12 punts més que fa cinc anys.

De la mateixa manera, l'agreujament dels malestres emocionals que no necessàriament van associats amb una patologia i l'augment de la sensibilització

respecte dels problemes de salut mental, afegeix aquesta psiquiatra, són factors rellevants per entendre les dades de prescripció.

I, en aquest context d'augment de la demanda assistencial, el dèficit endèmic de psiquiatres i psicòlegs és determinant. “Si un professional no té prou temps per atendre psicoteràpicament una persona que pateix d'ansietat, el recurs del fàrmac és gairebé un acte de compassió, per reduir el símptoma, però sense que això creï cap aprenentatge”, assegura Roger Ballescà, coordinador del comitè d'infància i adolescència del Col·legi Oficial de Psicologia de Catalu-

nya. L'intervencionisme de la indústria farmacèutica també hi té un paper clau. "Els psicofàrmacs ja no es fan servir per tractar malalties, s'usen per tractar el malestar [...]. La indústria vol vendre i la medicalització dels patiments a la infància i l'adolescència és un drama", assegura Joan Ramon-Laporte, excatedràtic de Farmacologia a la Universitat Autònoma de Barcelona i autor del llibre *Crònica d'una societat intoxicada*. "La influència de la indústria en la classificació, creació i tractament de diagnòstics és inqüestionable", coincideix Belén González, comissionada de salut mental del Govern espanyol.

La medicació, que ben prescrita i administrada funciona molt bé i és segura, coincideixen els experts consultats, es converteix, de vegades, en la resposta ràpida, senzilla i barata a un problema complex. En aquest sentit, el psicòleg clínic José Ramon Ubieto recorda que els psicofàrmacs "no són innocus: tenen efectes secundaris, com l'insomni o l'obesitat". Però també, assenyala, tenen un altre efecte advers: "El missatge de *desresponsabilització* que enviem al menor quan li diem que el seu problema és neuroquímic i que la medicació ja se n'ocuparà".

"La tendència és medicalitzar cada cop més", assegura Josep Moya, psiquiatre i exdirector del servei de salut mental de la Corporació Sanitària Parc Taulí, per qui una de les explicacions és la concepció d'una psicologia que

Salut posarà en marxa campanyes de conscienciació sobre consum responsable de psicofàrmacs

dona més pes a la biologia i menys a la part social i ambiental i, per tant, que recorre amb més mesura al fàrmac. Una opinió compartida per Ubieto, que defensa la necessitat de treballar en xarxa des de salut mental, educació i drets socials: "No es poden atendre bé menors que pateixen de precarietat social, violència familiar o problemes escolars sense coordinació", conclou Ubieto.

Josep Tristany, actual responsable del Pla Director de Salut Mental del Departament de Salut, reconeix que, davant el mal-estar emocional creixent, "la resposta immediata del sistema és posar un fàrmac". Per això, amb l'objectiu de reduir la dispensació en aquests casos i en la patologia lleu i repensar el model d'atenció, explica, es posarà en marxa un grup de treball amb professionals de la primària i de la salut mental. Una mesura que encara no té terminis concrets i que s'afegeix a iniciatives de conscienciació sobre el consum responsable dels fàrmacs.●

Menorca calcula els danys del temporal i demana la declaració de zona catastròfica

L'aeroport de Palma és una ratera per a turistes que volen sortir de l'illa

DAVID ARQUIMBAU SINTES / EFE

Una família des Mercadal netejant el seu habitatge, que va quedar inundat a la planta baixa pel xàfec

NEKANE DOMBLÁS
Palma

Menorca avalua els importants danys causats per les inundacions el dia en què els habitants des Mercadal i Alaior van poder veure amb detall els efectes de la tempesta, que va deixar 200 litres en una hora al primer d'aquests municipis. Els carrers des Mercadal propers al torrent eren ahir un tràfec de ciutadans amb escombres i fregadores provant de netejar el fang i les restes d'aigua embassada que va causar una furiosa tempesta que no s'havia vist en dècades. Molts baixos de les cases van quedar negats pel desbordament del torrent i l'aigua va superar el metre d'altura en alguns punts.

Les autoritats de Menorca ja

han demanat al Govern que l'illa sigui declarada zona catastròfica i la ministra per a la Transició Ecològica, Teresa Ribera, que va visitar les zones més afectades juntament amb el president del Consell, Adolfo Vilafranca, va dir que s'havia posat en contacte amb companys del Govern per analitzar aquesta petició en un pròxim Consell de Ministres. Ahir va ser dia de neteja i de càlcul de danys, però l'estimació econòmica total trigarà encara uns dies a saber-se. Hi ha cotxes destrossats arrossegats per la força de l'aigua o negats per les basses que es van formar a la zona agrícola des Mercadal i Alaior. Els torrents no van ser capaços de recollir el cabal de pluja de la tempesta i part dels cultius i d'arbres fruiters han quedat negats.

No hi ha hagut danys personals, però els Bombers van haver de rescatar en helicòpter diverses famílies que havien quedat aïllades en cases disseminades al camp, al mig d'un fangar impracticable i amb les carreteres tallades. Un total de setze persones van ser rescadades, alguns d'ells nens, des de les teulades de casa seva. D'altres van quedar atrapats als cotxes i també hi van intervenir agents de la Guàrdia Civil.

Mentre a Menorca es comp-

Els bombers van rescatar en helicòpter diverses famílies atrapades en cases de camp

L'ECDC preveu més casos del virus mpox, però avalua de "molt baixa" la propagació

ESTOCOLM Agències

Els organismes sanitaris europeus van instar ahir a reforçar les mesures de control després de la detecció dijous a Suècia del primer cas de mpox o verola del mico (un home que ja està en tractament) fora de l'Àfrica i reduir el risc d'una transmissió àmplia. El

Centre Europeu per a la Prevenció i Control de Malalties (ECDC) va assenyalar ahir, en una avaluació de riscos actualitzada, que és "molt probable" que hi hagi més casos importats de mpox, però va descartar que hi pugui haver un contagi continuat si s'actua amb rapidesa. "La probabilitat d'una transmissió sostinguda a Europa és molt baixa,

sempre que els casos importats siguin diagnosticats de manera ràpida i s'implementin mesures de control", va dir.

L'ECDC va demanar assegurar una vigilància efectiva, proves de laboratori, investigació epidemiològica i capacitat per rastrejar contactes, iniciatives semblants a les que reclama l'Organització Mundial de la Salut (OMS).

ten els danys, els efectes de la DANA continuen a Mallorca però no en forma de pluja sinó de cancel·lacions i retards en els vols. L'illa s'ha convertit en una ratera per a milers de turistes que proven de tornar a casa però que no troben una manera alternativa de sortir. Centenars de turistes han passat aquestes dues nits a l'aeroport de Son Sant Joan en improvisats llits fets amb tovalloles i matalassos. L'aeroport va suspendre diverses vegades les operacions pels episodis de fortes pluges, cosa que ha provocat un efecte dòmino en les companyies, que no tenen prou operatiu per fer la programació prevista per al dia i alhora reprogramar els vols cancel·lats i endarrerits.

La situació s'ha agreujat perquè Mallorca està gairebé en plena ocupació turística i els turistes no troben hotels on pernoctar a preus raonables. La Federació Hotelera de Mallorca va informar ahir que els seus associats havien ofert habitacions "en la mesura de les seves possibilitats" als clients dels allotjaments que havien tornat per la cancel·lació dels vols.

Enaire va informar que havia reforçat el nombre de controladors aeris per provar de canalitzar les sortides i arribades. El Ministeri de Transports també va lamentar ahir les crítiques de la companyia Ryanair, que havia denunciat que el servei de control aeri no va permetre aterrar a Palma durant bona part de dijous, tot i que sí que autoritzava les sortides. "Crítiques com les que ha fet Ryanair acusant el ministeri i Enaire d'excés de zel són inacceptables", va assenyalar el secretari d'Estat de Transports i president de l'entitat aeroportuària, José Antonio Santano. El ministeri va assegurar que la normalitat torna de mica en mica a Son Sant Joan.●

La nova variant es pot contagiar fàcilment amb un contacte estret entre dos individus, sense que sigui necessari un contacte sexual, i és considerada més perillosa que la del 2022, que aleshores va donar origen a una alerta semblant, aixecada al maig. També ahir la farmacèutica danesa Bavarian Nordic va sol·licitar a l'Agència Europea de Medicaments (EMA) que estengui l'aprovació per a l'ús en adolescents de la seva vacuna contra la mpox, l'única aprovada per les autoritats sanitàries a Europa i als EUA.●

Els estafadors de l'amor fan l'agost

Susana Quadrado

Feia mig any que creia que era l'home de la seva vida. Tot va començar amb la sol·licitud d'amistat que ell li va enviar per mitjà d'una coneguda xarxa social. Allà es va iniciar el contacte, els comentaris, les fotos. “Crec que m'he equivocat, però em sembles una persona molt interessant”. Ella, sense parella, de mitjana edat. Ell, amb solvència econòmica aparent. En comú, algunes aficions. Des d'aquell dia de l'equívoc fortuït, no van deixar d'interactuar. S'escriuien missatges cada vegada més

sovint. A tota hora. Les converses també eren cada vegada més personals, més íntimes. En realitat, ella s'havia enamorat d'algu de qui només tenia un parell de fotos, una història personal inconnexa i un munt de frases romàntiques. Sentia per ell un afecte sobtat, omplia el seu buit amb el conte d'una vida de somni junts.

Aquest és un cas real arquetípic que descriu la policia. Així es construeix una il·lusió que acaba en engany. L'estafa de l'amor.

De vegades l'entorn de la dona l'avisava. “Aquí hi ha una cosa rara”. D'altres, no. Tots volen creure que una dona llesta no es deixaria mai entabanar per un poca-solta. Però la víctima s'encega, ja que l'amor és cec.

La mesura de la raó canvia quan l'estima es fingeix d'una manera tan mil·limetrada i perfecta. De fet, quantes dones hi ha a la vida real que cauen en la trampa d'un fanfarró que es veu d'una hora lluny que ho és, a qui coneixen en un portal de contactes o en una xarxa social, es creuen que està perdudament enamorat d'elles i li donen el que

tenen i el que no tenen només perquè ell els ho demana sisplau, preciosa, vida meva.

En el *romance scam*, el fanfarró de fireta es guanya la seva presa de mica en mica. Fins que la caça. Primer, el bombardeig de l'amor. “Ets especial”, “no havia sentit

La policia avisa que el ‘romance scam’ s'està convertint en un delictes habitual i en auge

mai una cosa així”. Després, va introduint en la conversa la importància de la confiança, de ser generós, que la parella està per ajudar-se. Comença demanant quantitats petites... fins que, pam!, apareix l’“inconvenient”, la circumstància que li fa necessitar una aportació urgent de diners per poder unir-se a la seva estimada.

La policia adverteix que s'està convertint en una ensarronada recurrent. Més ara, amb la intel·ligència artificial, que tradueix un xat a qualsevol idioma instantàniament. A Espanya coneixem grans estafadors sentimentals, com el donjoan gal·lec i Albert Cavallé. El cas és que ara n'hi ha de tota mena. Actuen sols o en grup, des de l'altre extrem del món o aquí mateix, a Callosa del Segura, on dimecres va caure una banda que va pispar 140.000 euros a una dona fent-li creure una relació amorosa amb un home ingressat de Chicago.

Els dolents rastregen internet a la recerca de dones soles. Són temps d'amor líquid. I és tan fàcil que ho sàpiguen tot de tu quan tu ho expliques tot a la xarxa. Darre cada estafa hi ha una història de solitud. El drama ve quan ella es descobreix enganyada. Escleta la vergonya. “Es riuran de mi”. Devastada, es manté penjada del record d'una falsa aventura que la fa sentir-se inútil, indefensa i deshumanitzada.

La neta d'un heroi del CSIC renega del vaixell oceanogràfic amb el nom de l'avi

L'activista social Consuelo García del Cid exigeix que s'investigui una mort a bord

DOMINGO MARCHENA
Barcelona

Francisco García del Cid Arias (1897-1965) va ser un eminent científic espanyol i un veritable heroi per al Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC). Aquesta institució va donar el seu nom a un dels seus primers vaixells oceanogràfics en reconeixement del seu ensenyament de la biologia i les ciències marines, la defensa de l'Institut Espanyol d'Oceanografia i la feina al capdavant del l'Institut de Biologia Aplicada.

“Si el meu avi ressuscités, es tornaria a morir del disgust”, diu una de les seves cinc netes, l'escriptora, investigadora i activista social Consuelo García del Cid. Aquesta dona és una reconeguda autoritat en la lluita contra el masclisme i la violència sexual, activitat que l'ha fet declarar com a experta, per exemple, davant la comissió d'investigació del Parlament de Catalunya sobre els abusos a l'Església.

El seu avi, recorda, va ser un catedràtic de Zoologia molt estimat pels seus alumnes de la Universitat de Barcelona. Tenia recursos sui generis per vèncer els nervis dels que se sotmetien als seus exàmens orals, que descol·locava amb una pregunta fora del temari. “¿Sabe cuál es la forma más sencilla de pescar un salmonete?”. I, davant l'estupefacció dels interpel·lats, afegia: “Fácil. ‘Sal, monete’. Hay que decírselos eso”.

“Va morir el 21 d'octubre del 1965, un dijous, poc després de classe, atropellat per un automòbil. Els estudiants, que l'idolatraven, es van organitzar es-

Consuelo García del Cid al port de Barcelona, el 2007 o el 2008, al costat del vaixell del seu avi

pontàniament per anar amb galledes d'aigua al lloc de l'accident i netejar-ne la sang”, explica la seva neta. Ella també idolatra el record del seu avi, i per això la indigna que el vaixell amb què se'l va voler honrar hagi estat escenari d'un succés truculent que encara no s'ha resolt.

Carmen Fernández, de 43 anys, casada i mare de tres fills, era cambrera del vaixell. Va estar dos anys de baixa després de denunciar per assetjament sexual un membre no científic de la tripulació. La denunciava demanant el trasllat a un altre vaixell, però el CSIC no va acceptar la seva demanda, diu l'advocat de la família, Diego Leis,

“Nineta estimadíssima”

■ Consuelo García del Cid va gaudir molt poc del seu avi, que la considerava la seva “nineta estimadíssima”, com va dir en una carta que la neta guarda com una reliquia. Va morir quan ella només tenia set anys. La família no és gaire extensa, però a l'advocat Diego Leis, que representa la família de Carmen Fernández, l'ha sorprès que ella sigui l'única García del Cid que s'hagi interessat pels fets i que

hagi demanat respostes. Aquesta activista social, que ha denunciat la terrible realitat del Patronat de Protecció de la Dona, “una tènica institució franquista per torturar i reprimir”, s'ha entrevistat amb la presidenta del CSIC. Entre altres coses, li va dir que si l'assetjament sexual en qualsevol feina és terrible, deu ser-ho molt més en un vaixell on no hi ha escapatori possible... “O on només n'hi ha una”.

que s'ha entrevistat diverses vegades amb Consuelo García del Cid i li ha agraït els esforços.

El 10 de setembre del 2023, mentre navegava a l'altura de la costa de la localitat valenciana de Gandia, la cambrera va desaparèixer del vaixell sense que ningú sabés explicar què havia passat. El seu presumpte assetjador, també de baixa aquells dies, no anava a bord. El cos no va aparèixer mai i la Guàrdia Civil va descartar que fos un homicidi o un assassinat, cosa que reduïx molt les possibilitats...

El 1966, un any després de la seva mort, l'Institut d'Investigacions Pesqueres i el CSIC van elogiar “la personalitat inspiradora” i les “profundes qualitats

Una cambrera de la nau ‘García del Cid’ va desaparèixer al mar després de dos anys de baixa per assetjament

humanes” de Francisco García del Cid Arias. La seva neta, però, creu que el que ha passat taca el seu nom, “malgrat que això és el que menys em preocupa. El més greu aquí, si no va ser una mort provocada per tercers, com sostenen els investigadors, és saber per què algú com la Carmen es llançaria al mar. Això i esbrinar què passarà amb el seu vidu i els seus tres fills, entre els quals hi ha menors d'edat”.

El *García del Cid*, de 285 tones brutes i 539 de desplaçament, va ser construït a les drassanes de Tarragona i va entrar en servei el 1979. Tenia ornaments de fusta i un motor Barreras-Deutz. De proa a popa feia poc més de 37 metres. Ja havia perdut tota la màgia que va tenir per la neta del científic que li va donar nom, tot i que les primeres vegades que el va visitar li va semblar una joia. Testimoni mut del que va passar el 10 de setembre del 2023, el vaixell ja no pot aportar respostes. Ha estat desballestat al port asturià d'El Musel.●

La Guàrdia Civil posa fi a la llarga fugida de 16 anys d'un pederasta

Localitzat un home condemnat a 26 anys per agressió sexual a una menor

ENRIQUE BOLLAND
València

La Guàrdia Civil ha detingut a la localitat de Burjassot (Horta Nord) un home fugit des de feia més de 16 anys i sobre qui pesa una pena de 26 anys de presó per agredir sexualment una neboda menor d'edat durant tres anys.

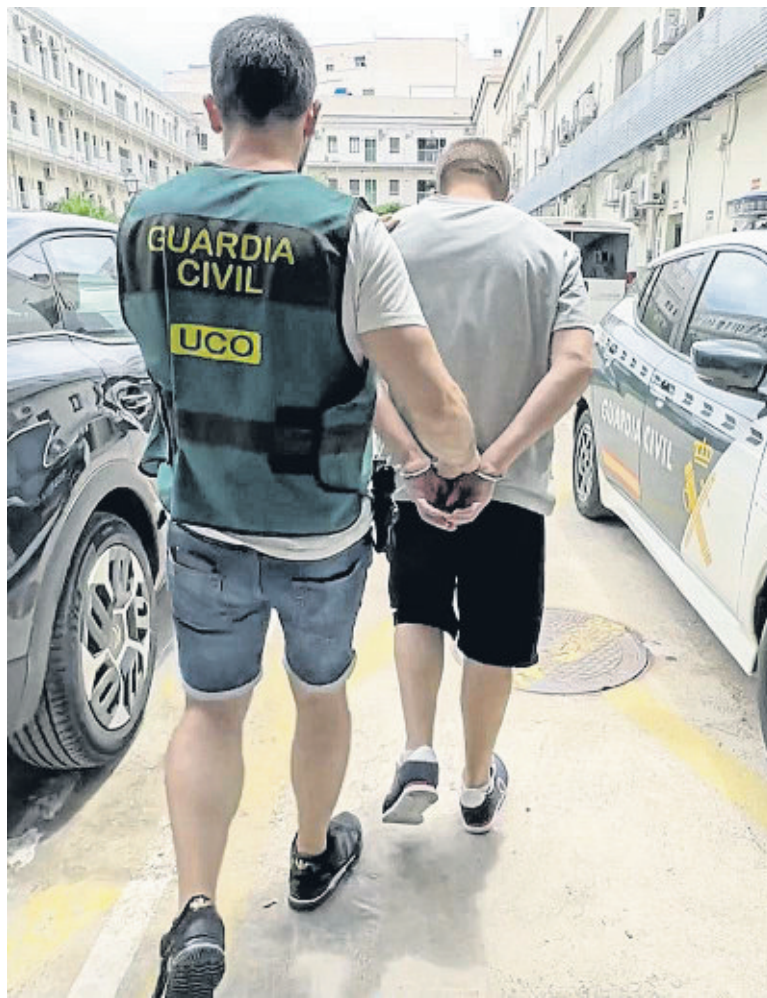
El judici per aquests fets, comesos a Benitatxell (Marina Alta), va tenir lloc l'any 2008, tot i això, l'agressor no va ser localitzat llavors, ja que persones del seu entorn familiar el van ajudar a ocultar-se. Per això, tenia pendent una ordre de cerca i captura de l'Audiència d'Alacant perquè complís la condemna que va rebre i no es burlés de la justícia.

Malgrat els més de 15 anys transcorreguts des que se li va perdre el rastre, els investigadors no van deixar de buscar-lo. L'equip territorial de la policia judicial de la Guàrdia Civil de

Xàbia (Marina Alta) va comunicar a l'equip de fugits de la justícia de la unitat central operativa de la Guàrdia Civil la possible presència del condemnat a la comunitat.

Enrere quedaven les primeres sospites, que van conduir els agents fins a Alacant i Barcelona. No era allà, però allà sí que van aconseguir pistes que els van portar fins a València, concretament fins a la localitat de Burjassot, on per fi van trobar indicis fiables de la seva possible presència.

Una vegada localitzat i sotmès a vigilància discreta i contínua, segons informa la Guàrdia Civil, va ser detingut en el moment en què es disposava a entrar en un bar de la localitat. L'home va ser posat a disposició del jutjat en funcions de guàrdia de Paterna (Horta Nord) i es va comunicar la detenció a l'Audiència d'Alacant, secció segona, per tractar-se de l'òrgan judicial que reclamava la seva localització. El jutge va decretar

El trasllat del detingut al jutjat de guàrdia a Burjassot

el seu immediat ingrés a la presó de Picassent, una de les més poblades d'Espanya.

El tribunal que va jutjar aquest pederasta i agressor sexual va considerar àmpliament provat que va agredir nombroses vegades la seva neboda entre el 1996 i el 1999, quan la víctima era menor d'edat. Els fets van tenir lloc a la localitat alacantina de Benitatxell. A la llista dels deu fugitius més bus-

cats pel cos nacional de policia hi ha autors d'assassinats, agressions sexuals a menors, tràfic de drogues o robatoris amb violència.

Hi ha pocs casos tan greus i amb condemnes tan importants que hagin aconseguit esquivar l'acció de la justícia tant de temps. El detingut de Burjassot, en qualsevol cas, no és l'únic pederasta en cerca i captura. Segundo Cousido, per exemple,

està en parador desconegut des del 2019. Va ser condemnat a 32 anys de presó per abusar de menors fent servir la seva condició de professor de religió. El fugitiu tenia a càrrec seu nombrosos nens, ja que organitzava campaments i activitats lúdiques. Els fets pels quals se'l va condemnar van passar a Cambados, arran d'unes jornades de pelegrinatge a Santiago de Compostel·la.●

Una agressió sexual cada dia, com a mínim

■ A falta que s'acabi l'estiu i es presentin xifres oficials, ja és un fet que la delinqüència sexual no ha donat treva a Catalunya des del 20 de juny. *La Vanguardia* ha pogut comprovar que les comissaries de les diferents policies locals i dels Mossos d'Esquadra han rebut com a mínim una denúncia diària per agressió sexual des de l'inici de l'estiu. Hi ha hagut dies en què van ser més. Les memòries del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya i de la Fiscalia reflecteixen l'assiduïtat dels delictes contra la llibertat sexual. Institucions com l'hospital Clínic han denunciat dades "esborronadores". Aquest estiu ho confirma.

DAVID BISBAL

PRESENTANDO

SKECHERS

HANDS FREE

Slip-ins

INTRODUCE EL PIE Y LISTO

Nuevas zapatillas Skechers Hands Free Slip-ins®: sin usar las manos. Ponerte las zapatillas nunca fue tan fácil. Sin que tengas que agacharte. Fáciles de poner. Comodidad en cada paso.

Nuestra exclusiva **Heel Pillow™** mantiene el pie en su sitio.

SIN QUE TENGAS QUE AGACHARTE

NO TENDRÁS QUE TOCAR TUS ZAPATILLAS NUNCA MÁS

LAVABLE A MÁQUINA

SIN AGACHARTE. SIN TOCAR TUS ZAPATILLAS. SIN BROMAS.

SKECHERS.ES

In Memoriam

Recepció d'esqueles | Per telèfon | A través del web
anuncios@godostrategies.com | 902 17 85 85 | 681 06 08 41 | www.lavanguardia.com

Els recordem que l'horari de recepció d'esqueles és fins a les 20.00 hores

Francisco Gallud Sanchís

Arquitecto

Ha fallecido cristianamente en Barcelona, el día 15 de agosto del 2024, a la edad de 78 años. Sus hermanos, Antonio y Elisenda; su sobrina, Blanca; su estimada, Mayte Maíz; sus hijas, Silvia y Marta; sus nietos, Patricia, Nicolás, Adriana; su gran amigo, Carlos Omedes, y demás familia lo comunican a sus amigos y conocidos y les ruegan un recuerdo en sus oraciones. La ceremonia se celebrará mañana domingo, día 18 de agosto del 2024, a las 10 horas.

Joan Riera Julià

Vidu de Montserrat Ribera

Ha mort cristianament a Barcelona, a l'edat de 81 anys, el dia 15 d'agost del 2024, confortat amb els Sants Sacraments i la Benedicció Apostòlica. (A.C.S.) La seva mare política, Montserrat; els seus germans, cunyats, nebots i família tota, ho fan saber a llurs amics i coneguts i els preguen de voler-lo tenir present en el seu record. La cerimònia tindrà lloc demà, dia 18 d'agost del 2024, a les 12 hores, al Tanatori Les Corts.

Lluís García Viaplana

Ha mort cristianament a Barcelona, a l'edat de 89 anys, el dia 15 d'agost del 2024. La seva dona, Maria Rosa Bofill Simó; els seus fills, Elisabeth i Willi, Lluís, Inma i Alex, Carles; els seus nets, Albert, Willy i Ari, Àlex i Marta, Marc i Àlex, Javi i Ona, Beth i Núria, Marta, i família tota ho fan saber a llurs amic i coneguts i els preguen de voler-lo tenir present en les seves oracions. La cerimònia tindrà lloc avui, dia 17 d'agost del 2024, a les 10.30 hores.

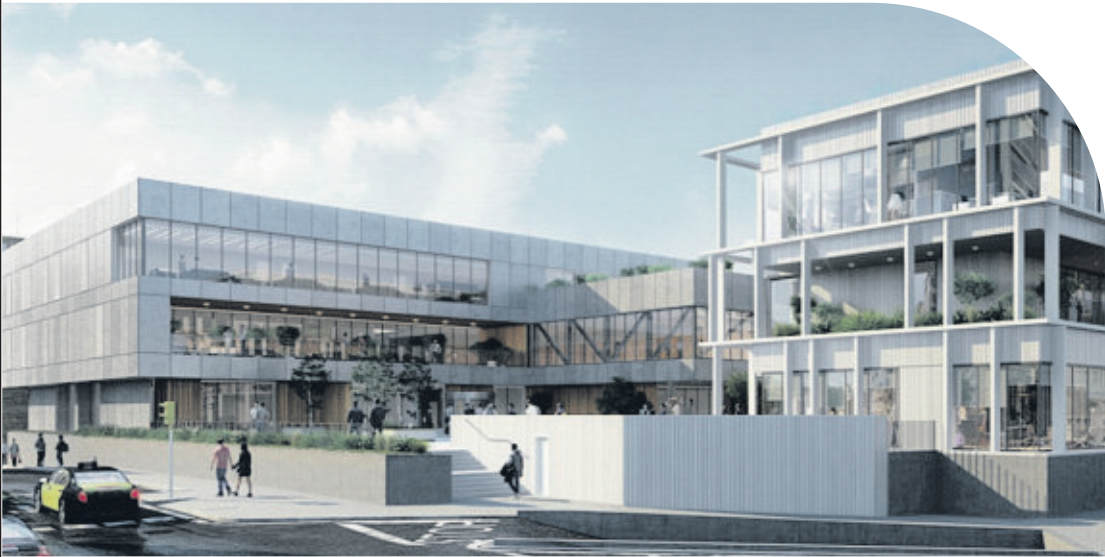
Tanatori Les Corts

Mercè Ferrer Argelaguet

Ha mort cristianament a Barcelona, el dia 16 d'agost del 2024, a l'edat de 96 anys. (A.C.S.) El seu germà, Josep; la seva cunyada, Carme; els seus nebots, nebodes, les seves cuidadores i família tota, ho fan saber a amics i coneguts. La cerimònia tindrà lloc avui, dia 17 d'agost del 2024, a les 11.30 hores, al Tanatori Les Corts.

¿Per què un tanatori
DINS LA CIUTAT?
Perquè tot sigui més fàcil.

Metro:
L1 (Marina), L4 (Bogatell)

Bus:
6, B20, B25, H12, V21, V23

Tram:
T4 (Marina i Auditori, Teatre Nacional)

Aparcament públic:
amb accés directe al tanatori

TRIA EL NOU TANATORI SANCHE DE ÁVILA.
Més de cent anys acompanyant les famílies de Barcelona.

900 231 132 (24h)
memora.es

Serveis Funeraris
de Barcelona | **m**
memora

EMILIA SALA SITJAS

Ha mort a Barcelona cristianament, el dia 16 d'agost del 2024, als 88 anys. Els seus fills, Ferran i Maria Jesús, Teresa i David; els seus nets, Anna, Jaume, Gerard i Robert, ho comuniquen a tots els amics i coneguts. La vetlla tindrà lloc avui dissabte, a partir de les 9.30 hores, al Tanatori Sant Andreu-Nou Barris d'Àltima i la cerimònia de comiat tindrà lloc demà diumenge, dia 18 d'agost, a la parròquia de Sant Josep Manyanet (carrer Sant Sebastià, 47, Sant Andreu).

SALVADOR SENDRA BENACH

Vidu de Margarita Gelonch Rabert. Ha mort cristianament als 91 anys a Barcelona, el dia 16 d'agost del 2024. Els seus fills, Albert i Mercè; nets, Sara i David; germans, Josep i Rosa, i família tota ho fan saber a amics i coneguts. La cerimònia tindrà lloc demà, dia 18 d'agost del 2024, a les 9.15 hores, al Tanatori Les Corts.

Avui fa un any

Raimundo Cervera Villar	Pedro Moliné Pellicer
Marcelina Gamazo De La Fuente	Maria Isabel García Hernández
Maria Soledad Gómez Lledó	Carlos Urgeles Grau
Carlos Martínez Puy	Dolores Garreta Farre
Antonia Fruns Salvador	Rosario Dus Martínez

Listat publicat per cortesia de Serveis Funeraris de Barcelona.

ENVIA EL TEU CONDOL
EN FORMA DE FLOR

Entrega en només 3 hores, tots els dies de l'any, a tots els tanatoris.

900 102 285
funeflor.com

Les altes temperatures obliguen a reduir la velocitat a Ferrocarrils

Les limitacions s'activen quan fa calor per perill de deformacions a les vies

DAVID GUERRERO
Monistrol de Montserrat

Els viatgers de Ferrocarrils a les línies d'Igualada i Manresa hauran de tenir en compte a partir d'ara la previsió meteorològica quan vulguin anar amb tren. Si hi ha onada de calor, hauran de sumar gairebé mitja hora més al temps de desplaçament habitual.

El motiu són els efectes que la calor desmesurada pot provocar sobre les infraestructures en alguns moments de l'estiu. No és estrany que se superin els 40°C en diversos trams de la Catalunya central per on circulen les línies del Llobregat-Anoia de Ferrocarrils de la Generalitat (FGC) i aquestes altes temperatures poden provocar els temuts "garrots". Aquest concepte de l'argot ferroviari té lloc quan els carrils de les vies es deformen per les altes temperatures. El seu efecte pot ser el descarriament dels trens quan passen per aquell punt.

Els maquinistes han tingut alguns ensurts els últims anys i, per evitar que acabin malament, FGC ha decidit estrenar aquest estiu un nou procediment: limitar la velocitat dels trens als ramals de Manresa i Igualada entre les dues i les vuit del migdia si se superen els 38°C de temperatura ambient, que a l'acer sobre el qual circulen els combois pot ser molt més. Són les sis hores en què s'arriba a les temperatures més altes a les vies, quan no és només la calor que faci en aquell moment, sinó tota l'acumulada de la jornada, cosa que pot provocar dilatacions indesitjades.

D'aquesta manera, els dies més calorosos, els trens de les línies R5 (Manresa) i R6 (Igualada) circulen a menys velocitat per permetre reaccionar amb seguretat als maquinistes si detecten visualment una desviació dels carrils pels quals van i venen els combois en trams que són en la seva gran majoria de via única.

El protocol es va activar per primera vegada el dilluns 29 de juliol i es mantindrà vigent el 30 i 31 de juliol, alhora que era activa l'alerta del Pla de Protecció

38

graus

A partir d'aquesta temperatura s'activa el pla que provoca retards als ramals de Manresa i Igualada

Un tren de Ferrocarrils de la Generalitat sortint de l'estació d'Olesa de Montserrat cap a Manresa

Civil de Catalunya (Procicat) per calor molt intensa. L'aplicació no va ser comunicada als usuaris en cap moment per part de la companyia de la Generalitat, que va optar per atribuir els retards de fins a 25 minuts a unes enigmàtiques "inclemències meteo-

rològiques" que els usuaris no arribaven a entendre quan ho escoltaven per megafonia abrasats a l'andana de plaça Espanya.

Fons de l'operadora reconeixen que "com que es tracta d'un procediment nou ja s'han detectat possibilitats de millora". Tot i

que des d'aleshores no s'ha tornat a activar el pla de protecció civil per onada de calor -aquests últims dies el que ha estat vigent és l'Inuncat d'inundacions-, els responsables de l'operativa de FGC indiquen que a la pròxima onada de calor "s'ajustaran les li-

mitacions de velocitat per reduir els retards generats".

La mesura en qüestió forma part del pla d'adaptació al canvi climàtic de la infraestructura ferroviària que duu a terme Ferrocarrils des de l'any passat. Són un conjunt de mesures per valor de 36 milions d'euros fins al 2026 per fer el servei ferroviari més resilient en vista dels efectes dels canvis bruscos de temperatura, tant a l'estiu per les altes temperatures com a l'hivern per l'extrem contrari.

Les travesses -les peces transversals situades sota les vies que subjecten els dos carrils i que antigament eren de fusta i ara són de formigó- tenen un paper crucial en aquest sentit. Una de les actuacions més destacades del pla es va dur a terme la tardor passada amb la renovació de 6.500 travesses que ja estaven al final de la seva vida útil en diferents trams del traçat entre Manresa i Olesa de Montserrat.

La infraestructura als revolts, on és més susceptible, s'està adaptant per a més situacions extremes

Amb l'objectiu de reduir la dilatació dels carrils durant els episodis d'altres temperatures, es van implantar unes noves travesses amb talons que aporten més resistència lateral. S'han posat als revolts "perquè són els punts de la via més susceptibles de patir dilatacions de carril", segons expliquen els experts dels FGC, que afirmen també que "les vies d'ample mètric -com la de la línia Llobregat-Anoia- són les més exposades a aquestes incidències". Això també explica els motius pels quals la mesura afecta els ramals de Manresa i Igualada però no afecta la línia del Vallès, on l'ample estàndard li aporta més fermesa a la infraestructura.

El pla d'adaptació al canvi climàtic dels FGC també planteja pintar els carrils de blanc perquè no absorbeixin tanta calor, tot i que encara no s'ha posat en pràctica. Si que s'ha fet al País Basc, on l'Euskotren va patir un descarriament per un garrot fa dos anys. No hi va haver ferits però va posar en alerta a tot el sector.●

Palamós estrena un sistema de bany autònom per a usuaris en cadira de rodes

Ubicat a la platja Gran, aquest servei pioner funciona cada dia de 6 h a 23 h

PERE DURAN / NORD MEDIA

Una persona en cadira de rodes fent servir el sistema fa uns dies

SÍLVIA OLLER
Palamós

Una acció tan simple com anar a la platja i fer una capbussada quan a un li ve de gust no està a l'abast de tothom. Les persones amb problemes de mobilitat tenen serioses dificultats per executar una acció tan senzilla i ràpida que la immensa majoria, sense pensar-ho, fem instintivament. Les cadires amfibies, les crosses aquàtiques o les grues de suport, ja presents en gran part del litoral, contribueixen a acostar el mar a totes aquestes persones, ja sigui per una lesió medul·lar o persones grans amb poca mobilitat. Però per això han d'anticipar el mo-

ment en què volen banyar-se, en alguns casos demanar torn amb temps, no poden superar l'horari fixat i depenen sempre del personal que els acosta al medi marí.

Aconseguir que el bany fos totalment autònom era l'objectiu de l'economista Pep Esteba i de l'arquitecta Marta Bordas quan ja fa més de cinc anys van començar a donar forma a un sistema pioner a Espanya. Tots dos, lesionats medul·lars i postrats en una cadira de rodes per accidents de trànsit des de fa 33 i 26 anys, respectivament, són els ideòlegs d'un sistema pioner a Espanya que permet una cosa tan simple com que les persones amb mobilitat reduïda puguin accedir

de manera autònoma a l'aigua.

El lloc escollit per ubicar aquest sistema ha estat la platja Gran de Palamós, on s'ha instal·lat una plataforma d'uns 12 m² a la qual s'accedeix a través

d'una passarel·la fixa que connecta amb la platja, dotada amb una cadira hidràulica que suporta un pes de 120 quilos i que facilita l'entrada i sortida de l'aigua a l'usuari de manera au-

En llocs protegits de l'onatge

■ Els impulsors d'aquest sistema confien que la platja de Palamós sigui la primera de moltes altres platges que adoptin aquesta eina que facilita el bany autònom a persones amb mobilitat reduïda. Tot i això, segons explica una de les ideòlogues, Marta Bor-

das, no totes les platges són aptes per instal·lar-hi l'eina. "L'entorn de Palamós és ideal perquè és un port natural i queda protegit de l'onatge", explica Bordas que també és doctorada en accessibilitat universal. Un altre condicionant és l'estabilitat de la platja.

tònoma, segura i còmoda. En podran fer ús entre les sis del matí i les onze de la nit de dilluns a diumenge. Fora d'aquest horari, es prohibeix fer-la servir.

Un artefacte que suposa un abans i un després per a les persones que es desplacen en cadira de rodes, però que no són dependents. "És un avenç molt important per a nosaltres, que, malgrat tenir una discapacitat, som autònoms", explica Esteba, que va sentir una "eufòria" indescriptible la primera vegada que va fer ús del sistema, indicat a tots aquells que tenen autonomia per acostar-se fins al pantalà i la cadira hidràulica en solitari. A més, descarrega el sistema de bany assistit per a la gent que realment necessita ajuda per accedir a l'aigua.

"Poder banyar-se sempre que un vol és fantàstic", diu el corredor de ral·lis Albert Llovera

"Això era una necessitat, poder venir a la platja quan ens dona la gana no m'havia passat mai i és fantàstic", explica el corredor de ral·lis Albert Llovera, que destaca la independència que ofereix el sistema. "Haver de demanar hora dos dies abans era vergonyós", afegeix. No es necessita ningú per poder banyar-se. És per això que a la plataforma no hi haurà cap vigilant de manera permanent.

El regatista paralímpic Jordi Cargol podrà esquivar amb aquest sistema tots els hàndicaps que patia cada vegada que volia banyar-se al mar. "Per a mi, que no tinc gaire mobilitat, era bastant complicat, tot i això, aquest és un sistema com el que utilitzo per anar a la piscina i és ideal", afegeix l'esportista.

L'Ajuntament de Palamós destaca que aquesta eina, que ha costat més de 61.000 euros, finançats per la Diputació de Girona, l'Ajuntament i patrocinadors, és un "pas cap endavant en drets" a persones amb mobilitat reduïda.●

Crítiques a Tarragona per l'ocupació de les platges

ESTEVE GIRALT Tarragona

L'ocupació anticipada amb cadires, gandules o para-sols a primera hora del matí per garantir-se un lloc de privilegi a primera línia de la platja, davant del mar, genera polèmica a la Costa Daurada. Primer va ser a la platja de la Pineda (Vila-seca), on l'Ajuntament va enviar la setmana passada la brigada i la policia local a retirar desenes d'articles de platja que un grapat de banyistes havien col·locat davant del mar a primera hora i que, després, se

n'havien anat a esmorzar. La voluntat, va dir l'alcalde, Pere Segura, és "restablir les normes de bona convivència i el civisme".

És una pràctica generalitzada, fins al punt que a la ciutat de Tarragona s'ha convertit en motiu de queixa del principal partit de l'oposició; ERC demana al govern (PSC) que actuï a través de l'ordenança municipal de convivència ciutadana, com passa a Vila-seca. La platja Llargu, una de les més populars, és una de les més afectades per aquesta pràctica d'ocupació anticipada de la sorra.●

La platja Llargu amb una desena de cadires i para-sols ocupant la primera línia des de bon matí

LV

OVERBOOKING

7

Xavier Aldekoa
Zimbàbue

Per a qui buscava pau i bellesa salvatge, l'escena era l'horror. Va passar fa unes setmanes. A la sabana africana del Massai Mara, a Kenya, un lleó avançava amb l'aire cansat mentre, al fons, es desplegaven les rambles: darrere de l'animals s'esperaven una fila de desenes de totterrenys des dels quals sobresortien centenars de càmeres i mòbils per immortalitzar en Lorkulup, un conegut mascle adult del grup Rongai que habita la reserva natural més famosa del continent.

El vídeo del moment, gravat per un dels turistes i que es va fer viral, confirmava l'espant: la massificació ha arribat a l'Àfrica. Si fa dècades un safari conservava l'encant del que és exòtic, els últims anys les principals reserves de fauna salvatge africanes acullen una onada incessant de turistes de tot el planeta.

Altres meravelles de la natura, com les cascades Victòria, entre Zimbàbue i Zàmbia, s'han convertit directament en Disneyland. A la ciutat, a quatre passes de les cascades, s'ofereixen tota mena d'activitats d'aventura, com ràfting, vols en helicòpter, pònting o creuers plens quan es pon el sol, i les reserves de fauna pròximes, com Chobe, reben centenars de vehicles diaris.

Però si a Victòria s'hi prioritza el desenfrenament turístic, des de les entranyes del Massai Mara sorgeixen veus d'alarma davant el perill que la reserva perdi la seva essència. La kenyana Rose Omondi i l'espanyol Pablo Moragas, cofundadors de l'agència Destino Àfrica, adverteixen que, si no es fa alguna cosa, la reserva "morirà

La massificació ha arribat als safaris de fauna salvatge a l'Àfrica o a meravelles de la natura com les famoses cascades Victòria

Un lleó davant una caravana de vehicles

SEPPFRIEDHUBER / GETTY IMAGES

d'èxit". "He de reconèixer que imatges de felins envoltats de centenars de cotxes són habituals en algunes parts del Massai Mara, és el pa de cada dia". Malgrat això, els dos guies, amb més de deu anys d'experiència, subratllen que moltes agències ofereixen paquets molt econòmics al nord del parc, més accessible des de la capital, Nairobi, i és allà on es produeix el problema. "Dins del Massai Mara o a la resta de l'Àfrica hi ha possibilitats per sortir dels camins habituals, trobar molts animals, observar-los d'una manera ètica i evitar aglomeracions". Fa uns dies, el guia de safaris expert en felins Jackson Looney també va advertir de l'impacte negatiu de la massificació per als guepards, ja que els vehicles avisen els lleons de la

Reserva Natural de Massai Mara, Kenya

A Kenya ja han quasi triplicat les tarifes per reduir els 920 visitants diaris del parc de Massai Mara

presència d'altres felins i acudeixen a la zona per matar-los i evitar competidors. "Realment em trenca el cor, perquè això és la meua llar i estem perdent animals".

Des dels despatxos es comencen a prendre mesures per reduir els 920 visitants que rep diàriament el primer parc kenyà. El comtat de Narok, responsable de la gestió del Massai Mara, va decidir fa unes setmanes augmentar el preu de les entrades de la reserva de 70 dòlars per persona a 200 dòlars en temporada alta i 100 en temporada baixa. A més, s'ha desplegat una xarxa de guardabosc que segueixen lleons, guepards i lleopards per evitar concentracions de cotxes al voltant d'ells i obligar els cotxes de turistes a mantenir-se a certa distància dels animals.●

Operació a Sitges contra els robatoris de rellotges de luxe

Els Mossos i la policia local han incrementat el patrullatge d'agents de paisà

RAMON FRANCÀS
Sitges

Els Mossos d'Esquadra han establert aquest estiu un pla operatiu de prevenció de robatoris amb violència de rellotges d'alta gamma a Sitges. El pla, dirigit per la comissaria dels Mossos de Vilanova i la Geltrú, va començar al juny, però no es farà balanç fins al setembre, quan acabi. El dispositiu s'ha implementat de forma coordinada amb la policia local de Sitges.

Els Mossos afirmen que, "tot i que aquest fet delictiu ha tingut una incidència baixa al Garraf fruit de la prevenció generada per la tasca policial, genera un fort impacte negatiu en les víctimes, majoritàriament turistes". Coincidint amb el període estival i l'arribada màxima de turistes a Sitges, també tenen lloc de manera puntual aquest tipus de robatoris, segons la policia de la Generalitat.

El primer tinent d'alcalde i regidor de Governació, David

AJUNTAMENT DE SITGES

Els agents recorren a la nit els carrers més freqüentats

Martínez, afirma que des de la policia local s'ha demanat al Gremi d'Hostaleria de Sitges que n'informi els clients perquè prenguin unes mínimes mesures de seguretat, com ara no tornar sols a altes hores de la matinada als hotels o establiments turístics. David Martínez assegura que l'operació ha suposat "un

descens important" en el nombre de robatoris. Aquest estiu, els Mossos i la policia local de Sitges també patrullen els divendres i dissabtes, entre les deu de la nit i les sis de la matinada, pels carrers més centrals per "garantir la tranquil·litat i la seguretat".

Per aconseguir els objectius del pla, s'ha incrementat el patru-

llatge i la participació d'unitats policials com ara el grup de delinqüència urbana, format per agents de paisà, amb l'objectiu de prevenir i neutralitzar aquesta mena de fets. El pla també estableix "generar intel·ligència i intercanviar informació amb altres unitats dels Mossos i d'Espanya afectades per aquesta problemàtica".

Des del cos policial s'afirma que la sostracció de rellotges d'alta gamma és "una activitat criminal itinerant i dinàmica, formada per grups coordinats que es desplacen per tot Catalunya i per l'Estat espanyol buscant oportunitats". El modus operandi és molt semblant en tots els casos:

Els agents han demanat als hotelers que informin els clients d'unes mínimes mesures de seguretat

un grup de tres o quatre persones es passegen pels voltants de la zona hotelera i de restauració de la localitat buscant una víctima amb un rellotge d'alta gamma. Actuen de manera individual i també coordinada per no aixecar sospites. Solen robar els rellotges en llocs amb poca afluència i on la víctima no pugui ser auxiliada.●

Barcelona finança cinc projectes d'inclusió amb la taxa turística

REDACCIÓ Barcelona

L'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat de Barcelona finançarà amb 114.000 euros procedents de l'impost d'estades en establiments turístics (IEET) fins a cinc projectes per millorar la vida de les persones amb discapacitat.

L'Ajuntament va detallar que el projecte de més cost, uns 60.000 euros, millorarà l'accessibilitat dels museus municipals per mitjà sobretot d'atraccions que comportin una millor interacció tàctil, com ara una maqueta del castell de Montjuïc. Un altre projecte és el de creació de dues guies de promoció del turisme inclusiu adreçades al personal tècnic municipal i a les empreses i entitats que organitzen activitats turístiques inclusives a la ciutat, que té un cost de 25.000 euros.●

[comer]

ESCAPADES
SUCULENTES

Ca na Toneta (Mallorca). Les germanes Solivellas creen un món propi obert a l'entorn sense perdre els trets que el defineixen

Una altra cuina mallorquina és possible

BÀRBARA VIDAL

Tot l'equip a l'entrada del restaurant de Caimari

JORGE GUITIÁN
Barcelona

Ja fa tres dècades que aquest petit univers al carrer de s'Hortitzó –hi ha carrers que semblen predestinats a acollir projectes amb una ressonància especial– de Caimari (Mallorca) està entossudit a llaurar una manera particular de relacionar-se amb el seu entorn i de redefinir-ho en una manera d'entendre la cuina.

El lloc no és un restaurant a l'ús. Hi ha un restaurant, per descomptat, però és una peça d'alguna cosa més, d'aquest microcosmos que implica una botiga, una terrassa, un equip, un ritme. Ca na Toneta és la casa de les germanes Solivellas, on es menja i es beu formidablement. Encara que això sigui només una part d'una experiència que no s'entén sense totes les altres.

Ca na Toneta no és, en aquest sentit, un lloc fàcil. Fuig dels tòpics d'una manera decidida, hi estableix un diàleg que genera noves possibilitats i, d'alguna manera, et desafia a entrar en el seu joc.

L'arribada a la casa de les germanes Solivellas a través de la petita botiga que han instal·lat al vestíbul, predisposa el comensal: hi ha peces artesanes

A la carta
Tres dels plats que reflecteixen la lleugeresa i la presència d'elements vegetals de l'entorn i les flors en amanides i sopes fredes

BÀRBARA VIDAL

Les germanes Maria i Teresa Solivellas davant de Ca na Toneta

nes penjant a les parets, en un racó, una saleta acull el celler, un altre dels fils d'aquest entramat a través del qual Ca na Toneta es proposa al món.

Ja a taula, tot el que arriba al plat encaixa, forma part de l'ecosistema. Cabdell amanit, que s'acompanya amb broqueta de verat, és acidesa, herbes, i la potència del toc de vinagreta de maduixes que l'acompanya.

Espinacs que emboliquen unes gambes nacrades, crema d'espinacs, blat negre, all torrat. La verdura és la protagonista, el marisc es converteix en contrapunt. Pèsols, sencers i en crema, i tàrtar de sípia en una sopa vegetal lligada amb sobrassada. No tot és lleugeresa al menú.

Carxofa, cansalada viada de porc negre, salsa de rovell,

CNT

Detall d'un dels menjadors

cruixent de formatge de Maó, gairebé com una carbonara de carxofa portada al rebost de les illes. Fideus de peix i gamba, altre cop la tradició com a teló de fons, amb mongeta tendra, rave

i una salsa d'all i fonoll que emboliquen, refresquen, redefeixen el plat. Escamarlà, sense més ni més, a la planxa amb un oli d'all i herbes.

Complexitat també a les postres, però sense ostentacions que aquí ressonarien d'una manera estrident. No hi ha excessos, no es juga la carta segura de la xocolata ni la de l'excés de dolç, es recorre a comodins. El vegetal, l'herbací, continua present fins a l'últim mos. Tot té un sentit, tot mira al voltant.

Ja fa 28 anys que Ca na Toneta va obrir les portes, 23 des que la Maria es va incorporar a la cuina.

Mitja vida donant forma a una manera d'entendre la cuina, la relació de la cuina amb el seu context i la seva capacitat de transformar la realitat.

“Estem en un moment molt

La Santa Market viu l'agost més dolç

CRISTINA JOLONCH Barcelona

La Santa Market, a Santa Cristina d'Aro (Baix Empordà), s'ha consolidat com un dels espais a l'aire lliure més freqüentats en les nits de la Costa Brava per als que volen combinar oferta de restauració, fira d'artisans i actuacions musicals.

En la vuitena edició, que va començar el 5 de juliol i s'acabarà el 28 d'agost, repeteixen presència alguns dels protagonistes. És el cas de l'equip de Cañitas Maite, que per segon any consecutiu s'ha instal·lat en una de les zones més tranquil·les del recinte per acostar a la Costa Brava l'exitosa oferta del restaurant de Javier Sanz i

LV

Alguns dels protagonistes de la proposta salada i dolça

Juan Sahuquillo a Casas Ibáñez (Albacete) a través d'una carta i d'un encertat menú degustació que inclou alguns dels seus clàssics, com ara el dònut de cua de toro, el versionat entrepà de calamars i l'orella de garbí cruixent. A més, tenen una parada en què serveixen les seves laminereres hamburgueses. També repeteixen a La Santa Market Ale Rivas i Jordi Roca, amb els gelats de Rocambolesc, i Luke Denton, amb les elaboracions del food truck El Ca-brón. Qui s'estrena en aquesta vuitena edició és el prestigiós

[comer]

5 a Taula

5 a Taula és un col·lectiu format per Miquel Espinet, Sergi Ferrer Salat, Miguel Gay, Josep Maria Sanclimens i Josep Vilella

Casa Costa

Baluard, 124, 08003 Barcelona
Tel. 93-639-00-34
Tanca els diumenges a la nit i els dilluns i els dimarts
Preu sense vins: 40 euros

VALORACIÓ 14
CONFORT ★★★
CELLER ★★★
SERVEI ★★★

agradable”, explica la Maria. “El restaurant ja és un concepte madur i tot aquell recorregut de tants anys, de vegades en solitari, ara ja més acompanyades en el nostre discurs, ens fa sentir molt tranquil·les, molt acollides, amb una arrel molt profunda”.

Les germanes Solivellas són un nom essencial per entendre la cuina mallorquina contemporània, però també algunes de les dinàmiques amb més importància de la cuina espanyola de les últimes dues dècades. Ho han aconseguit sense excessos de protagonisme, des d'un racó d'una illa, amb una feina de vegades callada, sempre coherent, al voltant d'idees i principis clars, potser avançats al seu temps al seu moment.

La Maria és, segurament, la cara més visible de Ca na Tone-

Ca na Toneta potser és una declaració de principis formulada sense aixecar la veu

ta, però el restaurant és, en realitat, una xarxa, un entramat de peces que es relacionen d'igual a igual i que no funcionaria de la mateixa manera sense alguna de les parts. Un entramat tranquil i autònom. En cap moment no es té la sensació que hi hagi presses, no s'intueix cap afany d'exhibició. Ca na Toneta és allà, et rep i t'acull, però no està intentant demostrar-te res; pensa el seu entorn, el reformula, el porta al seu terreny i te'l torna passat pel seu filtre.

Cal acostar-se fins a Caimari per entendre que és possible una altra manera d'abordar la cuina, que es pot actuar sobre l'entorn des del marc d'un restaurant. Tot i que, en realitat, pot ser que Ca na Toneta no sigui exactament un restaurant sinó una forma de ser a la vida i a la cuina, una declaració de principis formulada sense aixecar la veu. I, probablement per això, ressona d'una manera tan profunda.●

xocolater Lluç Crusellas, que ha arribat a Santa Cristina d'Aro amb una sorprenent parada de color rosa en què ofereix diferents postres que preparen al moment davant dels clients. Joseba Cruz, conegut com el xef nòmada, ha traslladat aquest estiu el Clandestín a La Santa Market, on l'ambient, la bona cuina dolça i salada i els plens fins i tot les matinades són garantits.●

L'equip del nou restaurant davant la façana

Platets mirant cap al mar

El Casa Costa ha tornat a la Barceloneta

A molts ens van caure les llàgrimes nostàlgiques quan abans dels Jocs Olímpics del 1992 les excavadores van eliminar els famosos quioscos, xiringuitos o restaurants que hi havia a primeríssima línia de mar a la Barceloneta. Al cap de pocs anys, les llàgrimes van tornar, però per la satisfacció de l'extraordinària reordenació que es va dur a terme en aquest sector.

Els menys joves recordem molts d'aquests quioscos, especialment el Casa Costa, i trobem a faltar alguns entranyables sopars descalços i amb els peus directament sobre la sorra.

El Casa Costa ha tornat. Álvaro Casacuberta i Francis Manresa, llicenciats en Dret i Direcció d'Empreses, amb Nacho Sarrió, enginyer industrial, han recuperat el nom i part de l'emblemàtic edifici de l'Antiga Casa Costa, a més de l'essència dels xiringuitos dels anys vuitanta, i s'han erigit en els hereus d'una història fami-

liar de delicioses menges mediterrànies. Han continuat amb la tradició del barri i de la família. A més de l'ampli espai interior, disposen d'una terrassa gran i còmoda per a més de 60 comensals mirant cap al mar. La ubicació és privilegiada.

Van apostar per diferen-

ciar-se de la resta de locals enfocats en el turisme que s'han obert en aquesta zona. Asseguren que aquí la maionesa és casolana i que el llobarro i les cloïsses són fora de sèrie. Al capdavant de la cuina hi ha Juan Martínez, que havia treballat als fogons a la Torre d'Alta Mar. Atenen brillantment la sala els molt joves Agus i Sergio.

La carta es divideix en quatre apartats: elaboracions per picar, entrants, plats principals i postres. Tot i això, són molt interessants els plats fora de carta, com ara el rigatone de marisc. Pel que fa al celler, cal destacar que té més de 50 referències ben seleccionades i amb una lleugera majoria de blancs, que bàsicament són els que prefereixen els clients els mesos d'estiu.

Torneu durant una estona al passat i gaudiu dels interessants suggeriments gastronòmics que els ofereix la nova i jove direcció del Casa Costa a la carta.●

RECOMANEM

- Per picar: ensaladilla russa, calamars a l'andalusa o gamba de vidre amb ous ferrats.
- Entrants: amanida de bacallà, taronja i straciatella o linguini amb tàrtar de gambes.
- Principals: llobarro o rap a la brasa amb rescalfat d'all.
- Postres: cal tastar el flam de la casa amb nata, xocolata amb oli i sal o bé els gelats casolans.

Bodega Clandestina

■ Ferran Lacruz és un enòleg i viticultor que va decidir fer un canvi de vida i dedicar-se exclusivament al cultiu de la terra i l'elaboració dels seus vins. Treballa vuit hectàrees de vinyes a l'Alt Penedès de Sant Martí Sarroca. La filosofia de Bodega Clandestina passa per treballar al marge de qualsevol mena de regulació, com ara denominació d'origen o certificats ecològics oficials, però creant la vinya de manera respectuosa i sostenible, i produint vins de mínima intervenció que evitin l'ús de productes químics de síntesi o sulfits. Els vins estan elaborats gairebé de manera exclusiva amb raïm xarel·lo, que és una de les varietats més representatives del Penedès.

Blanc Fugitiu

Un vi que pel color podríem incloure en el que actualment s'anomenen “vins taronja” (de l'anglès *orange wine*). Elaborat amb raïm blanc de la varietat xarel·lo de ceps vells, el vi fermenta amb les pells, i posteriorment té una criança de quatre mesos en botes de roure per, finalment, ser embotellat sense sulfits i sense filtrar. Preu: 20 euros

NUTRICIÓ

El cafè, amb sacarina, sisplau

MAGDA CARLAS Barcelona

El nostre comportament pel que fa al menjar sovint és ple d'incoherències. Així doncs, no és estrany que després d'un aperitiu generós, una imponent paella i un gelat talla

XL un exigeixi un cafè amb sacarina. O que el que es vol “cuidar” hagi desterrat per sempre el pa, però s'infla de galetes integrals, magdalenes d'espelta o coquetes de blat de moro. O que un opti encertadament per un menú a base de vegetals i peix, però després es

EL SUGGERIMENT

Torrada d'orxata

■ Amareu amb orxata de xufra unes llesques de pa de Viena. Prepareu-les amb sucre moreno i introduïu-les al forn uns minuts fins que estiguin daurades. Un caprici saborós, sorprenent i més suau que la torrada tradicional.

complementi amb dos gintònics.

A veure, ens agrada menjar (i beure), la gastronomia és un valor i el menjar sovint és el refugi agradable que no falla mai. És veritat que falta més cultura dietètica, que l'obesitat és una epidèmia, que moltes vegades mengem massa... Tot i això, per tenir un comportament equilibrat amb el menjar cal, a més de voluntat i coneixements, una certa serenitat i pau mental.●

Set anys junts Chris Martin i Dakota Johnson trenquen

Dakota Johnson (34) i Chris Martin (47) han trencat, segons el *Daily Mail*. El cantant de Coldplay i l'actriu fa mesos que estan en crisi i que lluiten perquè la relació de set anys funcioni, però per culpa dels compromisos professionals han de passar temps separats.

Per haver rodat a les dunes La productora de Perry tenia "aprovació verbal"

La discogràfica de Katy Perry ha respost al Govern balear, que amenaça de demanar-los per haver rodat un videoclip en una zona de dunes protegides. Afirmar que la productora local va sol·licitar el permís i, en espera de la tramitació, va rebre "aprovació verbal".

Un amant de pel·lícula

Clint Eastwood, de 94 anys, només s'ha casat dues vegades i té vuit fills de cinc dones diferents

GABRIEL LERMAN

Los Angeles

Amb 94 anys espera l'estrena de la seva pel·lícula més recent com a realitzador, *Juror #2*, que protagonitza una de les seves filles, i tot i que fa tres anys que no es posa davant d'una càmera, Clint Eastwood sembla decidit a no malgastar ni un sol minut del que pugui quedar-li de vida. Un director entusiasta que ha aconseguit crear pel·lícules memorables amb una pràctica peculiar: l'home que al llarg de vuit dècades de feina va passar de ser un actor de classe B a una figura respectable ha tingut també una complexa vida amorosa, en què ha estat consistentment infidel i ha disseminat fills, entre dones, amants i passions passatgeres.

La mort a mitjans de juliol de la

**La seva última parella,
Christina Sandera,
33 anys més jove que
l'actor i director, va
morir a mitjans de juliol**

seva última parella, l'excambrera Christina Sandera, 33 anys més jove que ell, ha fet que molts recordessin que la tranquil·litat de l'última dècada no s'assembla en res a l'ímpetu que el va fer sortir moltes vegades a les portades de les revistes del cor i li va fer perdre milions de dòlars en divorcis i acords extrajudicials.

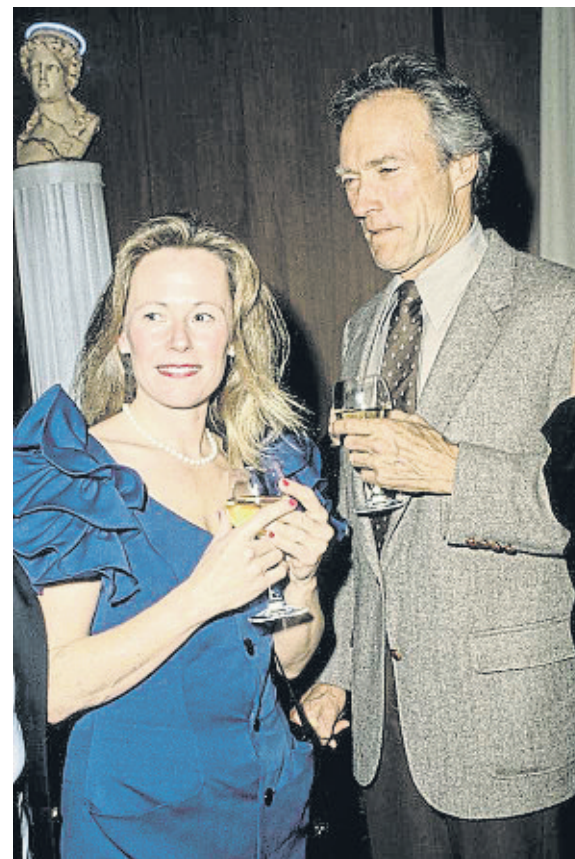
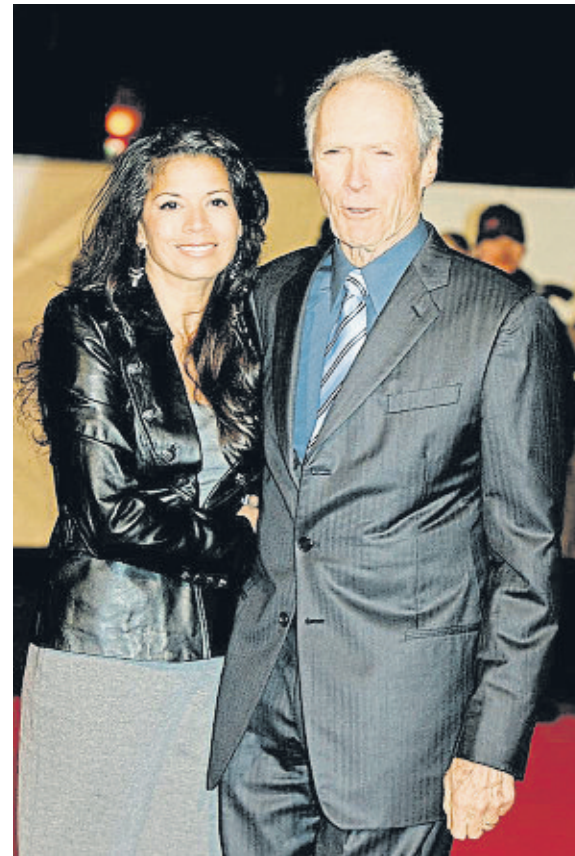
La seva relació més prolongada va ser la que va mantenir amb la seva primera dona, Maggie Johnson, que el va conèixer quan tot just havia acabat el servei militar. Corria el maig del 1953 i ella era una estudiant universitària a Berkeley que, tot i que tenia xicot,

va acceptar de participar en una cita a cegues organitzada per un amic comú a San Francisco. Quan el va veure, amb el mateix aspecte que després enamoraria des de la pantalla gran, la Maggie va sentir un enamorament sobtat que acabaria pagant car.

Clint Eastwood era un home que no deixava passar cap oportunitat, i mentre transcorria el seu festeig, la futura estrella va deixar embarassada una altra dona que va conèixer a Seattle. Però Maggie Johnson no es va acovardir i s'hi va casar el desembre d'aquell any. Uns mesos després naixeria Laurie Murray, que avui té 70 anys, fruit de l'aventura, que va ser lliurada en adopció sense que ell ho sabés. Una dècada després, va tornar a passar el mateix, i Eastwood va ser pare d'una segona filla el 1964, la Kimber Lynn, com a resultat d'una aventura amb la doble de cos Roxanne Tunis, a qui va conèixer al rodatge de *Cuero crudo* el 1959 i amb qui va mantenir una relació durant catorze anys.

El 1968 i amb Tunis d'amant, va arribar el primer fill del seu matrimoni amb Johnson, en Kyle, i el 1972 una filla, l'Allison. Ja convertit en una figura molt popular, Eastwood es va emportar la família a Carmel-by-the-Sea, una elegant ciutat costanera al sud de San Francisco.

El 1975, mentre filmava *El bandoler Josey Wales*, Eastwood va començar un *affaire* amb la seva companya de repartiment, l'actriu Sondra Locke, que va continuar en un altre rodatge, *Ruta suïcida*, quan ja era un secret de domini públic. El 1979, Eastwood es va separar de la dona i també va deixar Locke, però el divorci no es va signar fins al 1984, quan Johnson va rebre 25 milions de dòlars com a compensació. Tot i això, la Maggie i en Clint van quedar en bona sintonia i van celebrar moltes festes familiars plegats. Fins i tot ella el va acompanyar

junt amb els fills quan el 1986 va ser elegit alcalde de Carmel.

Aleshores, Locke havia tornat amb Eastwood, en una relació cada vegada més tòxica. La complexa vida sentimental del gran actor va sumar l'auxiliar de cabina Jacelyn Reeves durant la dècada dels vuitanta, que va tenir com a resultat dos fills, l'Scott, que va néixer el 1986, i la seva germana Kathryn, el 1988. Aquell mateix any, Eastwood va afegir una nova aventura amb l'actriu Frances Fisher, a qui va conèixer al rodatge d'*El cadillac rosa* i que va mantenir en paral·lel a les històries que tenia amb Locke i Reeves.

El 1989 va acabar definitivament la relació amb Sondra Locke, que li va costar diversos judicis, que es van emportar una casa i una bona quantitat de diners en pagaments mensuals i acords extrajudicials. Poc després es va traslladar amb Frances Fisher, amb qui va gaudir d'una plàcida vida familiar. El 1993 va tenir amb ella la Francesca, però poc després la parella va començar a fer aigües i el 1995 es van separar.

Va ser llavors que va aparèixer Dina Ruiz, una presentadora de notícies televisives local, que havia conegut feia anys en una entrevista, i amb qui es va casar –el

Amors. De dalt a baix i d'esquerra a dreta: amb Christina Sandera, que acaba de morir; amb Dina Ruiz, la segona dona; amb Frances Fisher; amb Sondra Locke; amb Jacelyn Reeves, i amb Maggie Johnson, la primera dona

segon matrimoni de l'actor – sense gaires preparatius en una rampe de passió. L'any següent va arribar una nova filla, la Morgan, el seu vuitè fill, que avui té 27 anys, és escriptora i al juny es va casar en una cerimònia privada on van assistir els seus set mig germans i també el seu pare.

Molt emocionat David Hasselhoff mostra la seva primera neta

David Hasselhoff (72) s'ha convertit en avi. L'actor mateix ha penjat una foto a Instagram en què se'l veu emocionat amb la seva primera neta, que es diu London, filla de Taylor, la seva primogènita, i de Madison Fiore, que es van casar l'any passat.

SANTORAL

Jacint de Polònia, Eusebi, Beatriu de Silva, Bartomeu Laurel, Bonifaci, Servent, Rústic, Rogat, Sèptim, Mamés

ANIVERSARIS

81

Robert De Niro
actor43 Helen Lindes
model64 Sean Penn
actor33 Austin Butler
actor77 Pedro Ruíz
humorista

El viatge gairebé reial dels ducs de Sussex a Colòmbia

Meghan de Sussex i el príncep Enric van iniciar dijous una gira per Colòmbia en què recorreran durant quatre dies les ciutats de Bogotá, Cartagena i Cali com a part d'una visita "cultural i social" el tema central de la qual és la lluita contra l'odi i la desinformació a les xarxes socials. La vicepresidenta del país, Francia Márquez, va ser qui va convidar formalment Meghan Markle a Colòmbia. Durant la benvinguda, Márquez va explicar que s'havia sentit inspirada a demanar als ducs de Sussex que visitessin el país després que el documental de Netflix la commogué. "Aquesta dona es mereix venir al nostre país i explicar la seva història", va assegurar.

DIEGO CUEVAS / GETTY

Qui és 'la reina de la ketamina'?

Una traficant emergeix al centre de la mort per sobredosi de Matthew Perry

FRANCESC PEIRÓN
Nova York. Corresponsal

Darrere l'èxit com a Chandler Bing a la sèrie *Friends*, Matthew Perry va lluitar paral·lelament contra múltiples addiccions.

És el preu de l'èxit i alguns personatges sense escrúpols del seu entorn en van voler treure benefici. El seu assistent personal, un conegut de la víctima, dos metges i una famosa traficant batejada com la reina de la ketamina van entendre que allà hi havia una mina de dòlars.

Segons la Fiscalia de Los Angeles, en la mort als 54 anys de Perry, que van trobar flotant de bocaterrosa a la banyera d'hidromassatge de casa seva a Pacific Palisades el 28 d'octubre del 2023, va contribuir decisivament la presumpta camell Jasveen Sangha (41), anomenada la reina de la ketamina per la prolífica activitat de traficant.

Vestida amb una samarreta de Nirvana, Sangha anava emmanillada dijous quan va comparèixer davant del tribunal. Es va declarar innocent. El seu advocat va demanar la posada en llibertat sota fiança.

El jutge va ordenar que entrés a la presó per la seva conducta els últims anys, especialment després de la defunció de l'actor, quan "va continuar de ma-

INSTAGRAM

Jasveen Sangha (41), coneguda com la reina de la ketamina

nera implacable el tràfic de drogues", i "la implicació en dues morts per sobredosi, la d'un individu que va tenir lloc el 2019 i la de Perry, vinculades als seus tractes", va dir el magistrat.

Aquesta dona, amb nacionalitat britànica i nord-americana, afronta una tirallonga de càrrecs, com ara el de la distribució de ketamina amb resultat de mort. En cas que la declarin culpable, el fiscal Martin Estrada va recordar que pot haver d'afrontar cadena perpètua.

L'ordre de processament destaca que va ser ella la que va lliurar els vials de ketamina el

24 d'octubre que li van costar la vida a Perry quatre dies després, en unes jornades en espiral, amb el seu assistent personal, Kenneth Iwamasa, i el seu metge, Salvador Plasencia, que es van encarregar d'injectar-li dosis excessives, per sobre dels límits màxims. Per aquell entorn d'influències, que van menysprear qualsevol risc per a la salut, Perry es va arribar a injectar de sis a vuit dosis els dies abans del seu òbit.

El fiscal va remarcar que Sangha va entrar en el cercle de Perry a petició del doctor Plasencia, quan va saber que l'actor

volia ketamina, fàrmac que es fa servir com a anestèsic.

"Només mantenia tractes amb famosos i rics –assenyala la interlocutòria judicial–. Tenia una vida de luxe que va compartir a les xarxes socials". Diuen que Sangha es relacionava socialment amb celebritats. Assistia a les gales dels Globus d'Or i els Oscars.

La presumpta traficant publicava imatges amb joies de Van Cleef & Arpels, sabatilles de Louis Vuitton i roba de Chanel, a més de mostrar la seva gran passió pel caviar. Una altra de les seves devocions consistia a organitzar festes luxoses per als seus amics de Hollywood. "La família ho és tot", deia.

El febrer del 2024, passats uns mesos de la defunció de Perry, ella va penjar fotografies del seu estil extravagant de vida, en festes i viatges al Japó o a platja del Carmen, a Mèxic, on exhibia casa seva a primera línia de platja mentre feia còctels a la piscina.

Presumia de salut i d'exercicis físics, de les seves begudes vitamíniques per a després de les festes, com també de l'aposta per la teràpia amb sons guaridors com una manera de netejar el cos i l'ànima. Hores abans que l'arrestessin, a les xarxes va informar de la seva nova tallada de cabells, tenyida de morat.●

NINA PROMMER / EFE

El matrimoni amb Ruiz va concloure el 2012 de manera tempestuosa i la presentadora va trobar consol en el seu vell amic Scott Fisher. L'Erica, la seva exdona, sospitava de si aquella especial amistat venia del passat. Va contactar amb Clint Eastwood per saber-ne més detalls i va acabar embolicada amb ell. L'any següent va arribar el divorci formal i poc després va aparèixer Christina Sandera, la seva última parella, a qui va conèixer quan treballava com a amfitriona al restaurant de Clint Eastwood. El 2016, confirmant les sospites, Dina Ruiz es va casar amb Scott Fisher.●

EN OBERT

TRES PISOS

La 2 **22 hores** ★★☆☆☆
Drama 119 minuts
Direcció: Nanni Moretti **Intèrprets:** Riccardo Scamarcio, Alba Rohrwacher
Nacionalitat: Itàlia, 2021
Relat sobre els membres de tres famílies amb apartaments al mateix bloc de classe mitjana.

FRANKENSTEIN DE MARY SHELLEY

Betevé **22.45 hores**
Terror 123 minuts ★★★★★
Direcció: Kenneth Branagh
Intèrprets: Kenneth Branagh, Robert De Niro
Nacionalitat: EUA, 1994
La prematura mort de la seva mare durant un part arrenca violentament Victor Frankenstein de la seva idíl·lica vida a Ginebra.

PLATAFORMES

AGENTE X: ÚLTIMA MISIÓN

Movistar Plus+ **Thriller**
Assassinen diversos periodistes crítics amb la intel·ligència nord-americana. Els fets posen la CIA en el punt de mira i provoquen les queixes de diverses nacions sobre el respecte nul dels Estats Units per la sobirania d'altres països. L'única esperança de demostrar la innocència de l'agència recau en un exagent conegut com 'el Albañil' (Aaron Eckhart).

LILO, MI AMIGO EL COCODRILO

Netflix **Animació**
Quan la família Primm es trasllada a Nova York, el seu fill adolescent Josh lluita per adaptar-se a la nova escola i als nous amics. Tot això canvia quan descobreix en Lilo, un cocodrill cantant, a qui li agrada fer-se bany, el caviar i la bona música, vivint a l'àtic de la casa nova. Els dos es fan millors amics.

CHAMPIONS

SkyShowtime **Comèdia dramàtica**
Woody Harrelson protagonitza aquest film sobre un entrenador de bàsquet de lligues menors que, després de males decisions, rep l'ordre judicial de dirigir un equip de jugadors amb discapacitat. Malgrat els dubtes, aviat s'adona que l'equip podrà arribar més lluny del que s'haurien imaginat. Basada en la cinta espanyola 'Campeones'.

MONO MALO

Apple TV+ **Temporada 1**
Basada en la novel·la de culte de Carl Hiaasen. Andrew Yancy (Vince Vaughn) va ser expulsat del departament de policia de Miami. Ara és inspector de salut als Cayos. Després d'ensopegar amb un cas que comença amb uns turistes pescant un braç humà, s'adona que, si pot solucionar aquest assassinat, tornarà a entrar a la policia.

RECOMANEM

MAX

INDUSTRY

Max
Temporada 3

Retrat de les altes finances

Producció que ofereix una visió des de dins de la caixa negra de les altes finances seguint un grup de joves banquers mentre forgen les seves identitats en l'ambient de pressió i desenfrenament alimentat pel sexe i les drogues de l'oficina londinenca del banc internacional Pierpoint & Co. A la tercera temporada, quan Pierpoint mira cap al futur i aposta fort per la inversió ètica, la Yasmin (Marisa Abela), el Robert (Harry Lawtey) i l'Eric (Ken Leung) estan a primera línia de la impactant sortida a borsa de Lumi, una empresa de tecnologia energètica verda dirigida per Henry Muck (Kit Harington).

PROGRAMACIÓ TV						
GRAELLA ELABORADA PER ONEDATA. COMERCIAL@ONEDATA.ES						
<p>11.15 Espanoles en el mundo. Costa Rica, pura vida. (ST) (R)</p> <p>12.05 Espanoles en el mundo. Oporto, la costa norte. (ST) (R)</p> <p>13.00 Espanoles en el mundo. Liechtenstein. (ST) (R)</p> <p>13.55 D Corazón (actualitat social). (ST)</p> <p>14.00 L'informatiu. (ST)</p> <p>14.30 D Corazón (actualitat social). (ST)</p>	<p>9.30 Habaneras.</p> <p>10.30 El escarabajo verde. (ST)</p> <p>10.55 El Quijote. (ST)</p> <p>12.25 La 2 express. (ST)</p> <p>12.35 Origen: Jamón ibérico. (ST) (R)</p> <p>13.00 Tendido cero. (ST)</p> <p>13.50 Calidoscopi</p> <p>13.50 Calidoscopi (entreteniment): Aigua i Treball.</p> <p>14.00 Planeta R (medi ambient). (ST)</p> <p>14.30 Mapes mentals (salut): El dol. (ST)</p>	<p>6.00 Notícies 3/24. (ST)</p> <p>11.15 Cita bestial (entreteniment): Dos reptes. Presentadora: Candela Figueres. (ST) (R)</p> <p>12.05 Joc de cartes d'estiu (concurs): El millor establiment amb vistes al mar del Garraf. (ST) (R)</p> <p>13.20 Atrapa'm si pots (concurs): Especials estiu. (ST)</p> <p>14.30 Telenotícies migdia. (ST)</p>	<p>7.30 ¡Toma salami! (zàping).</p> <p>8.55 Volando voy (aventura): Pueblanueva, Toledo i Sierras de Segura, Cazorla y Las Villas, Jaén.</p> <p>11.25 Viajeros Cuatro (reportatges): Menorca i Tailandia. (R)</p> <p>14.00 Notícies Cuatro. Presentadora: Marta Reyero.</p> <p>14.55 Eldesmarque Cuatro. Presentador: Joseba Larrañaga. (ST)</p>	<p>7.45 Love Shopping TV (promocional).</p> <p>8.20 Got Talent España. Momentazos (talent show).</p> <p>8.55 Got Talent España (talent show). Presentador: Santi Millán.</p> <p>11.10 Más que coches (magazín).</p> <p>12.00 Got Talent España. Momentazos (talent show).</p> <p>13.15 Socialité (actualitat social).</p>	<p>6.45 Ventaprima (promocional).</p> <p>7.15 Zapeando. Presentador: Dani Mateo. (ST) (R)</p> <p>9.00 Crea lectura (literatura).</p> <p>9.30 Zapeando. Presentador: Dani Mateo. (ST) (R)</p> <p>10.45 Equipo de investigación (reportatges). Presentadora: Glòria Serra. (R)</p> <p>14.00 La Sexta noticias 1ª edición. Presentadora: Cristina Villanueva. (ST)</p>	<p>6.30 Ventaprima (promocional).</p> <p>7.00 Pelopicopata (divulgatiu). (ST)</p> <p>8.15 Los más... (zàping).</p> <p>9.45 La Voz Kids: grandes momentos (talent show). (ST)</p> <p>12.45 Cocina abierta con Karlos Arguiñano (gastronòmic). (ST) (R)</p> <p>13.50 La ruleta de la suerte (concurs). (ST) (R)</p>
<p>15.00 Telediario 1. Presentadors: Lara Siscar i Igor Gómez. Esports: Marcos López. (ST)</p> <p>16.00 Sesión de tarde: Beso de amor en el Bósforo. Alemanya, 2011. Dir.: Berno Kürten. Int.: Tim Bergmann i Jasmin Gerat.</p>	<p>15.00 Noms propis (entrevistes). Presentadora: Anna Cler. Convidat: Francesc Miralles, escriptor. (ST)</p> <p>15.35 Saber y ganar fin de semana. (ST)</p> <p>16.20 Grans documentals (documental). Ecos de l'edat de gel. (ST) (R)</p>	<p>15.40 Tarda de cine: L'espia. Noruega, 2019. Dir.: Jens Jonsson. Int.: Ingrid Bolsø Berdal i Rolf Lassgård. Durant la Segona Guerra Mundial, una diva del cinema i el teatre, va actuar com a agent doble per a l'espionatge suec.</p>	<p>15.25 El tiempo. (ST)</p> <p>15.40 Verano de risas: Ocho apellidos vascos. Espanya, 2014. Dir.: Emilio Martínez-Lázaro. Int.: Clara Lago i Dani Rovira. El Rafa mai no ha havia hagut de sortir de la seva estimada Sevilla.</p>	<p>15.00 Informativos Telecinco. Presentador: David Cantero. (ST)</p> <p>15.40 Eldesmarque Telecinco. Presentador: Luis García. Espai dedicat a la informació esportiva. (ST)</p> <p>15.50 El tiempo. Informació meteorològica. (ST)</p>	<p>15.10 La Sexta deportes. Presentadora: María Martínez. Espai dedicat a la informació esportiva. (ST)</p> <p>15.25 La Sexta meteo. Presentadora: Marta Barbolla. Espaci d'informació meteorològica.(ST)</p>	<p>15.00 Antena 3 Noticias 1. Presentadors: Matías Prats i Mónica Carrillo. (ST)</p> <p>15.45 Deportes. Presentadors: Rocío Martínez, Javier Alba i Alba Dueñas. (ST)</p> <p>15.55 El tiempo. Presentadora: Himar González. (ST)</p>
<p>17.30 Sesión de tarde: Inga Lindstrom: la decisión de Helen. Alemanya, 2018. Dir.: Tom Zenker. Int.: Natalie Thiede i Christian Wunderlich. Quan la Helen descobreix que el seu xicot està casat, els seus plans s'ensorren.</p> <p>19.00 Cine de barrio: La ciudad no es para mí. Espanya, 1966. Dir.: Pedro Lazaga. (ST)</p>	<p>17.10 Vuelta Ciclista a España: Lisboa-Oeiras. Primera etapa. La contrarellotge individual torna a una etapa inaugural de La Vuelta, amb 12 quilòmetres al costat de la desembocadura del riu Tajo. Una crono de força i rapidesa per a autèntics especialistes. Comentaristes: Carlos de Andrés i Pedro Delgado.</p>	<p>17.35 Tarda de cine: Algunos homes bons. EUA, 1992. Dir.: Rob Reiner. Int.: Tom Cruise i Jack Nicholson. El tinent Kaffe és un advocat de la Marina jove i prometedor amb una reputació excel·lent a qui els seus superiors li confien la defensa de dos marines. (ST)</p> <p>20.00 Tens un minut? Els millors moments (concurs).</p>	<p>17.30 Verano de risas: Yucatán. Espanya, 2018. Dir.: Daniel Monzón. Int.: Luis Tosar i Rodrigo De la Serna. El Lucas i el Clayderman són dos estafadors que es dediquen professionalment a enganyar turistes ingenus en creuers de luxe.</p> <p>20.00 Notícies Cuatro. Presentadora: Marta Reyero.</p> <p>20.55 Eldesmarque Cuatro.</p>	<p>16.00 ¡Fiesta! (magazín). Presentadors: Frank Blanco i Verónica Dulanto. Espai en directe que aposta per l'entreteniment i la crònica social. Amb un gran equip de col·laboradors, ofereix reportatges, l'última hora dels realitès de la cadena i entrevistes en el plató als protagonistes del món del cor.</p>	<p>15.30 Pel·lícula: I Feel Good: La historia de James Brown. R.U., EUA, 2014. Dir.: Tate Taylor. Int.: Chadwick Boseman i Craig Robinson. (ST)</p> <p>18.00 MVT Take away (actualitat). (ST)</p> <p>20.00 La Sexta noticias 2ª edición. Presentadora: Cristina Villanueva. (ST)</p> <p>20.45 La Sexta meteo. (ST)</p> <p>20.55 La Sexta deportes. (ST)</p>	<p>16.00 Multicine: Cita para matar. EUA, 2019. Dir.: Danny Buday. Int.: Clare Kramer i Mia Tupalian.</p> <p>17.45 Multicine: Envidia. Canadà, 2019. Dir.: Curtis Crawford. Int.: Abby Ross i Morgan Taylor Campbell.</p> <p>19.20 Multicine: La vida secreta de las animadoras. EUA, 2019. Dir.: Peter Sullivan. Int.: Denise Richards i Savannah May.</p>
<p>21.00 Telediario 2. (ST)</p> <p>21.30 Informe semanal (reportatges). Inclou Catalunya, aires de cambio i Viajeros fuera de ruta. (ST)</p> <p>22.05 Más estrellas que en el cielo: Mamma Mia! EUA, R.U., Alemanya, 2008. Dir.: Phyllida Lloyd. Int.: Amanda Seyfried i Stellan Skarsgård. La Donna, és una mare soltera i independent, propietària d'un hotel petit en una idíl·lica illa grega.</p> <p>23.45 Pel·lícula: Match Point. R.U., 2005. Dir.: Woody Allen. Int.: Scarlett Johansson i Jonathan Rhys Meyers. (ST)</p>	<p>21.00 Cachitos bis: Wtf! bis.</p> <p>21.15 Mi casa flotante: París y Oakley. (ST)</p> <p>22.00 El cinema de La 2: Tres pisos. Itàlia, França, 2021. Dir.: Nanni Moretti. Int.: Margherita Buy i Riccardo Scamarcio. Tres famílies viuen en un edifici de tres plantes. Al llarg de deu anys, la vida obliga tots els personatges a enfrontar-se a conflictes que afecten les relacions entre germans, pares i fills, marits i esposes. (ST)</p> <p>0.00 La noche temática. Inclou El poder de una carícia i Piel con piel. (ST)</p>	<p>21.00 Telenotícies vespre. Presentador: Ramón Pellicer. Esports: Dani Ramírez. (ST)</p> <p>22.05 Cinema d'acció: L'engany. EUA, 2022. Dir.: Luis Prieto. Int.: Cameron Monaghan i Frank Grillo. El Chris s'acaba de divorciar i viu en una mansió a la muntanya a Montana. Un dia coneix la Sky, una dona imponent, en un centre comercial de la zona, i tots dos senten una gran connexió. (ST)</p> <p>23.45 Cinema d'acció: Hotel Artemis. EUA, 2018. Dir.: Drew Pearce. Int.: Jodie Foster i Sterling K. Brown.</p>	<p>21.05 El tiempo. (ST)</p> <p>21.15 First Dates (entreteniment). (R)</p> <p>22.00 Verano de risas: Lo dejo cuando quiera. Espanya, 2019. Dir.: Carlos Therón. Int.: David Verdaguer i Ernesto Sevilla. Amics des de la facultat i àmpliament preparats, el Pedro, l'Arturo i l'Eligio són tres professors universitaris als quals la crisi ha deixat sense feina i que sobreviuen com poden.</p> <p>23.50 Verano de risas: Malnazidos. Espanya, 2020. Dir.: Alberto de Toro i Javier Ruiz Caldera.</p>	<p>21.00 Informativos Telecinco. Presentador: David Cantero. (ST)</p> <p>21.35 Eldesmarque Telecinco. Presentador: Luis García. (ST)</p> <p>21.45 El tiempo. (ST)</p> <p>22.00 Sin filtros. Lo más (talk show). Presentadora: Cristina Tárrega.</p> <p>1.25 ¡Toma salami! (zàping).</p> <p>1.55 Casino Gran Madrid Online Show (altres).</p> <p>2.25 ¡Toma salami! (zàping).</p> <p>2.55 El horóscopo de Esperanza Gracia. Presentadora: Esperanza Gracia.</p> <p>3.00 Love Shopping TV (promocional).</p>	<p>21.15 La Sexta Xplica! (actualitat). Presentadora: Verónica Sanz. L'espai intenta donar resposta als interrogants que hi ha en el conjunt de la ciutadania. En un món cada cop més complex, vol transmetre de manera senzilla i pedagògica les claus de l'actualitat. (ST) (R)</p> <p>1.45 Encarcelados (sèrie documental): Costa Rica. Alejandra Andrade entra a l'única presó de dones de Costa Rica i a La Reforma, el centre penitenciari més gran i perillós del país centreamericà. (ST)</p>	<p>21.00 Antena 3 Noticias 2. Presentadors: Matías Prats i Mónica Carrillo. (ST)</p> <p>21.45 Deportes. Presentadors: Rocío Martínez, Javier Alba i Alba Dueñas. (ST)</p> <p>21.55 El tiempo. Presentadora: Himar González. (ST)</p> <p>22.10 Atrapa un millón (concurs). Presentador: Manel Fuentes. (ST) (R)</p> <p>0.20 Atrapa un millón (concurs). Presentador: Manel Fuentes. (ST) (R)</p> <p>2.30 The Game Show (entreteniment). Presentadors: Cristina Porta, Gemma Manzanero i Aitor Fernández.</p>

Elon Musk es consolida com el pitjor enemic d'X i va sumant detractors

El magnat encadena decisions polèmiques des que va comprar l'antiga Twitter

APU GOMES / GETTY

Quan va comprar Twitter, el primer que va fer Elon Musk va ser suspendre'n la cotització a la borsa

JOSEP LLUÍS MICÓ
Barcelona

Hi va haver una època en què Twitter s'enfrontava pràcticament a tot el món: empreses, institucions, mitjans de comunicació, personatges públics... Tot i això, sembla que ara gairebé tothom va contra Twitter, o X, com la va batejar el seu actual propietari, el milionari Elon Musk.

Com altres xarxes, Twitter es va convertir en un espai de debat ciutadà i en un vigilant hiper-crític dels poders establerts. La venda de la companyia al controvertit Musk l'octubre del 2022 va desencadenar una sèrie de sospites i recels que s'han superat amb escreix per l'erràtica evolu-

ció de la plataforma. I quan es va saber que l'excèntric personatge que és al capdavant de firmes tan rellevants a escala global com ara Tesla, Neuralink, SpaceX, The Boring Company o SolarCity Corporation adquiriria el principal servei de *microblogging* del planeta, Twitter ja arrossegava una pèssima consideració per haver degenerat fins a acabar sent un abocador de *fake news*, rumors, insults i campanyes verinoses.

Per descomptat, el mitjà social continuava acollint continguts útils i interessants, però, com és habitual en l'entorn virtual, el soroll eclipsava l'harmonia. Difícilment Jack Dorsey, Noah Glass, Biz Stone i Evan Williams, fundadors de Twitter i també responsables al seu dia de Vine i Perisco-

pe, podrien haver-se imaginat l'abast del seu projecte.

L'empresa va arribar a entrar a la borsa el novembre del 2013. Tot i això, el nou amo, de 53 anys i origen sud-africà, va suspendre la seva cotització immediatament. El canvi en la denominació, les batzegades sobre el pagament per ús, els acomiadaments massius de personal, les patinades en les declaracions i un context poc propici han contribuït a deteriorar la reputació d'X.

Els portaveus de la xarxa afirmen que mantenen més de 250 milions de navegants, però els autors de diverses investigacions independents rebaixen la xifra en 75 milions de comptes. Threads, el presumpte competidor creat per Meta, amb prou feines s'acosta als 38 milions. Per tant, no re-

presenta una amenaça seriosa.

El perill real és en ecosistemes més joves i menys estigmatitzats. El millor exemple és el jove TikTok, que ja ha superat X com a font d'informació, segons el *Digital News Report* del Reuters Institute. I, per si li faltaven detractors, la corporació d'Elon Musk ha demandat dues associacions nord-americanes d'anunciant perquè considera que l'estan boicotejant.

Gegants com IBM, Microsoft, Vodafone, BP, Bayer, Colgate, Danone, Nike, Adidas, Levi's, Chanel, L'Oréal, Lego o Ikea formen part de les agrupacions a les quals ha decidit atacar X. No hi ha dubte que aquesta pàgina sempre és notícia. El discutible seria si ho és per bé o per mal.

El seu propietari, que aspirava

a transformar el negoci de la comunicació, va començar desacreditant els mitjans, en una línia molt semblant a l'oberta per l'ex-president nord-americà i vigent candidat republicà, Donald Trump, el seu aliat natural. El pas següent era previsible. El seu pròxim objectiu serien les marques.

Musk no desisteix en l'afany d'acumular enemics, i precisament per això, ara com ara, ell és la seva principal amenaça, com recorden els comentaristes més avesats en l'anàlisi dels foscals digitals. Aquests observadors interpreten que la motivació de l'operació de Musk a X no ha estat mai guanyar diners, tot i que tampoc perdre'n, esclar.

El seu propòsit era incrementar la seva influència. El negoci el fa en altres indústries i sectors, amb encerts de visionari i patinades prosaïques. L'aterratge del magnat a Twitter va coincidir amb una tendència a l'alça que ningú no podria haver frenat: celebritats i grans noms de la cultura, la política i l'economia tanquen els seus perfils a la xarxa per la incomoditat que els creaven tantes mentides i impropis.

Van fer el mateix milers de ciu-

Des de la plataforma, l'excèntric propietari ha desacreditat els mitjans i després atacarà les marques

tadans anònims, decebuts pel que havia pogut ser i no va ser. Malgrat aquest contratemps, les organitzacions de referència en els seus respectius camps mantenen actius els seus comptes. X no ha perdut la seva funció d'interacció entre corporacions i individus. En paral·lel, s'ha beneficiat de la voluntat de personatges rellevants que difonen directament el que els convé.

No en va, Musk es congratula que esportistes d'elit, mandataris internacionals i actors destacats de l'actualitat publiquin el que els vingui de gust sense sotmetre's als filtres de contrast, ètica i rigor de les empreses periodístiques. De fet, ell predica amb aquest dubtós exemple, a través de les seves sentències taxatives i els seus anuncis solemnes.●

Jorge i César Cadaval fan el seu camí de Sant Jaume a 'La ruta Morancos'

Aquest estiu els germans Jorge i César Cadaval estan fent el seu particular camí de Sant Jaume per a RTVE. *La ruta Morancos* és el nom d'aquest programa ple d'humor que recorre el camí des de Sevilla fins a Santiago de Compostel·la.

En aquest nou programa, que la cadena pública ha gravat en col·laboració amb Shine Iberia (la productora de *MasterChef*), els Morancos recorreran diversos pobles de l'Espanya més rural en

un camí cap a Santiago amb segell propi. L'objectiu, sempre en clau d'humor, deixar el seu llegat i donar les gràcies a totes les persones que els han donat suport durant la seva carrera.

En aquesta ruta tan especial, César i Jorge Cadaval partiran de la seva Sevilla natal i faran escala en diferents localitats per conèixer els personatges més entrañables i divertits. El duo d'humoristes participarà en feines tradicionals relacionades amb la

RTVE

César i Jorge Cadaval durant el rodatge del programa

ramaderia, la pesca, la sembra, la recol·lecció o la fleca per retre el seu particular homenatge als veïns més emblemàtics.

El nou programa, que s'emetrà pròximament a La 1, combina el *docureality* amb el millor d'un *road trip* i les rialles que sorgeixen amb els Morancos en versió *talk show*. La idea és reivindicar que Espanya està plena de bona gent que, per la seva solidaritat, talent o esforç, mereixen ser conegudes.

Cada capítol tindrà un gran final: els Morancos dedicaran una cançó que ells adaptaran a les seves aventures pel poble que han visitat. A més, en César i en Jorge col·locaran una placa de *La ruta Morancos* per declarar oficialment que l'esmentat poble passa a formar part de la seva particular ruta cap a Santiago.●

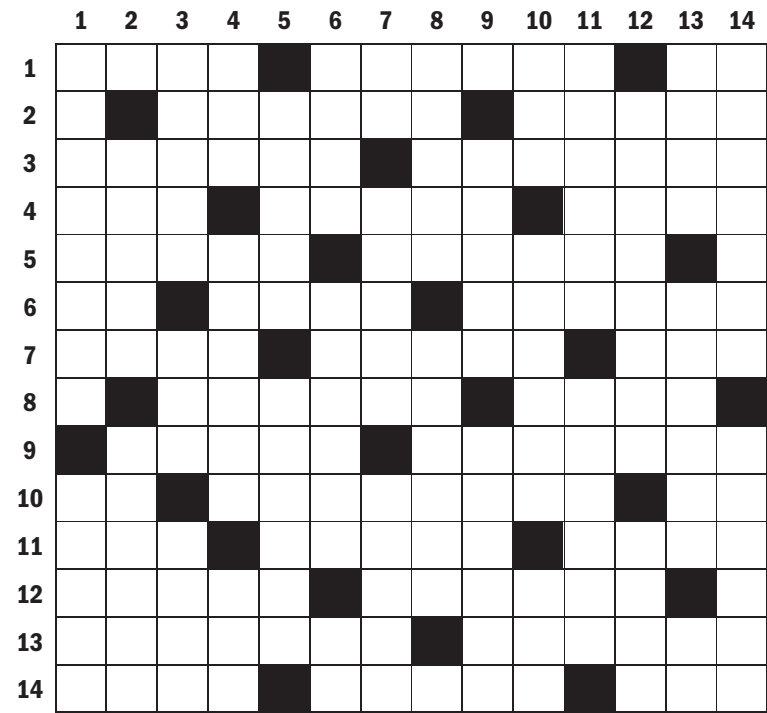
ELS MOTS ENCREUATS

Màrius Serra

Núm. 12359

ELS 8 ERRORS

Original publicat a La Vanguardia entre 1982 i 1999

HORITZONTALS 1. Trumfo que ho cobreix absolutament tot. L'art de Talia. S'acosta, baixa i victoriosa. **2.** Cinc romans. Monàrquics. Escau eventualment, l'avantatge. **3.** El metall dels segons. Relativa a la terra. **4.** Va a parar a can Borau. Instruments de vent que t'engeguen. La part de l'ull més multicolor. **5.** Acostumi. Dobleguen. En un tres i no res. **6.** No és pas de la corda dels sentimentals. Radiat. Relativa a l'ossa. **7.** El grup que sempre s'oposa a nosaltres, encara que sigui de lluny. Avorriments que van marcar una línia estètica durant els anys seixanta. El rei

Lear, decapitat. **8.** Sofre. Acosti. El cor del cítric, però amb Y. **9.** Punt de l'òrbita d'un planeta o d'un cometa més distant del Sol. Proveït d'armadura. **10.** Els més conservadors dels cappares. Que provoca una nafra interna. Doctor. **11.** En principi eròtic, però sense estereotips. Estacions de servei al desert. Li toca la rifa. **12.** Torno a pronunciar-ho. Biga mitjana que forma el pendent de la teulada i suporta els llistons. Fluor. **13.** Buscada amb delit, fal·lera, urpes i dents. S'airà. **14.** En un cert sentit, s'hi estirava. Escarboti la terra amb el musell com un senglar. Repe-

tit, límit de les coses que s'omplen. **VERTICALS 1.** Posades en remull, les barques. Acaba la simfonia i ho fa per una nota molt activa. **2.** En un tres i no res. Barri que havia estat extramurs. Valori econòmicament. **3.** Quan és de gats, aquest instrument esdevé un guirigall. Olaf encaputxat. Bot per portar vi. **4.** Al golf, punt de sortida de cada forat que sempre immortalitza la teletamb el pal alçat. Amorriu el bestiar de la vostra propietat. Institut General de Joves. **5.** Tracte de proximitat màxima. Ho fa la gallina quan passa a exercir el seu concepte de maternitat. **6.** Armadillo a la pell. Música relativa a una cultura que considerem exòtica. Director general. **7.** Ara fem l'article. Fonaments d'un concurs literari. Posar cuc a l'ham, encara que no surti bé de preu. **8.** Suport del punxó més odiat pels pollastres. Circumstància que es repeteix cada tarda. El primer de tots. **9.** En un tres i no res. Pot ser de fons, descens o eslàlom. Tall de bou rostit lleugerament. **10.** Terror a la sequera que ens deixi amb tots els rius secs. Relatius als ossos. Miri bocabadat. **11.** Begudes. L'art fonamentat en la mimesi. **12.** Aparells per a mesurar longituds amb precisió. Vermell. **13.** Metzina. Nimfa que, segons els grecs, habitaven les aigües. Xocar surt bé de preu. **14.** Clavar fins al fons el punxó més odiat pels pollastres. Amanim amb tòfones.

Acceptes el repte?

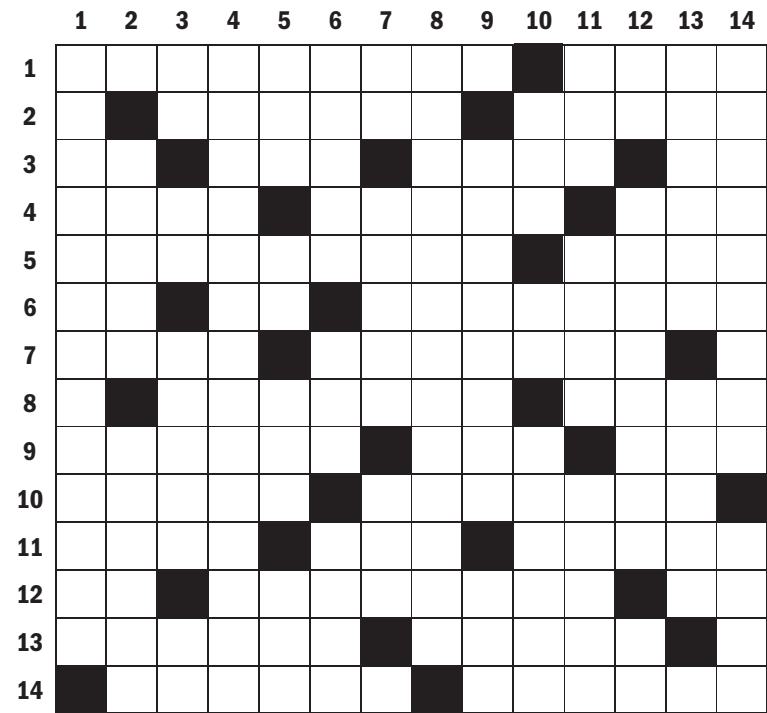
Juga ara a EntrenaMents

CRUCIGRAMA

Fortuny

Núm. 13814

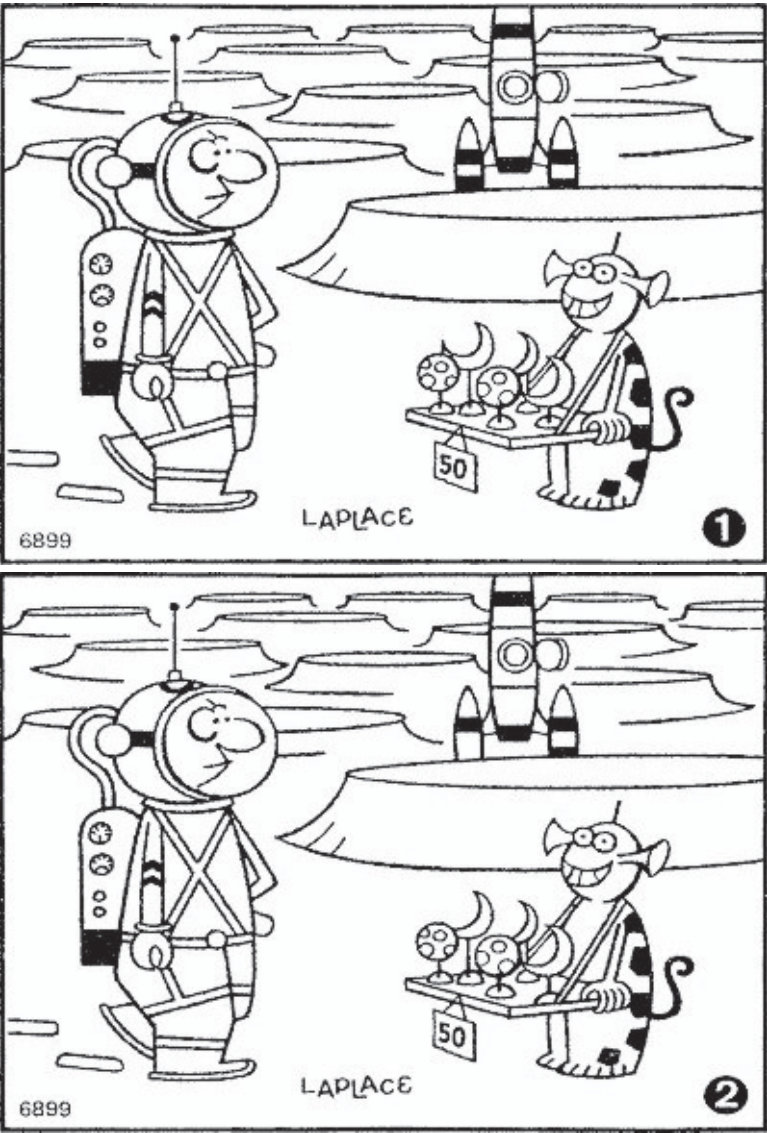

HORIZONTALS 1. Unión concupiscente entre gente de pluma. Devoradora de hombres. **2.** Curva cerrada. El colmo de los helados. Morbosa somnolencia. **3.** En medio del chanflán. Está a la sombra. Sale por cualquier canal. Da calabazas. **4.** Con don sería un gran seductor. Roedor que no resulta tan voraz como el rato. Está previsto al revés. **5.** Nos habla de la más vieja de las cicatrices. Central de considerable energía. **6.** Unidas por las buenas. Extracto de manzanilla. Se van juntos de juerga. **7.** Demasiado franco. Tiene un agradable olor a pizca. De piel pero no de cuero. **8.** Lo más redondo del negocio. El caballo lo derrotó, pero lo hizo famoso. Disimuló poniéndose

de espaldas. **9.** Adminículo de gorra. No es tan bueno. Sufijo propio de Aragón. **10.** Usó papel y lápiz. Al tío Coca no hay quién lo entienda. **11.** Queda lejos de la Meca. Cuando llega al Rin se diluye. Ama con pasión. **12.** Andar en espiral. Quedarse tras-puesto. Centro de yoga. **13.** En otros tiempos, antiguamente. Rascó tan bien que le dieron el premio. Doblada en el futuro. **14.** Una manera de lavar los trapos sucios que no suele hacerse en casa (dos palabras). Estaban liados pero consiguieron una cierta estabilidad. **VERTICALES 1.** Piensa que cualquier elemento es indeseable y le haría perder su esencia (dos palabras). **2.** Hace la corte.

Tener un pito en la boca. No hay manera de hacerlo reaccionar. **3.** Seguidas por el manco. Isabel las lleva en el corazón. Se puso de culo y salió caro. Extracto de came. **4.** Los patrocinadores quedaron muy mal por la inmediatez de sus cuernos. **5.** Período de recuperación. Separadas por una línea. Sus medallas están muy bien vistas. La oreja no ríe. **6.** Tapir americano que podría pasar por ibero. Con una jota quedaría preciosa. Aspecto que tiene una cosa cuando sube. **7.** Aquello tan inglés. Enfrenta dos rostros. Su padre inventó el vino. Hace el amor y no la guerra. **8.** Artículo de publicación póstuma. **9.** Una de dos. Necesita grandes naves para llegar a industrial. Están en consonancia con los rusos. **10.** Forma de ser. Participan en una regata. Nos obliga a viajar en primera. **11.** Tiene su importancia en el Parlament de Catalunya. Figura geométrica a medias conocida. Lo tenemos en el pensamiento. **12.** Principio apriorístico. Está fuera de lugar. Insinúan una ridiculez. **13.** Un moreno que consiguió parecerse a Marilyn. En dos términos y sin voces discordantes. Repetidamente puesta en duda. **14.** Triturar el pitoporo puede convertirse en un buen objetivo. Si tiene gas, no acostumbra a ser natural.

En el dibuix de dalt hi ha vuit diferències respecte al dibuix de baix

SOLUCIONS

MOTS ENCREUATS ANTERIORS

A	D	V	E	N	I	E	S	C	A	L	E	U
T	I	R	A	T	S	D	O	N	A	M	S	
E	S	M	U	S	S	A	U	A	T	E	A	
S	U	E	A	C	A	N	A	R	E	T	R	
A	T	A	L	L	U	N	E	I	X	I		
O	R	S	I	A	G	L	A	N	S	E	R	
N	A	D	A	R	I	A	E	L	E	M	I	
A	N	C	A	T	T	R	I	G	A	M	S	
D	O	R	E	J	A	R	U	M	I	O	S	
E	P	E	N	U	M	E	R	I	G	C	A	
S	I	N	O	D	E	M	I	N	O	R	A	
A	T	I	A	R	I	E	S	R	A	S	O	
E	F	O	R	I	N	T	I	M	S	I	M	
V	I	R	A	R	A	S	O	L	O	R	O	S

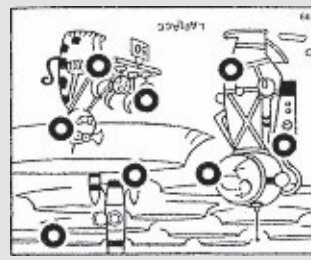
CRUCIGRAMA ANTERIOR

N	O	D	E	J	A	R	S	E	E	N	S	I	L
A	A	F	A	N	A	R	N	A	T	A	L		
U	T	A	M	A	S	A	D	E	R	A	A		
F	R	U	A	L	P	A	B	E	T	A	R		
R	A	P	A	R	O	C	I	R	U	N			
A	P	E	N	A	R	S	E	I	N	S	T	E	
G	O	R	A	E	O	C	E	N	O	E	N		
A	I	D	A	S	A	L	A	V	E	S	A		
R	A	Z	O	N	A	B	L	E	E	R	L		
T	A	N	B	O	G	O	L	I	A	T			
A	O	R	P	I	N	M	I	N	E	N	T	E	
L	M	U	N	A	D	E	D	O	S	O	C		
C	O	S	M	O	R	A	M	A	C	I	N	E	
E	S	T	A	R	D	E	S	L	O	M	A	R	

PROBLEMA D'ESCACS ANTERIOR
1. ♖f6+! [1.e7 ♜e6+] **1...** ♔g5 [1... ♔g7 2.e7] **2.e7!** ♔xf6 **3.e8♘+!** [3.e8♙? ♜e6+ 4.♙xe6+ ♔xe6 5.♔e2 ♔f6! 6.♔f2 ♔g6!] **3...** ♔e6 **4.** ♘xd6 ♔xd6 **5.** ♔f2! ♔e6 **6.** ♔g3! ♔f5 **7.** ♔h4! [guanyant] **1-0** Twitter: @illescasmiguel YouTube: ChessFM

JEROGLÍFIC ANTERIOR
TÉ UN PÀ A L'ULL

ELS 8 ERRORS

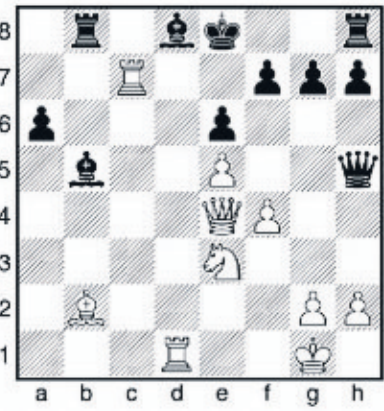

ESCACS

Miguel Illescas

Núm 6815

DIFICULTAT MOLT ALTA, DE 12 A 60 MINUTS

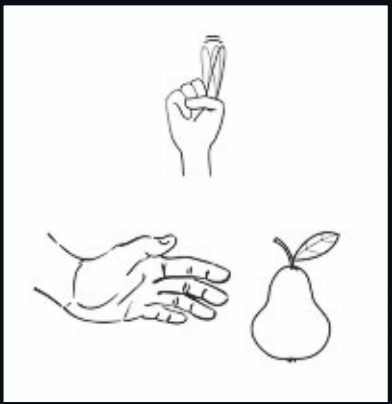
BLANQUES JUGUEN I GUANYEN

Todorovic – Totic (Arandelovac, 1993). El negre ha arriscat molt, endarrerint l'enroc més del que la prudència hauria aconsellat i ara les blanques van castigar aquest comportament de manera exemplar, amb una combinació de llarg abast, la sorprenent tercera jugada del qual n'eleva el grau de dificultat.

Informació proporcionada per www.ajedrez21.com

JEROGLÍFIC

Deixa'm estar, pesat!

PASSATEMPS

FRED BASSET Alex Graham

SUDOKU

© 2006 Knight Features. Distribuit per Universal Press Syndicate. Tots els drets reservats

FÀCIL

2		8	7			1		6
					5			
9		3				2		4
	6			9				3
			2	7	8			
8				6			2	
5		9				4		1
			1					
6		4			2	9		7

INTERMEDI

		2				8	6	
4		9						
6				1			5	3
			2	6				
		4		3		6		
			7	1				
7	6			9				4
						1		8
	3	1				9		

DIFÍCIL

		7				2		
			9	7				
5			6	3				9
	1	4				9	2	
	8	5				4	7	
9			3	1				8
			2	8				
		3				5		

COM S'HI JUGA: Completeu el tauler (subdividit en nou quadrats) de 81 caselles (disposades en 9 fileres i 9 columnes) omplint les cel·les buides amb un número de l'1 al 9, sense repetir cap número en la mateixa filera, ni en la mateixa columna ni en cada quadrat

SOLUCIONS D'AHIR

FÀCIL

1	3	4	2	6	9	8	5	7
2	6	8	3	5	7	1	4	9
9	5	7	4	1	8	6	2	3
5	4	1	7	3	6	2	9	8
7	8	2	1	9	5	4	3	6
3	9	6	8	4	2	5	7	1
8	2	3	6	7	4	9	1	5
6	1	5	9	2	3	7	8	4
4	7	9	5	8	1	3	6	2

INTERMEDI

3	1	2	8	9	5	6	7	4
8	7	6	1	4	3	2	9	5
4	5	9	6	2	7	3	8	1
2	6	4	5	3	8	9	1	7
7	9	8	4	1	2	5	6	3
1	3	5	7	6	9	4	2	8
6	8	3	2	5	1	7	4	9
5	2	7	9	8	4	1	3	6
9	4	1	3	7	6	8	5	2

DIFÍCIL

7	1	3	4	9	5	2	6	8
6	5	2	7	3	8	9	4	1
8	4	9	2	6	1	5	3	7
5	6	1	3	7	9	8	2	4
9	8	7	1	2	4	6	5	3
2	3	4	8	5	6	1	7	9
3	9	5	6	1	7	4	8	2
4	2	6	9	8	3	7	1	5
1	7	8	5	4	2	3	9	6

ASTROLOGIA

Blanca Herrero

Àries 21 de març al 19 d'abril		No us oblideu de dominar l'ego que teniu i que tants problemes us causa; tindreu molta vitalitat en l'àmbit sexual.
Taure 20 d'abril al 20 de maig		Proveu d'estar amb els vostres perquè és possible que tanta feina us hagi absorbit massa durant la setmana.
Bessons 21 de maig al 20 de juny		Serà un dia en què podríeu sentir certa frustració i també que les obligacions fossin excessives; hi haurà tensió.
Cranc 21 de juny al 22 de juliol		El vostre món emocional no serà el millor; ho haureu de procurar expressar de manera equilibrada o us causarà dificultats.
Lleó 23 de juliol al 22 d'agost		Us espera un dia agradable, ja que els vostres impulsos sexuals seran molt forts; l'energia l'haureu de canalitzar de manera adequada.
Verge 23 d'agost al 22 de setembre		Serà un dia en què tendireu a la inquietud i a la tensió; convindria que provéssiu de relaxar-vos.
Balança 23 de setembre al 22 d'octubre		Les relacions amb les persones de l'entorn pròxim es trobaran en un dia favorable; per tant, reuniu-vos-hi.
Escorpió 23 d'octubre al 21 de novembre		Si proveu de suavitzar una mica el comportament, gaudireu d'un bon dia; les activitats socials us faran bé.
Sagitari 22 de novembre al 21 de desembre		No deixeu que les passions destructives us dominin perquè l'únic que aconsegiu serà dolor per a vosaltres i els altres.
Capricorn 22 de desembre al 20 de gener		Dia perfecte per dedicar part del temps a la família; si teniu parella, podria ser que se sentís una mica desatesa.
Aquari 21 de gener al 19 de febrer		Proveu de relaxar-vos i de descansar perquè heu tingut una setmana molt tensa en què l'energia us ha quedat baixa.
Peixos 20 de febrer al 20 de març		El vostre món emocional serà harmoniós, i precisament per això les relacions amb la resta del món seran equilibrades i fluides.

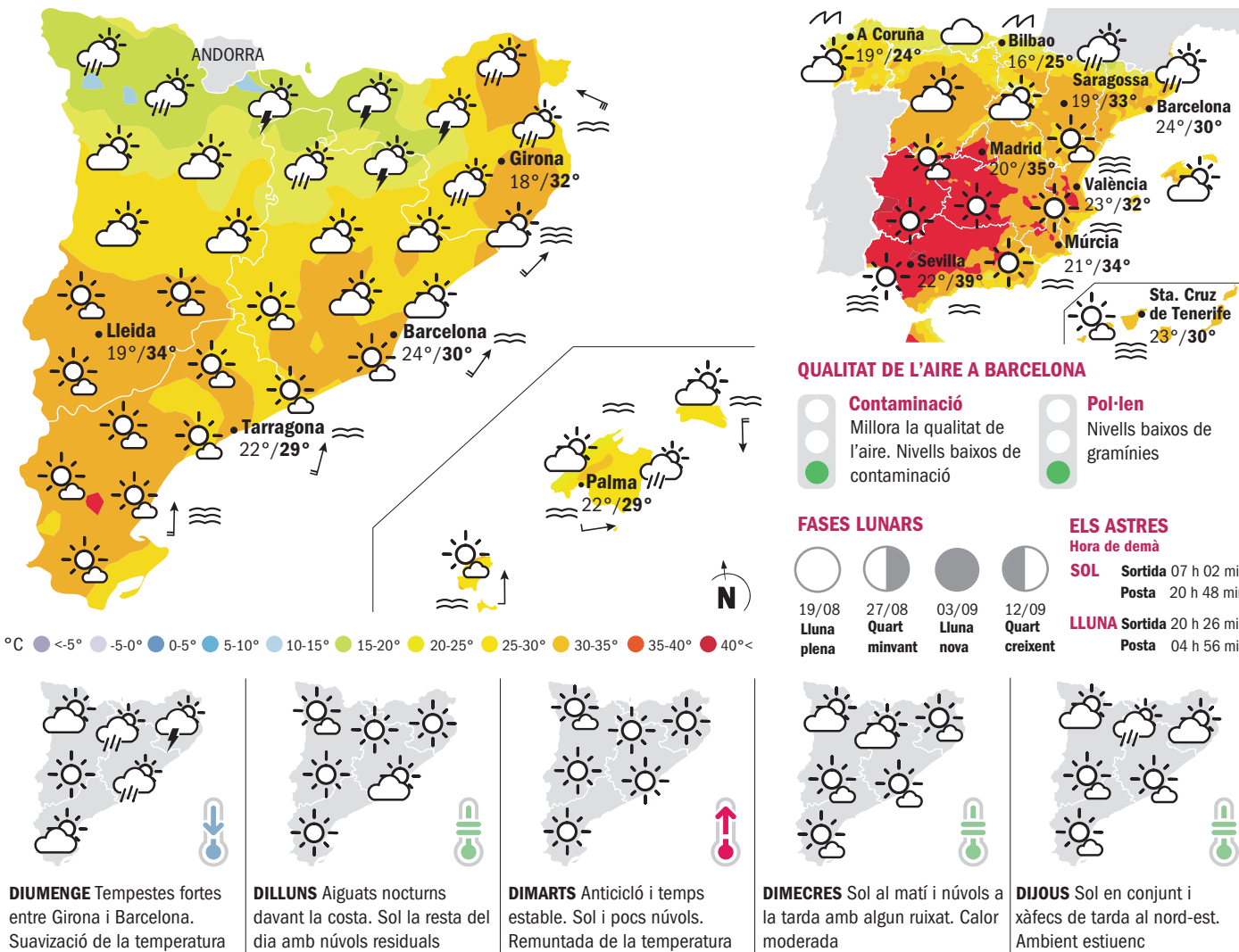
blanca.herrero@astro.virtualmedia.es

EL TEMPS

MÉS INFORMACIÓ A:
<http://eltiempo.es>

TEMPS I TEMPERATURES PREVISTES

Informació proporcionada per www.taikometeorologia.com

Alfred Rodríguez Picó

Traca final de tempestes

La DANA s'ha diluït com un terròs de sucre al Mediterrani i ja és història. Les tempestes extremes d'estiu, o les inundacions, no són excepcionals a la nostra zona i tenim una llarga llista d'efemèrides. Tanmateix, els fenòmens extrems són cada vegada més freqüents i violents per l'escalfament global, ja que l'aigua de la mar tritura rècords de calor a un ritme vertiginós i aporta més energia a les borrasques. A Sòller, Mallorca, és el segon agost consecutiu que se superen els 100 litres en menys de 24 hores. Des del 1950, només hi havia un precedent i va ser el 1976. Demà arribarà una altra àrea d'inestabilitat per un pessic d'aire fred en altura i tindrem la traca final de tempestes. Després es tancarà l'aixeta fora del Pirineu.

Catalunya. Sol al matí en conjunt i tempestes de tarda intenses al Pirineu i les comarques de Girona, sense descartar calamarsa o pedra. Calor moderada, com pertoca. Demà, les tempestes seran més extenses i violentes.

Espanya i Europa. Plugues a Islàndia i als països bàltics, i tempestes a França, els Alps i les zones pròximes. Calor intensa a la Mediterrània oriental. Núvols inofensius a la meitat nord, tempestes al Pirineu i últims ruixats a Mallorca. Calor sufocant al centre i al sud.

@AlfredRPico

Un gènere en renovació

Benvinguts a l'especulació literària

L'assaig literari català està en bona forma amb novetats constants

FRANCESC BOMBÍ-VILASECA
Barcelona

Fer pensar, però amb voluntat d'estil –que sempre pot ser voluntat que això no es noti, esclar–, seria una bona definició de l'assaig literari en contraposició a la no-ficció, i els darrers mesos han sortit uns quants llibres en aquesta direcció. Raül Garrigasait, autor entre d'altres d'*El gos cosmopolita i dos espécimens més* (A Contravent, 2012 i ampliat el 2021 a Edicions de 1984), *Els fundadors: una història d'ambició, clàssics i poder* (Ara Llibres) o *País barroc* (L'Avenç, 2020), apunta que l'assaig sempre ha estat un gènere important en català, i recorda que ell es va formar en el gènere amb obres com les de Josep Palau i Fabre o Pere Gimferrer, sense oblidar Antoni Tàpies: “Hi ha una història de l'assaig, però en bona part està descatolagat”, si bé per sort actualment el públic lector “ja no associa la literatura només a novel·la, conte i poesia, són conscients que els gèneres de no-ficció poden tenir ambició literària”, i a més avui “són ben presents dins la conversa literària”. També cal apuntar com a motiu d'aquest floriment editorials com Fragmenta, Arcàdia, L'Avenç, o la col·lecció *Dedalus* de l'Escola Bloom i Periscopi, que s'hi han especialitzat i encarreguen textos nous a escriptors en qui veuen potencial, a més de l'existència de nous premis, com el d'Assaig Humanístic de la Reial Acadèmia de Bones Lletres, el premi Ricard Torrents Bertrana d'Eumo i la Universitat de Vic, la nova categoria del premi Llibreter o l'existència de les beques Finestres d'Assaig.

L'escriptor i crític literari Julià Guillamon creu que un altre dels motius pels quals l'assaig passa per un bon moment és que “després de molts anys en què el pensament literari estava tancat a l'acadèmia, generant un relat unívoc sobre el passat, es va donar entrada a escriptors”, i apunta noms com Enric Casasses, Perejaume, Mercè Ibarz, Julià de Jòdar o Vicenç Pagès Jordà, que “escrivien diferent perquè ja no hi havia un discurs únic”. També recorda que molts dels noms que avui estan escrivint assaig “es van foguejar amb pròlegs, que han tingut un pes” per a autors com Joan Todó o Blanca Llum Vidal. L'autor de la recent biografia *El jove Palau i Fabre* (Galàxia Gutenberg), però, no creu que tot càpiga dins el calaix del gènere, i ell mateix dubta si incloure-hi per exemple el seu últim llibre, tot i que sí que hi ha elements com la

ADIVA KOENIGSBERG

voluntat d'estil literari, però creu que “la meua aportació ha estat sobretot en els catàlegs de les exposicions”, de les quals ha reunit uns quants textos a *Exposicions permanents* (enSiola).

Un dels exponents del gènere és Adrià Pujol Cruells, que sense anar més lluny ha desplegat tres llibres d'assaig en només dos anys:

Adrià Pujol, Toni Sala, Blanca Llum Vidal o Mercè Ibarz han alternat l'assaig amb altres gèneres

d'una banda *I si i O no* (Arcàdia), complementaris i que parlen sobre la lectura i l'escriptura i la necessitat de publicar o no, i, entremig, *Seixanta-sis sinofosos* (H&O), una sèrie de retrats vitals en què collona el lector sobre els temes més diversos. Pujol constata la “revifalla, perquè hi ha gent que sap escriure i pensar i pot parlar de les coses, i al capdavant, his-

tòricament tots els bons escriptors han publicat algun assaig”. Per ell, una part del mèrit cal atribuir-lo a les editorials, “perquè tenen tendència a fer encàrrecs, i és meravellós”. Amb tot, sense queixar-se assumeix que “diners, no, però donen vida editorial”.

Per la seva banda, Toni Sala presenta *Tradició i creació i altres notes sobre literatura* (L'Altra), amb un seguit de textos al voltant del fet literari esgarripats de materials diversos (una ponència, diversos pròlegs) i un inèdit sobre Josep Pla.

Blanca Llum Vidal ha traçat a *Llegir petit* (Arcàdia) un itinerari acompanyada entre d'altres de Víctor Català, Clarice Lispector, Josep Carner o Marguerite Duras. Vidal també ha escrit un dels llibres de Fragmenta dedicats als deu manaments, en aquest cas, *No cometràs adulteri*. De fet, l'editorial d'Ignasi Moreta ha apostat per obrir l'espectre d'autors en les col·leccions *Assaltar la Bíblia*, *Pecats capitals* o *Els deu manaments*, amb Vidal i Pujol, però també Joan-Lluís Lluís, Anna Pazos, Pilar Codony, Maria Sevilla,

Leticia Asenjo, Borja Bagunyà o Bernat Dedéu.

El poeta Enric Casasses va publicar fa uns mesos *Marramaus* (Edicions 62), en què amb total llibertat escriu sobre vida, art o pensament, si és que són coses diferents. Tan lliure com quan el 2020 va dedicar tres *Assaigets* (Poncianes) a Gaudí, Paganini i Blanch i Reynalt, llavors, però, en vers.

Jaume C. Pons Alorda, d'altra banda, amplia el seu registre amb *Les cendres de Pasolini* (Lleonard Muntaner), a partir de la figura de l'escriptor italià per anar més enllà, com també va fer a *Rodoreda, un mapa* Mercè Ibarz –que ja ha dedicat a l'escriptora altres llibres monogràfics– en la col·lecció *Mirades* de l'editorial centenària Barcino.

Entre les novetats relatives també cal comptar el llibre de Pere Ballart *Primera lliçó sobre literatura* (PAM), que promet “reflexionar sobre la naturalesa peculiar de la literatura i la diversitat de les creacions”, o el llibre d'Antoni Martí Monterde –un clàssic fusterià de l'assaig– *Capitals culturals. Entre pedres i literatura* (UB).

LLIBERT TEIXIDÓ

ÀLEX GARCIA

Toni Sala
Ha publicat ‘Tradició i creació i altres notes sobre literatura’ (L'Altra)

Blanca Llum Vidal
Ha publicat ‘Llegir petit’ i ‘No cometràs adulteri’

Mercè Ibarz i Adrià Pujol
Tots dos són acreditats assaigistes literaris

Precisament el nom de Joan Fuster duu el premi que va guanyar Neus Penalba amb *Fam als ulls, ciment a la boca* (3i4), una lectura oberta sobre *La mort i la primavera* de Mercè Rodoreda.

Lluís Solà, amb *La paraula i el món* (L'Avenç 2013 i ampliat a Edicions de 1984 aquest 2024), *Marxarons. Viatge pels cims i les valls del llenguatge* de Cristina Masanés (L'Avenç) i *La ruta invisible* de Jordi Galli (Quaderns Crema) són altres títols destacables, com una mica més enrere, *Amb aquestes mans* (Edicions Poncianes), d'Arnau Pons. També en poc temps, Josep M. Sala-Valladaur també ha publicat uns quants volums al voltant del fet poètic: *Cartes d'un poeta gran. Llibre (de) bord* (enSiola), *Acords i ruptures. Deu aproximacions a la poesia contemporània* (PAM) i *La serp de la poma: al voltant del llenguatge poètic* (Pagès), als quals caldria sumar els *Col·loquis a Thà* (Tàrrrega), en què un seguit d'autors l'homenatgen.

Autors habituals i nous autors per un gènere que es renova constantment. ●

AVUI
RECOMANEM
CINEMA

'The sweet east', una sàtira mordaç de l'Amèrica contemporània

El director de fotografia Sean Price Williams s'estrena com a realitzador amb una aclamada *road movie* indie protagonitzada per una adolescent que es troba amb els personatges més variats de la fauna social dels Estats Units.

Més informació a:
www.lavanguardia.com/cultura

CRÍTICA DE ROCK

Revolta vital

Coque Malla ★★☆☆☆

Lloc i data: Jardins de Cap Roig
(15/VIII/2024)

DONAT PUTX

En actiu des de la segona meitat dels vuitanta, Coque Malla publicava a finals de l'any passat una nova referència de la seva trajectòria en solitari iniciada el 1999, l'àlbum *Aunque estemos muertos*, al qual cal afegir els plàstics publicats amb el seu primer grup, Los Ronaldos. Extensa i apreciable trajectòria la d'aquest madrieny nascut fa 54 anys, també actor, que dijous a la nit va desembarcar al Festival de Cap Roig,

convocant una mica més de 1.500 espectadors, segons l'organització. Coque actuava al Baix Empordà acompanyat per Amable Rodríguez (guitarra), David Lads (teclats), Héctor Rojo (baix) i Gabriel Marijuán (bateria), i va desgranar un concert en el qual va dibuixar un arc temporal que abastava des del 1987 (*Guárdalo*, del primer elapè de Los Ronaldos) fins als nostres dies. Van caure també un parell d'apunts, brevíssims però significatius, en homenatge al seu estimat Chuck Berry, cosa que és d'agrair.

Coque Malla va defensar amb generositat el cançoner d'*Aunque estemos muertos*, un treball en el qual reflexiona sobre la ca-

ducitat de les persones i les coses i que està marcat en part per la mort dels pares de l'artista. Una espècie de revolta vital contra el que és inevitable, amb les lògiques arestes, però que s'entén com una presa de consciència en positiu, que va començar a desgranar a la primera de canvi via *Místico* i que ens va impressionar especialment amb les exquisides i sofisticades elaboracions de *Bla, bla, bla* (reforçada amb un formidable joc gestual) i *Como los gatos salvajes*, solemne, classicota i ben puntuada amb recitats. Fora del contingut del seu últim àlbum, Malla i els seus socis van puntuar alt amb la sinuosa i espectral *Todo el mundo arde* o l'elegant presa acústica de *Berlín*. Èxits incontestables de Los Ronaldos indispendensables, i encara excitants tants anys després, com *Adiós, papá* i *Por las noches*, van desencadenar la lògica eufòria entre l'audiència d'una gala que arribaria a la fi amb la també afortunada *Me dejé marchar*.●

Coque Malla actuant a Cap Roig

24A EDICIÓ

El Cap Roig Festival aplega 48.509 espectadors

■ El grup català Gossos es va encarregar ahir a la nit de clausurar la 24a edició del Cap Roig Festival, que ha aplegat un total de 48.509 espectadors i ha aconseguit un índex d'ocupació del 86%, de manera que ha reafirmat un any més la posició com un dels esdeveniments culturals més destacats del sud d'Europa.

Rosalía 'abraça' Lisa

ANÀLISI

RAMON SÚRIO

Feia temps que es professaven admiració mútua i per fi s'ha materialitzat la col·laboració de Rosalía a *New woman*, la nova cançó de Lisa, rapera, cantant, ballarina i model d'origen tailandès cèlebre per militar en el quartet femení sud-coreà de K-pop Blackpink, amb què ha aconseguit un èxit planetari.

Al vídeo dirigit pel prestigiós realitzador Dave Meyers un pot veure les dues cantants en una colorista posada en escena – amb elements *vintage*, com ara anyencs mòbils, cotxes i fotocopiadores – on elles apareixen amb contrastats vestits blanc (Lisa) i negre (Rosalía) com si volguessin evidenciar la dualitat del yin i el yang, no en va, la

cançó, que combina hip-hop al començament amb una melodia enganxosa, és com si tingués dues parts diferenciades.

És una cosa que es fa molt evident al primer segment de la intervenció de Rosalía, en què diu: "Por to' lo que soy, yo puedo frontear / No por lo que tenga siempre me la dan / Y mi energía inmaculá' [...]". Luego, en una segunda parte recita-canta: "Yo le meto duro, sale bien seguro / Acelero mi ah-ah-ah-aura / Yo estoy enfocá', no presiona na' / I'm a new

Rosalía es fon amb l'hyperpop de la protagonista i marca el terreny de dona empoderada

woman, woman".

Així doncs, es pot afirmar que Rosalía es fon amb elegància amb l'hyperpop de la protagonista i alhora marca el terreny de dona empoderada, amb declaració de principis inclosa. De fet, sempre aconsegueix fer la sensació que ella viu per cantar, que és una artista genial als antípodes dels que canten per viure. Totes dues fan gala a la lletra del poder femení, presentant-se com a dones fortes i segures de si mateixes, i Lisa posa un èmfasi especial en un floriment i redescobrimen en què la ment té un paper fonamental, repetint a les tornades "Focus on my mind" i rematant la cançó amb: "Oh, don't blame your mother / Elevate, I liberate a new frontier / I'm a new woman" (Oh, no culpis la teva mare / Elevo, allibero una nova frontera / Soc una nova dona) en una tornada que marcarà el que queda d'estiu.●

Models que són miralls

Màrius Serra

Si aquesta columna fos un triangle, el vèrtex més efímer seria l'exposició "Suzanne Valadon. Una epopeia moderna", que es pot visitar al MNAC fins a l'1 de setembre. El segon té més marge, perquè l'exposició "Agnès Varda. Fotografiar, filmar, reciclar" es va inaugurar al juliol i s'estarà al CCCB fins al 8 de desembre. El tercer vèrtex del triangle és perenne, com tots els llibres: l'enèsima reedició d'un dels primers contes (1868) de Henry James, *Història d'una obra mestra* (Viena, 2024), en traducció al català de Dolors Udina. El vincle d'unió triangular és l'art i, concretament, els retrats i autoretrats dels artistes. En la història de James, un retrat nupcial encarregat a un pintor que ja havia retratat la núvia anys enrere. El tòpic del pintor i la model emergeix al costat de la dialèctica Dorian Gray sobre la capacitat de l'art per revelar la veritat que ens oculta la realitat.

El cas de Suzanne Valadon (1865-1938) subverteix aquesta mirada. D'entrada, perquè Valadon comença a treballar de model, tal com es pot veure en alguns dels quadres de l'exposició, i es presenta a les sessions de treball amb pintures pròpies, amb la intenció d'establir una relació bilateral que molts pintors rebutgen. La seva tenacitat, comprovable en els set anys d'insistència (reeixida) perquè al final Miquel Utrillo li reconegui el fill que ha tingut amb ell, li va permetre saltar a l'altra banda del llenç amb molt d'èxit. L'estil de Valadon defuig el realisme, pot prescindir de la perspectiva i transforma la recerca de la bellesa en una ruta pels marges. El cas d'Agnès Varda (1928-2019) és diferent. Aquesta belga que va descobrir de gran els orígens familiars grecs dels Varda que els havia amagat el pare comença per la fotografia, d'on passa al cinema i a les instal·lacions artístiques per als museus. La magni-

Suzanne Valadon es presenta a les sessions de model amb pintures pròpies sota el braç

fica exposició del CCCB repassa totes les seves facetes, amb profusió de materials. Sobretot destaca la seva fixació pels miralls, la reflexió sobre l'autoretrat i la creació d'imatges emblemàtiques, també en moviment, com la de la seva mà, que comença per filmar un Rembrandt i acaba filmant la seva altra mà, amb una pell deteriorada per l'edat.

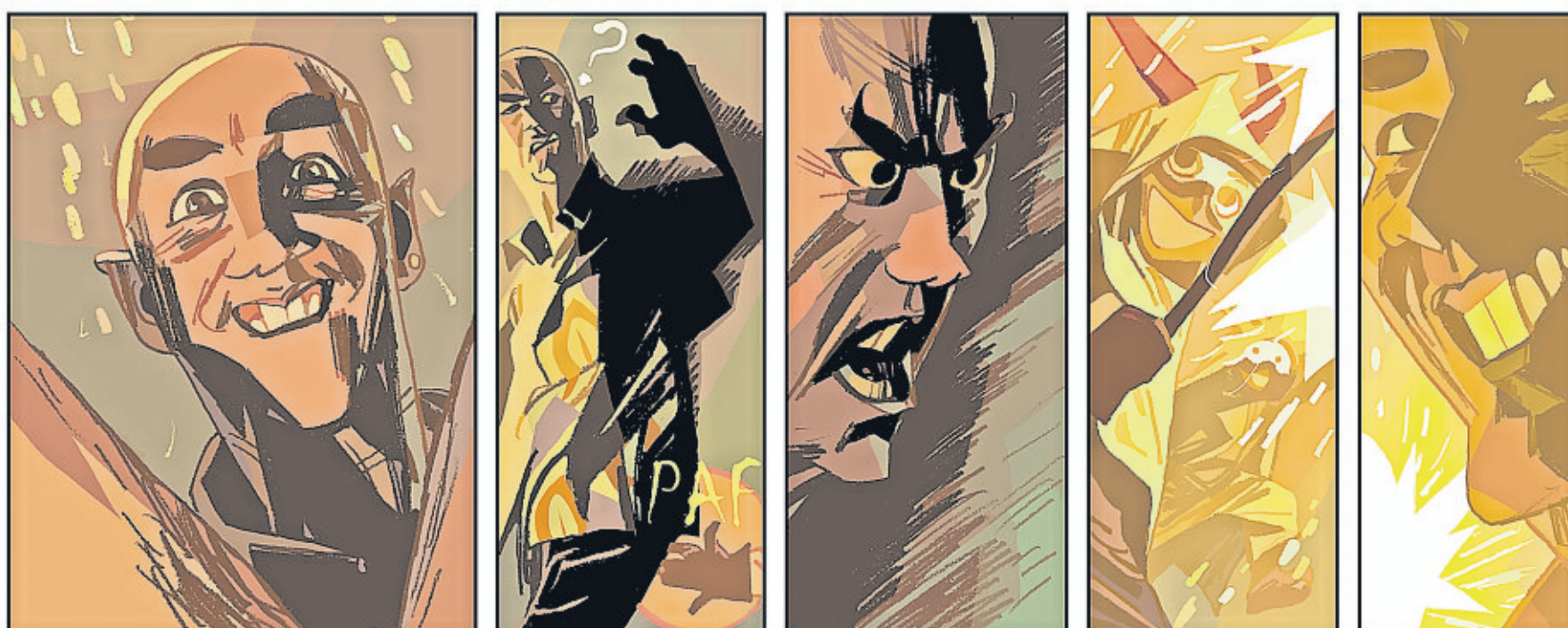
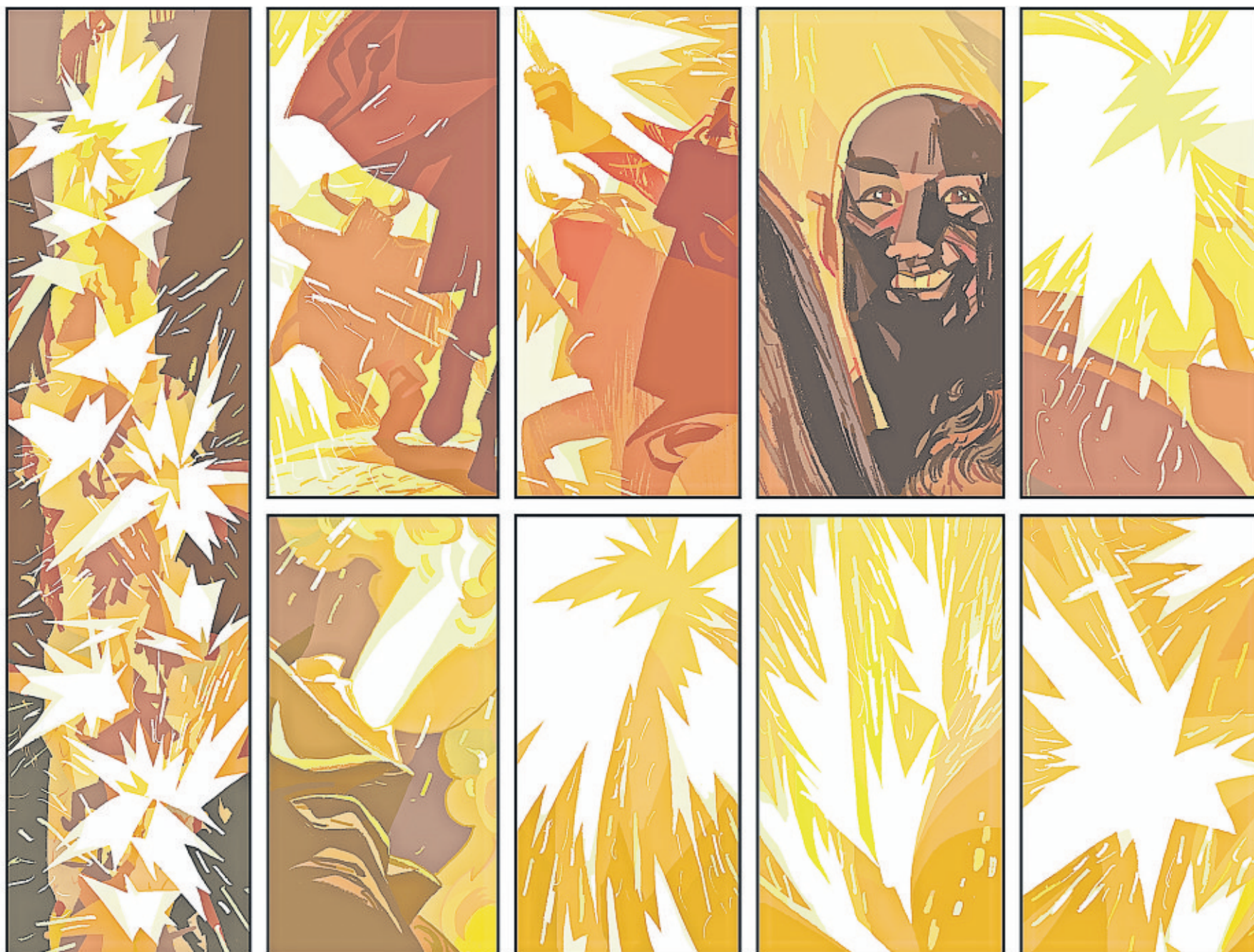
L'exposició del CCCB és autoexplicativa i convida a passar-s'hi hores, perquè hi ha molts vídeos amb llargs fragments de les pel·lis de Varda. En el cas del MNAC, vam enxampar una visita guiada per una persona apassionada que no només coneixia l'artista i l'època, sinó que era capaç d'articular un discurs coherent i de comunicar-lo amb eficàcia. En acabar la plaent hora de visita, que se'ns va fer curta, va acabar l'explicació exposant que les persones que són guies oficials es regeixen pel conveni (i els honoraris) dels joves sense formació que vigilen menjadors a les escoles. Mereixen més. Qui hi pugui fer alguna cosa, que la faci.

EL CÒMIC DE L'ESTIU: CORREFOC 4/5

UNA ESPURNA DEL RT LLIURAMENT DE LA SÈRIE LUDOCRIMINAL
D'ORIOI COMAS I COMA,
NOVEL·LA DE MARIUS SERRA

CORREFOC

GUIÓ: QUIM NOGUERO
DIBUIXOS: JOSEMARIA CASANOVAS

**Moltes gràcies
Ens veurem al 2025**

Sold out

The Corrs
12.JUL

Raphael
13.JUL

**Guillem
Gisbert**
14.JUL

John Fogerty
19.JUL

Diana Krall
20.JUL

Sold out

Sopa de Cabra
21.JUL

Sold out

Estopa
26.JUL

Passenger
27.JUL

Sold out

The Tyets
28.JUL

**Andrés
Calamaro**
2.AG

Chris Isaak
3.AG

Pablo López
4.AG

Sold out

Los Secretos
5.AG

Alvaro Soler
6.AG

Rozalén
7.AG

Taburete
8.AG

Miki Núñez
9.AG

Carles Sans
PER FI SOL!
10.AG

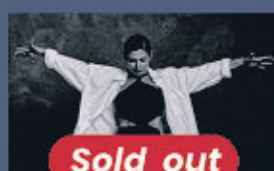
Sold out

Sergio Dalma
11.AG

Sold out

El Pot Petit
amb La Black Music Big Band
12.AG

Sold out

Sara Baras
14.AG

Coque Malla
15.AG

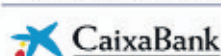

Gossos
16.AG

PROMOTOR I ORGANITZADOR

PATROCINADOR PRINCIPAL

PATROCINADORS

mesoestetic

idealista

NINO ALVAREZ

TREN OFICIAL

RESTAURANT

VILLAGE

HOTEL OFICIAL

MITJANS OFICIALS

AMB EL SUPORT DE

CARTELLERA

NOVETATS

	Direcció		
Alien: Romulus ★★☆☆☆	Fede Alvarez	Una madre de Tokio ★★☆☆☆	Yôji Yamada
Buffalo Kids ★★☆☆☆	J.Jesús García, Pedro Solís	La mujer del presidente ★★☆☆☆	Léa Domenach
Un lugar común ★★☆☆☆	Celia Giraldo	The sweat east ★★★★★	Sean Price Williams
		Dogman ★★★★★☆	Luc Besson
		Borderlands ★★☆☆☆	Eli Roth
		Niévalo siempre ★★☆☆☆	Ivan Calbérac

PEL·LÍCULES

A	
Alien: Romulus	16 A
DIVERSOS. 2024. DIR.: F.ÁLVAREZ. INT.: I. MERCED.	
Ciència ficció: Mentre escorcolla els extrems profunds d'una estació espacial abandonada, un grup de joves colonitzadors espacials es troben cara a cara amb la forma de vida més terrorífica de l'univers.	
	119 min.

B	
Bad Boys: Ride or Die	16 A
EUA. 2024. DIR.: A. EL ARBI. INT.: W. SMITH.	
Acció: Els carismàtics policies Mike i Marcus afronten un nou cas després d'escoltar falses acusacions sobre el seu excapità i mentor: decideixen investigar l'assumpte i fins i tot acabar sent els fugitius més buscats de Miami, si cal.	
	115 min.

Bikeriders. La ley del asfalto	16 A
EUA. 2023. DIR.: J. NICHOLS. INT.: A. BUTLER.	
Acció: Després d'una trobada casual en un bar, Kathy, una dona amb caràcter, se sent profundament atreta per Benny, el membre més recent de The Vandals, un club de motoristes de l'Oest Mitjà liderat per l'enigmàtic Johnny. Igual que els Estats Units, el club comença a canviar.	
	116 min.

Borderlands	12 A
EUA. 2024. DIR.: E. ROTH. INT.: A. GREENBLATT.	
Acció: Lilith, una malvada caçarecompenses amb un misteriós passat, torna de mala gana a casa seva, Pandora, el planeta més caòtic de la galàxia. La seva missió és trobar la filla desapareguda d'Atlas, el cabronàs més poderós de l'univers.	
	102 min.

Buffalo Kids	APTA
ESPANYA. 2024. DIR.: J. J. GARCÍA GALOCHA.	
Animació: Tom i Mary, dos germans orfes, desembarquen a Nova York a finals del segle XIX. Per reunir-se amb el seu oncle, s'aventuren com a polissosns en un tren pel Salvatge Oest on coneixeran Nick, un nou i extraordinari amic que canviarà les seves vides per sempre. Junts s'embarcaran en un perillós viatge.	
	81 min.

C	
Casa en flames	16 A
ESPANYA. 2024. DIR.: D. DE LA ORDEN. INT.: E. VILARASAU.	
Drama: Montse es troba ansiosa de passar un cap de setmana amb tota la família a casa seva a Cadaqués, a la Costa Brava.	
	110 min.

Cuerpo escombro	12 A
ESPANYA. 2024. DIR.: C. VELÁZQUEZ. INT.: D. ROVIRA.	
Comèdia: Davant els problemes per trobar feina i embolicat pel seu germà Fermín, Javi es fa passar per discapacitat per aconseguir un lloc que necessita desesperadament. Però fingir paràlisi cerebral és més complicat del que sembla, sobretot quan s'enamora de la seva cap.	
	95 min.

CINEMES

BADALONA	
OCINE MÀGIC BADALONA 902510500. C.C. MAGIC BADALONA. AVENIDA SALVADOR ESPRIU, 2	
Alien: Romulus	12.00 12.15 16.00 18.20 19.00
Alien: Romulus	20.15 20.45 21.45 22.40
Borderlands	22.30
Buffalo Kids	12.30 16.00 17.00 17.30 18.00
Buffalo Kids	18.45 19.15 20.00 22.00
Casa en flames C	12.15 16.15 20.30
Cuerpo escombro	12.15 16.30 20.20
Deadpool y Lobezno	12.00 17.00 18.30 19.30 21.00
Deadpool y Lobezno	22.00 22.30
Del revés 2	12.15 16.45 18.45 20.30
10 vidas	12.15 15.45 17.15
Gru 4	12.15 16.30 18.30
La trampa	12.00 16.00 18.10 20.30 22.40
Longlegs	18.30 20.45 22.40
Padre no hay... 4	12.15 15.50 18.30
Romper el círculo	12.00 16.00 17.45 20.15 21.00
Romper el círculo	22.40
Spider-Man 3	22.15
Twisters	12.00
BARBERÀ DEL VALLÈS	
YELMO CINES BARICENTRO 3D 902220922. CARRETERA N-152, KM 6,700	
Alien: Romulus	17.00 19.30 21.20 22.00

D	
Deadpool y Lobezno	18 A
EUA. 2024. DIR.: S. LEVY. INT.: R. REYNOLDS.	
Acció: Lobezno es recupera de les ferides quan es creua amb el xerriare Deadpool, que ha viatjat en el temps per curar-lo amb l'esperança de fer-se amics i formar un equip per acabar amb un enemic comú.	
	127 min.

Del revés 2 (Inside Out 2)	APTA
DIVERSOS. 2023. DIR.: K. MANN.	
Animació: Torna la ment d'una Riley recentment incorporada a l'adolescència, just en el moment en què la Caserna General està patint una sobtada reforma per fer buit alguna cosa totalment inesperada: noves emocions! Alegria, Tristesa, Ira, Por i Fàstic se senten perdudes.	
	96 min.

Después de la muerte	16 A
EUA. 2023. DIR.: S. GRAY.	
Documental: Basada en experiències reals properes a la mort, aquesta pel·lícula documental explora el més enllà intentant respondre a l'enigmàtica pregunta que ha fascinat la humanitat durant segles: què passa quan morim?	
	103 min.

10 vidas	APTA
DIVERSOS. 2023. DIR.: C. JENKINS.	
Animació: Beckett és un gat egoïsta i malcriat que, de manera inesperada, perd la darrera vida. Com que no accepta que la seva vida a la Terra s'acabi, es planta a les portes del cel suplicant una última oportunitat.	
	87 min.

E	
El concurso de piano	12 A
BÈLGICA. 2023. DIR.: D. DERUDDERE. INT.: T. NICOLAI.	
Drama: La virtuosa pianista de 23 anys Jennifer Rogiers es trasllada de Bèlgica a Nova York per estudiar al prestigiós conservatori Juilliard.	
	96 min.

El conde de Montecristo	12 A
FRANÇA. 2024. DIR.: M. DELAPORTE. INT.: P. NINEY.	
Aventura: Tots els somnis del jove Edmundo Dantès són a punt de fer-se realitat. Per fi es podrà casar amb l'amor de la seva vida, Mercedes. Però el seu èxit inspira gelosia des de diversos fronts.	
	173 min.

El monje y el rifle	7 A
DIVERSOS. 2023. DIR.: P. CHOYNING DORJI. INT.: T. WANGCHUK.	
Drama: Any 2006. El regne de Bhutan camina cap a la democràcia. Amb vista a la celebració d'eleccions, el govern organitza simulacres de votacions per preparar la població.	
	106 min.

F	
Fly Me to the Moon	7 A
DIVERSOS. 2024. DIR.: G. BERLANTI. INT.: S. JOHANSSON.	
Comèdia romàntica: Allunatge de l'Apol·lo 11. Cridat per millorar la imatge pública de la NASA, les espurnes volen	

Borderlands	20.20
Buffalo Kids	16.05 18.00 20.00
Buffalo Kids C	22.05
Cuerpo escombro	19.10
Deadpool y Lobezno	16.25 19.05 21.45
Del revés 2	16.00 18.10
10 vidas	17.10
Gru 4	16.35
La trampa	15.45 18.00 20.15 22.30
Longlegs	21.00
Padre no hay... 4	18.45 22.30
Romper el círculo	16.20 19.05 21.45
BARCELONA	
CINEMA MALDÀ 933019350. Pl 5	
Casa en flames C	17.00
Matronas ●	20.30
The Sweet East ●	15.00
Un lugar común	19.00
CINESA DIAGONAL 3D 902333231. SANTA FE DE NOU MÈXIC, S/N	
Alien: Romulus	12.05 12.20 16.00 18.10 19.00
Alien: Romulus	20.25 21.00 22.00
Borderlands	22.25
Buffalo Kids	12.10 12.25 15.45 16.50 18.00
Buffalo Kids	19.00 20.15
Casa en flames	12.30 20.05

en totes les direccions quan la prodigi del màrqueting Kelly Jones causa estralls en la ja difícil tasca del director de llançament.	132 min.
--	----------

Fuera de temporada	12 A
FRANÇA. 2023. DIR.: S. BRIZÉ. INT.: G. CANET.	
Drama: Mathieu viu a París, mentre que Alice ho fa en una petita ciutat costanera de l'oest de França. Ell té uns 50 anys i és un conegut actor. Ella en té més de 40 i és professora de piano.	
	115 min.

G	
Gru 4. El meu dolent preferit	APTA
EUA. 2024. DIR.: C. RENAUD.	
Animació: Gru, Lucy, Margo, Edith i Agnes donen la benvinguda a un nou membre de la família, Gru Jr., que s'entesta a turmentar el seu pare. A més, Gru ha d'enfrontar-se a la seva nova nemesi, Maxime Le Mal, i la seva sofisticada i malèvola núvia, Valentina, cosa que obliga la família a fugir.	
	95 min.

H	
Hipnosis	12 A
SUÈCIA. 2023. DIR.: E. DE GEER. INT.: A. KAMMA AUGUST.	
Comèdia negra: André i Vera són una jove parella d'emprenedors i tenen l'oportunitat de presentar la seva app feminista a un prestigiós concurs.	
	98 min.

K	
Kinds of Kindness	16 A
DIVERSOS. 2024. DIR.: Y. LANTHIMOS. INT.: E. STONE.	
Comèdia negra: Paula en forma de trític que narra tres històries: la d'un home que intenta agafar les regnes de vida; la d'un policia la dona del qual havia desaparegut, i, finalment, la d'una dona decidida a trobar un líder espiritual.	
	165 min.

L	
La mujer del presidente	7 A
FRANÇA. 2023. DIR.: L. DOMENACH. INT.: C. DENEUVE.	
Comèdia: Quan Bernadette Chirac arriba a l'Elisi, espera finalment obtenir el reconeixement que sempre ha merescut, després d'anys de treballar a l'ombra perquè el seu marit esdevingués president.	
	92 min.
La trampa	12 A
DIVERSOS. 2024. DIR.: M. N. SHYAMALAN. INT.: J. HARTNETT.	
Thriller: En el que, segons les seves pròpies paraules, suposa el millor dia de la vida de la noia, un pare i la seva filla adolescent assisteixen a un concert de música pop, on acaben veient que són al centre d'un succés fosc i sinistre.	
	105 min.

Longlegs	16 A
DIVERSOS. 2024. DIR.: O. PERKINS. INT.: M. MONROE.	
Terror: Mentre l'FBI intenta atrapar un retorçat assassí en sèrie, una agent descobreix un seguit de pistes que podrien portar-la fins al criminal i posar fi a la seva riuada d'assassinats.	
	101 min.

Cuerpo escombro	15.45 22.20
Deadpool y Lobezno	11.45 12.00 16.10 17.50 19.15
Deadpool y Lobezno	20.45 22.15 23.00
Del revés 2	12.25 16.05 18.15
10 vidas	12.05
Gru 4	12.10 15.50 17.55
La trampa	16.20 18.50 21.20 23.30
Padre no hay... 4	16.00
Romper el círculo	16.15 19.10 22.10
CINESA DIAGONAL MAR 3D 902333231. AVDA. DIAGONAL 3	
Alien: Romulus	16.00 17.00 18.15 19.00 20.00
Alien: Romulus	22.00
Borderlands	19.30 22.05
Buffalo Kids	15.45 16.50 18.00 19.05 20.15
Buffalo Kids	21.15
Cuerpo escombro	21.05
Deadpool y Lobezno	16.15 17.50 19.15 20.50 22.15
Del revés 2	15.50
Gru 4	15.45 17.10
La trampa	17.30 20.00 22.30
Longlegs	22.25
Padre no hay... 4	16.05 18.30
Romper el círculo	16.00 18.50 21.45

M	
Maria Montessori	7 A
DIVERSOS. 2023. DIR.: L. TODOROV. INT.: J. TRINCA.	
Biopic: París, any 1900. Lili d'Alency és una popular cortesana que amaga un secret. La seva filla Tina va néixer amb una discapacitat i la manté allunyada per protegir la seva carrera i la seva reputació.	
	99 min.
Matronas	12 A
FRANÇA. 2023. DIR.: L. FEHNER. INT.: H. JANJAUD.	
Drama: Sofia i Louise són llevadores recentment llicenciades. Tot i que la seva professió és plena d'il·lusió i d'esperança, aviat descobreixen que s'han d'enfrontar als desafiaments del treball diari d'un hospital públic sota un sistema d'atenció sanitària deficient.	
	99 min.

N	
Niévalo siempre	7 A
FRANÇA. 2024. DIR.: I. CALBÉRAC. INT.: A. DUSSOLLIER.	
Comèdia: Després de 50 anys de matrimoni, François Marsault, un general retirat, segueix perdudament enamorat de la seva dona Annie. Però quan un dia descobreix que ella el va enganyar fa 40 anys amb un altre home, li bull la sang.	
	94 min.

P	
Padre no hay más que uno 4	APTA
ESPANYA. 2024. DIR.: S. SEGURA. INT.: S. SEGURA.	
Comèdia: Sembla que Ocho decideix fer el gran pas i demanar matrimoni a la Sara, la filla gran de la família García Loyola, quan amb prou feines bufa les espelmes en el seu divuitè aniversari. El que és una gran alegria per a ella, no ho és tant per als pares.	
	99 min.

Q	
Que la fiesta continúe	7 A
DIVERSOS. 2023. DIR.: R. GUÉDIGUIAN. INT.: A. ASCARIDE.	
Comèdia dramàtica: La Rosa viu a Marsella i reparteix la seva energia entre la seva afectuosa família, el seu treball vocacional d'infermera i el seu compromís polític. Però a mesura que s'acosta la seva edat de jubilació, la seva il·lusió comença a flaquejar.	
	106 min.

R	
Romper el círculo	12 A
EUA. 2024. DIR.: J. BALDONI. INT.: B. LIVELY.	
Romàntica: Lily Bloom és una dona que se sobreposa a una infància traumàtica per embarcar-se en una nova vida a Boston i perseguir el somni d'obrir el seu negoci. Una trobada casual amb l'encantador neurocirurgà Ryle Kincaid provoca una intensa connexió entre ells.	
	130 min.

CINESA SOM MULTIESPAI 902333231. CC SOM MULTIESPAI, RÍO DE JANEIRO, 42.	
Alien: Romulus	16.00 18.00 19.00 21.00 21.30
Alien: Romulus	22.00
Borderlands	16.15 22.05
Buffalo Kids	15.45 17.00 18.10 19.05 20.15
Cuerpo escombro	22.10
Deadpool y Lobezno	16.10 18.25 19.15 21.15 22.15
Del revés 2	15.50 19.30
El conde de...	15.50 21.35
Gru 4	15.55 17.10
La trampa	17.05 19.45 22.20
Longlegs	22.25
Los mundos de...	19.20
Niévalo siempre	16.10
Padre no hay... 4	18.30
Romper el círculo	16.35 18.50 21.40
Spider-Man 3	20.45
MOOBY ARENAS DE BARCELONA 902424243. CC ARENAS PLAÇA D'ESPAÑA	
Alien: Romulus	16.00 18.45 21.30
Alien: Romulus ●	19.40
Borderlands	21.50
Buffalo Kids	15.30 17.35 19.40 21.50
Buffalo Kids C	16.50
Casa en flames	21.25

S	
Sala de profesores	7 A
ALEMANYA. 2023. DIR.: I. ÇATAK. INT.: L. BENESCH.	
Drama: Una idealista professora de matemàtiques i esports comença el seu primer treball en una escola de secundària. Quan es produeixen una sèrie de robatoris a l'escola i se sospita d'un dels alumnes, decideix arribar al fons de l'assumpte pel seu compte.	
	96 min.

Star Wars: El imperio contraataca	APTA
EUA. 1980. DIR.: I. KERSHNER. INT.: M. HAMILL.	
Acció: Després d'un atac sorpresa de les tropes imperials a les bases camuflades de l'aliança rebel, Luke Skywalker, en companyia de l'R2D2, marxa al planeta Dagobah, a la recerca del Yoda, l'últim mestre Jedi, perquè li ensenyi els secrets de la Força.	
	124 min.

T	
The Sweet East	16 A
EUA. 2023. DIR.: S. P. WILLIAMS. INT.: J. IRV.	
Drama: La Lillian, una jove estudiant d'institut, s'escapa durant una excursió escolar. En aquest picaresc viatge que ens recorda un conte de fades o una entremaliada Alicia al País de les Meravelles, la jove descobrirà un món sorprenent.	
	104 min.

Twisters	12 A
EUA. 2024. DIR.: L. I. CHUNG. INT.: D. EDGAR-JONES.	
Acció: Kate Cooper, una excaçadora de tempestes perseguida per una trobada devastadora amb un tornado durant els seus anys universitaris, estudia els patrons de tempestes en pantalles a la ciutat de Nova York.	
	122 min.

U	
Un lugar común	12 A
ESPANYA. 2023. DIR.: C. GIRALDO. INT.: E. LLORACH.	
Comèdia dramàtica: Pilar és una mare entregada i la infermera més respectada de la clínica on treballa. O almenys això pensa ella fins al dia que, de cop i volta, és acomiadada. Desubicada davant d'aquest sobtat buit, s'aferra desesperadament al que sempre ha fet: cuidar la família.	
	88 min.

Un lugar tranquilo: Día 1	12 A
EUA. 2024. DIR.: M. SARNOSKI. INT.: D. O'HARE.	
Terror: Una dona anomenada Samira transita pels aterridors primers minuts d'una invasió d'alienígenes assedegats de sang i amb orelles ultrasòniques a la ciutat més sorollosa del món, Nova York.	
	100 min.

Una madre de Tokio	7 A
JAPÓ. 2023. DIR.: Y. YAMADA. INT.: S. YOSHINAGA.	
Comèdia: Akio, directiu d'una gran empresa de Tòquio, sent que la seva vida és un desastre. La seva feina l'irrita, la seva dona se n'ha cansat i cada vegada entén menys la seva filla universitària.	
	111 min.

Cuerpo escombro	18.40 21.50
Deadpool y Lobezno	16.00 18.45 21.30
Deadpool y Lobezno ●	19.30
Del revés 2	15.30 17.35
Gru 4	15.30 17.35
La trampa	15.30 17.35 19.45 21.50
Longlegs	18.45
Longlegs ●	21.25
Padre no hay... 4	16.45
Romper el círculo	16.00 18.40 21.25
MOOBY ARIBAU 902424243. ARIBAU 5 Y 8-10	

CINEMES

Buffalo Kids ●	16.05 18.00 19.55 21.50
Casa en flames	16.30 18.50 21.10
Deadpool y Lobezno ●	16.00 18.45 21.30
Del revés 2 ●	15.50 18.00
El conde de... ●	16.10 18.30 20.50
Fly Me to the Moon ●	18.05
Gru 4 ●	16.00 18.25
La trampa ●	15.50 18.00 20.10 22.20
Longlegs ●	15.50 18.00 22.00
Romper el círculo ●	16.10 18.50 20.10 21.30
Spider-Man 3	20.30
The Sweet East ●	16.15 19.40
Twisters ●	15.50
MOOBY BOSQUE 902424243. RAMBLA DE PRAT 16	
Alien: Romulus	16.00 18.40 21.40
Alien: Romulus ●	21.15
Buffalo Kids	15.55 17.55 19.50 21.45
Casa en flames	17.50 20.05 22.15
Cuerpo escombros	15.55
Deadpool y Lobezno	16.00 18.40
Deadpool y Lobezno ●	21.25
Del revés 2	18.00
10 vidas	15.50
El conde de...	18.00
Gru 4	15.50
La trampa	15.45 17.55 20.05 22.15
Longlegs	22.05
Los mundos de... ▲	18.00
Padre no hay... 4	15.50
Romper el círculo	20.20
Romper el círculo ●	16.05 18.45 21.25
Un lugar común	20.10
MOOBY GLÒRIES 902424243. CC GLÒRIES (AV. DIAGONAL 208)	
Alien: Romulus	16.00 18.40 21.20
Alien: Romulus ●	19.45
Buffalo Kids	16.00 17.55 19.50 21.45
Casa en flames	17.35
Cuerpo escombros	15.40
Deadpool y Lobezno	19.00 21.40
Deadpool y Lobezno ●	21.20
Del revés 2	15.45 17.50
Del revés 2 ●	19.55
Gru 4	16.50
Gru 4 ●	15.55
La trampa	15.40 17.50 20.00 22.10
Longlegs	22.10
Longlegs ●	22.00
Los mundos de... ▲	18.00
Romper el círculo	16.00 18.40
Romper el círculo ●	20.10
MOOBY GRAN SARRIÀ 902424243. RONDA GENERAL MITRE 38-44	
Casa en flames	16.00 18.30 21.00
Deadpool y Lobezno ●	18.45 21.00
El conde de...	16.00 18.00
El conde de... ●	20.30
El monje y el rifle	18.30
Fly Me to the Moon	16.00
Fly Me to the Moon ●	21.30
La mujer del...	16.10 18.20
La mujer del... ●	21.30
Niévalo siempre	16.00 19.30
Niévalo siempre ●	21.30
Que la fiesta continúe	16.15
Romper el círculo	16.00
Romper el círculo ●	18.30 21.15
Una madre de Tokio	16.15 18.30
Una madre de Tokio ●	21.00
PHENOMENA 932527743. SANT ANTONI MARIA CLARET 168	
King Kong ●	15.20
La trampa ●	20.30
Star Wars: El imperio contraataca ●	17.50
The Rocky Horror picture show ●	22.45
RENOIR FLORIDABLANCA 934263337. FLORIDABLANCA 135	
Alien: Romulus ●	16.00 18.15 20.30 22.45
Casa en flames ●	16.00 18.10 20.25 22.30
Deadpool y Lobezno ●	22.30
El conde de... ●	16.00 19.15
El monje y el rifle ●	16.00 18.10
La trampa ●	16.05 18.05 20.10 22.15
Longlegs ●	20.20 22.20
The Sweet East ●	16.00 18.05 20.10 22.15
Una madre de Tokio ●	16.00 18.10 20.20 22.30
VERDI HD 932387990. VERDI 32	
Alien: Romulus ●	16.00 18.05 20.20 22.35
Del revés 2 ●	18.15 20.10 22.35
El monje y el rifle ●	16.00 18.05

La trampa ●	20.25 22.25
Longlegs ●	18.25 22.40
Que la fiesta continúe ●	16.00
Romper el círculo ●	16.00 20.10 22.05
VERDI KIDS HD BARCELONA 932387990. TORRUJOS 49	
Buffalo Kids	17.40 19.20 21.00
Buffalo Kids C	16.00
VERDI PARK HD 932387990. TORRUJOS 49	
Casa en flames C	16.00 18.05 20.10
Deadpool y Lobezno ●	17.50 20.10 22.30
Después de la muerte ●	16.00
El monje y el rifle ●	22.25
Kinds of Kindness ●	18.10
Niévalo siempre ●	16.00 21.10
Perfect Days ●	22.15
Una madre de Tokio ●	16.00 18.05 20.15
YELMO WESTFIELD LA MAQUINISTA 902333231. CC LA MAQUINISTA, POTOSÍ S/N	
Alien: Romulus	12.00 13.00 14.30 15.45 17.00
Alien: Romulus	18.15 19.30 20.45 22.00 23.15
Borderlands	16.15 21.30
Buffalo Kids	12.00 12.30 14.30 16.30 17.00
Buffalo Kids	18.30 19.45 20.30
Buffalo Kids C	14.40 22.30
Cuerpo escombros	15.50 20.00 22.15
Deadpool y Lobezno	13.15 16.45 19.40 22.15 23.30
Del revés 2	12.30 14.45 17.05
10 vidas	11.45 14.00
El conde de...	12.20 22.10
Gru 4	12.15 15.15 17.40
La trampa	13.45 16.00 18.25 20.45 23.10
Longlegs	18.20 20.30 22.45
Los mundos de...	19.00
Padre no hay... 4	12.45 15.00 17.15 19.30 21.45
Romper el círculo	12.10 14.50 17.30 20.15 23.00
Spider-Man 3	19.15
CORNELLÀ DE LLOBREGAT	
KINÉPOLIS FULL , AVINGUDA BAIX LLOBREGAT	
Alien: Romulus	11.15 12.15 16.00 16.45 17.00
Alien: Romulus	18.45 19.30 19.45 21.30 22.15
Alien: Romulus	22.30
Bad Boys: Ride or Die	22.00
Bikeriders...	22.45
Borderlands	12.00 16.30 19.30 22.15
Buffalo Kids	11.00 11.45 16.00 17.00 17.30
Buffalo Kids	18.15 19.15 19.30 20.30
Casa en flames C	13.15 16.40 19.20 22.00
Cuerpo escombros	11.30 17.00 17.45 20.00 22.15
Deadpool y Lobezno	11.00 12.00 16.00 17.00 17.30
Deadpool y Lobezno	19.00 20.30 22.00 22.20 22.45
Del revés 2	11.15 17.00 19.00 20.30
10 vidas	11.00 13.15 16.00 18.10
El conde de...	17.30 20.45 21.30
Fly Me to the Moon	21.45
Gru 4	11.30 17.00 19.30
La trampa	12.15 17.00 20.00 22.00 22.30
Longlegs	12.15 16.40 17.45 19.30 20.15
Longlegs	22.40
Los mundos de...	12.00 17.00 19.30 22.00
Padre no hay... 4	11.00 16.00 18.20 19.45
Romper el círculo	11.45 16.45 17.15 19.30 20.15
Romper el círculo	21.50 22.30
Spider-Man 3	19.00 20.30
Tu madre o la mía...	16.15 18.20
Twisters	17.15 19.55 22.35
GAVÀ	
CINESA BARNASUD 902333231. PROGRÉS 69	
Alien: Romulus	16.00 19.00 21.30 22.00
Borderlands	22.25
Buffalo Kids	15.50 18.00 20.15
Deadpool y Lobezno	17.50 19.15 20.45 22.15
Del revés 2	16.45
Gru 4	15.45
La trampa	17.30 20.10 22.35
Padre no hay... 4	16.20
Romper el círculo	16.30 18.55 21.50
GIRONA	
CINEMA TRUFFAUT 972225044. NOU DEL TEATRE, 16	
Casa en flames C	20.30
Sala de profesores ●	16.30 18.30
OCINE GIRONA 3D 902170831. PONT DE LA BARCA 12-14	
Alien: Romulus	16.00 17.00 18.00 20.20 21.45
Alien: Romulus	22.40
Alien: Romulus ●	19.20
Borderlands	15.45 22.30
Buffalo Kids	17.00 18.45 19.30 20.30
Buffalo Kids C	16.00 17.45

Casa en flames C	16.00 18.10 20.20 22.30
Cuerpo escombros	15.45 22.30
Deadpool y Lobezno	15.45 17.45 20.15 22.45
Del revés 2	18.30 20.30
10 vidas	15.40
El conde de...	19.15 21.15
Gru 4	16.00 18.15
La trampa	18.20 20.30 22.40
Longlegs	20.15 22.30
Padre no hay... 4	17.15
Romper el círculo	16.00 17.45 20.15 22.45
Spider-Man 3	22.30
GRANOLLERS	
OCINE GRANOLLERS 3D 938401590. POL. EL RAMASSAR	
Alien: Romulus	16.00 17.40 18.20 19.15 20.00
Alien: Romulus	21.40 22.30 23.15
Borderlands	23.40
Buffalo Kids	16.00 17.00 17.45 18.45 19.30
Buffalo Kids	20.30 21.15
Casa en flames C	18.15 20.30
Cuerpo escombros	16.15 22.40
Deadpool y Lobezno	17.00 18.15 19.30 20.15 22.15
Deadpool y Lobezno	22.45 23.15
Del revés 2	17.15 19.15
10 vidas	16.30
El conde de...	16.00 21.50
Gru 4	16.00 18.30
La trampa	18.00 20.40 22.45
Longlegs	18.15 20.20 22.30
Padre no hay... 4	20.10
Romper el círculo	16.00 17.45 20.15 21.10 22.45
Spider-Man 3	22.15
Twisters	20.45
L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	
CINESA LA FARGA 3D 902333231. AV. JOSEP TARRADELLAS 145	
Alien: Romulus	16.00 19.00 21.45 22.00
Borderlands	22.30
Buffalo Kids	15.50 18.00 20.15
Deadpool y Lobezno	16.10 17.50 19.15 20.40 22.15
Del revés 2	17.00
Gru 4	15.45
La trampa	17.30 20.00 22.35
Padre no hay... 4	19.25
Romper el círculo	16.30 19.35 22.25
L'HOSPITALET FILMAX GRAN VIA ACEC 4DX 902180193. CC GRAN VIA 2 (AV. GRAN VIA 75)	
Alien: Romulus	16.00 16.30 17.45 18.45 19.45
Alien: Romulus	20.30 21.30 22.00
Borderlands	22.15
Buffalo Kids	16.00 17.45 19.30 20.30
Buffalo Kids C	16.00
Casa en flames C	16.15
Cuerpo escombros	21.30
Deadpool y Lobezno	16.15 18.30 21.15
Deadpool y Lobezno ▲	17.00 19.30 22.15
Del revés 2	18.00
Gru 4	16.00 18.15
La trampa	16.15 18.45 21.30
Longlegs	19.15
Los mundos de... ▲	16.45
Padre no hay... 4	20.00
Romper el círculo	16.45 19.15 22.15
Spider-Man 3	21.45
Twisters	16.00 19.00 21.45
LLEIDA	
SCREENBOX FUNATIC 902125902. PI I MARGALL, 26	
Buffalo Kids	10.15 15.30 18.45
Buffalo Kids C	20.15
Casa en flames C	13.30 18.55 22.30 00.30
Del revés 2	17.00 20.45
Después de la muerte ●	15.30 22.15
10 vidas	12.00
El concurso de piano	13.45
El conde de...	17.00 21.45
El monje y el rifle	12.05 15.40 18.45 22.30
Fuera de temporada	13.50
Gru 4	12.00 17.25
Hipnosis	13.30
La mujer del...	17.15 20.55 00.15
La mujer del... ●	13.45
La trampa	11.45 19.00 22.30 00.15
Longlegs	10.15 15.15 00.15
Maria Montessori	12.00
Matronas ●	15.15
Niévalo siempre	10.15 17.25 20.45 00.45
Niévalo siempre ●	13.30
Que la fiesta continúe	10.15
Simple como Sylvain	10.15

The Sweet East ●	20.30 00.00
Tu madre o la mía:...	10.30
Twisters	15.20
Un lugar común	12.00 20.00
Una madre de Tokio	17.00 19.00 22.30
MANRESA	
BAGES CENTRE 938731532. POL. ELS TRULLOLS	
Alien: Romulus	16.30 17.50 19.00 20.10 21.30
Alien: Romulus	22.20
Borderlands	20.20 22.20
Buffalo Kids	16.20 18.20 20.20
Buffalo Kids C	16.00 18.00
Casa en flames C	16.10 18.15 20.20 22.25
Cuerpo escombros	16.20 22.20
Deadpool y Lobezno	17.00 19.40 22.20
Del revés 2	16.15 18.15
10 vidas	16.10
El conde de...	18.30
Gru 4 C	16.00
Gru 4	16.30 18.30
La mujer del...	20.00 22.00
La trampa	16.00 18.10 20.20 22.30
Longlegs	20.20 22.20
Padre no hay... 4	18.30 20.30 22.30
Romper el círculo	17.00 19.30 22.30
Twisters	22.00
MONTCADA I REIXAC	
CINES MONTCADA 935753929. CC EL PUNT DE MONTCADA (VERDI 2-4)	
Alien: Romulus	16.15 18.30 20.45 22.15
Borderlands	20.15
Buffalo Kids	16.15 18.15 20.30 22.15
Cuerpo escombros	16.15 20.15
Deadpool y Lobezno	18.00 20.40 22.15
Del revés 2	16.20 18.20
Gru 4	16.15 18.15
La trampa	18.15 20.15 22.15
Padre no hay... 4	16.15 18.40
Romper el círculo	16.15 20.00 22.15
SABADELL	
EIX MACIÀ 3D ACEC 937239800. FRANCESC MACIÀ 39	
Borderlands	20.30 22.45
Buffalo Kids	16.00 18.00 20.15 22.30
Casa en flames	22.30
Cuerpo escombros	16.00 18.00 20.15
Deadpool y Lobezno	16.00 19.00 22.00
Del revés 2	16.00 18.00
Gru 4	16.00 18.15
La trampa	16.00 18.15 20.30 22.45
Longlegs	20.15 22.30
Padre no hay... 4	16.00 18.15
Romper el círculo	16.00 19.00 22.00
Spider-Man 3	20.30
IMPERIAL ACEC 3D 937263233. PL. IMPERIAL 4	
Alien: Romulus	16.00 18.00 19.00 22.00
Borderlands	16.00 20.20 22.30
Buffalo Kids	16.00 18.10 20.20 22.30
Buffalo Kids C	16.30 18.30
Casa en flames C	18.15 20.30 22.45
Cuerpo escombros	20.30 22.30
Deadpool y Lobezno	16.00 19.00 20.30 22.00
Del revés 2	16.00
El conde de...	20.30
Gru 4	16.00 18.15
La trampa	16.00 18.15 20.30 22.45
Padre no hay... 4	16.00 18.15
Romper el círculo	16.15 19.15 22.15
SALT	
ODEÓN MULTICINES GIRONA 972439201. CC ESPAI GIRONÉS, CAMÍ DELS CARLINS 10	
Alien: Romulus	16.00 17.00 18.30 19.30 21.00
Alien: Romulus	22.00
Borderlands	20.00 22.00
Buffalo Kids	16.00 18.00 19.00 20.00 21.00
Buffalo Kids C	17.00
Cuerpo escombros	22.00
Deadpool y Lobezno	17.00 19.30 22.00
Del revés 2	16.00 18.00
10 vidas	16.00
Gru 4	16.00 18.00 20.00
La trampa	16.00 18.00 20.00 22.00
Longlegs	22.00
Padre no hay... 4	18.00 20.00
Romper el círculo	17.00 19.30 22.00
SITGES	
PRADO-CINE CLUB SITGES 938943110. CARRER FRANCESC GUMÀ, 6-14	
Casa en flames C	17.00

Longlegs ●	22.00
Romper el círculo	19.30
TARRAGONA	
OCINE LES GAVARRÉS 3D 902170831. CC LES GAVARRÉS (AUTOVIA TARRAGONA-REUS)	
Alien: Romulus	16.10 17.45 18.40 19.20 20.10
Alien: Romulus	21.10 22.30 23.30
Alien: Romulus ●	21.45
Bad Boys: Ride or Die	22.20
Borderlands	16.00 18.00 20.30 22.30
Buffalo Kids	16.00 17.00 18.00 18.45 20.00
Buffalo Kids	20.30 22.00
Casa en flames C	16.00 18.15 20.15 22.30
Cuerpo escombros	16.30 18.30 20.30 22.30
Deadpool y Lobezno	16.00 17.45 18.30 19.30 20.15
Deadpool y Lobezno	21.00 22.00 22.45
Del revés 2	17.30 19.30
10 vidas	16.30
El conde de...	16.15 21.30
Gru 4	18.15 20.15
La mujer del...	16.00
La trampa	16.00 18.10 20.20 22.15
Longlegs	18.30 20.30 22.30
Padre no hay... 4	16.15 18.15
Romper el círculo	16.00 17.45 20.15 22.45
Spider-Man 3	22.15
Twisters	17.00 20.00
Una madre de Tokio	22.30
YELMO CINES PARC CENTRAL 902220922. CC PARC CENTRAL, AV. VIDAL I BARRAQUER, 15-17	
Alien: Romulus	17.00 19.30 22.00
Borderlands	21.45
Buffalo Kids	16.15 18.15 20.30 22.30
Deadpool y Lobezno	15.45 18.30 21.15
Gru 4	16.00
La trampa	16.45 19.00
Longlegs	20.15
Padre no hay... 4	18.00 22.45
Romper el círculo	16.30 19.15 22.15
TERRASSA	
CINE CATALUNYA 937885376. SANT PERE 9	
Casa en flames C	19.00 21.30
Niégaos siempre	17.10 21.40
Un lugar común	17.00 19.20
CINESA PARC VALLÈS 3D 902333231. AV. CAN JOFRESA 85	
Alien: Romulus	16.00 17.00 18.00 18.45 19.00
Alien: Romulus	20.00 21.00 21.30 22.00 23.00
Borderlands	16.30 22.05
Buffalo Kids	15.45 16.45 17.30 18.00 19.00
Buffalo Kids	19.45 20.10 21.15 22.00
Casa en flames	17.00 21.00
Cuerpo escombros	19.15 21.40
Deadpool y Lobezno	16.15 16.50 18.15 19.15 19.50
Deadpool y Lobezno	21.15 22.15 22.50
Del revés 2	16.20 18.45 20.55
10 vidas	15.55
El conde de...	15.45 21.05
Gru 4	15.40 17.55
La mujer del...	16.05 19.35 21.55
La trampa	16.40 18.20 20.15 22.20
Longlegs	17.05 19.30 22.35 23.15
Los mundos de...	19.20
Niégaos siempre	15.50
Padre no hay... 4	15.55 18.30
Romper el círculo	16.00 19.00 22.00
Spider-Man 3	20.45
Un lugar tranquilo: D. 1	22.20
VIC	
MULTICINES SUCRE 938832108. RECINTE FIRAL EL SUCRE (LLOTJA 9)	
Alien: Romulus	15.40 17.35 20.00 22.20
Borderlands	20.00 22.30
Buffalo Kids	13.25 15.45 17.40 20.55
Buffalo Kids C	11.35 18.10
Casa en flames C	18.20 20.25
Cuerpo escombros	19.00 22.40
Deadpool y Lobezno	15.45 17.45 22.10
Del revés 2	15.35 17.00
Del revés 2 C	13.35 16.05
10 vidas	15.10
Gru 4 C	15.50
Gru 4	19.45
La trampa	20.10 22.35
Longlegs	21.45
Padre no hay... 4	11.25 15.40 17.45 20.35
Romper el círculo	18.00 19.30 22.00
Twisters	22.15

ClubVANGUARDIA
Exclusiu subscriptors

Sorteigs i esdeveniments exclusius

PARTICIPA EN ELS SORTEIGS PER ACONSEGUIR LES TEVES INVITACIONS I PREMIS

FUNDACIÓ
COMUNITÀRIA
Raimat_Lleida

Esdeveniment

Guanya dues invitacions per a visitar el Castell de Raymat i assistir a un recital el 14 de setembre!

CasaVicens
Gaudí

Esdeveniment

Guanya dues invitacions per a una visita guiada privada i un aperitiu al jardí el 17 de setembre!

CASA SEAT S | V

Esdeveniment

Guanya dues invitacions per a la trobada amb Susana Quadrado el 18 de setembre!

San Miguel
TARRACOARENA

Sorteig

Guanya una entrada doble per a La Oreja de Van Gogh, el 20 de setembre al San Miguel Tarraco Arena!

Wonderbox+

Sorteig

Guanya 1 cofre *Escapada Romántica* de Wonderbox valorat en 79'90 €!

TEATRE APOLO
—1904—

Sorteig

Guanya dues entrades per a la funció de *Forever Van Gogh* del 5 d'octubre!

Descobreix tots els plans i descomptes a clubvanguardia.com
Si no ets subscriptor, *truca'ns*: 933 481 482

LA VANGUARDIA

Esports

Primera jornada del campionat de Lliga

Flick somriu malgrat tot

El Barça comença la Lliga a Mestalla sense Dani Olmo i quatre lesionats

VALÈNCIA - FC BARCELONA

21.30 h Movistar

ALINEACIONS PROBABLES

València: Mamardashvili, Thierry, Mosquera, Yarek, J. Vázquez, Rafa Mir, Pepelu, Guillaumón, Diego

López, Almeida i Hugo Duro

Entrenador: Rubén Baraja

Últims partits:

P E P G

FC Barcelona: Ter Stegen, Koundé, Cubarsí, Iñigo Martínez, Balde, Casadó, Christensen, Pablo Torre, Lamine Yamal, Raphinha i Lewandowski

Entrenador: Hansi Flick

Últims partits:

G G P P

Àrbitres: Sánchez Martínez (c. murcià)

Àrbitre VAR: Iglesias Villanueva (c. gallec)

Estadi: Mestalla

ANAÏS MARTÍ

Barcelona

“No pensem en les coses que no podem canviar. No hi ha excuses ni queixes. He vingut en una situació que accepto”, va deixar clar Hansi Flick, que debuta avui a la Lliga com a tècnic del FC Barcelona contra el València en l'hostil Mestalla. S'estrenarà sense poder comptar amb Dani Olmo, el fins ara únic fitxatge de l'estiu. Encara no hi ha marge per inscriure'l. Sí que hi serà Pau Víctor. El màxim goleador de la pretemporada blaugrana va ser inscrit ahir amb fitxa del primer equip gràcies al seu baix cost –el Barça va pagar tres milions per ell al Girona–. L'entitat també va complir a última hora de la tarda amb les inscripcions de Marc Casadó i Pablo Torre. I van trobar un encaix a Iñigo Martínez gràcies a l'article 77 de LaLiga, que permet que els clubs substitueixin un futbolista lesionat de llarga durada. En aquest cas, el basc ocuparà la plaça de Ronald Araújo.

Inscriure futbolistes a última hora és una pel·lícula que Flick està vivint per primera vegada. Però el barcelonisme ja la coneix bé perquè el guió és el mateix des de fa tres estius. Jules Koundé va ser el primer que no va poder debutar quan va començar la temporada 2022-2023. Laporta va haver d'avaluar. El president va repetir la fórmula l'any passat per inscriure Canelo i João Félix. “Però sí que vull dir que Dani Olmo no està a punt per jugar a Mestalla perquè es va incorporar tard a la pretemporada”, va dir Flick per justificar el club. El seu discurs, en anglès perquè encara no domina el castellà, és el d'un debutant il·lusionat que vol començar bé la seva aventura. Tot i així, les seves declaracions van

ANA JIMÉNEZ

Hansi Flick a la primera roda de premsa abans de debutar com a tècnic barcelonista a Mestalla

sorprendre perquè Olmo ha completat sis entrenaments i, segons el seu entorn, està bé.

En canvi, Pedri, que amb prou feines ha participat en tres sessions i que fa un mes que no juga després de lesionar-se el 5 de juliol a l'Eurocopa, rebrà l'alta mèdica. “És una opció per a la segona part”, va dir Flick del canari. El necessita sobretot perquè el Barcelona va just de migcampistes. Sense Fermín, que està de vacances després de disputar els Jocs Olímpics i l'Eurocopa, i sense els lesionats Gavi i De Jong, és molt possible que Christensen aban-

doni l'eix de la defensa i exerceixi de migcampista al costat de Marc Casadó, Pablo Torre o Gündogan. També estarà disponible Marc Bernal. Però aquest últim, igual que Àlex Valle, de moment estarà inscrit amb fitxa del filial. No hi ha lloc per a tothom.

Més complicat ho té Flick amb la parella de centrals. Els campions olímpics Eric García i Pau Cubarsí acaben d'incorporar-se. Koundé ja ha assumit el seu rol al lateral dret, Araújo no estarà disponible fins al gener i a Lenglet, tot i que pot jugar, se li està buscant una sortida. A Flick li agrada

el central francès. Però el seu cost de 19 milions d'euros és massa elevat. Fonts de l'entorn del jugador no descarten que acabi renovant per un salari més baix.

Per això, Flick havia insistit en aquestes últimes setmanes que, sobretot, es prioritzés la inscripció d'Iñigo Martínez. Ahir a la tarda el club li va comunicar que podrà comptar amb el basc. La inscripció ha estat possible perquè el Barcelona s'ha acollit a l'article 77 de la Normativa del Control Econòmic de LaLiga. En concret, estableix que “un club podria, si se li lesiona un jugador,

inscriure'n un altre per una part del seu cost”. Com que la lesió de llarga durada d'Araújo –almenys quatre mesos– ha estat certificada per la comissió mèdica de la Lliga, el Barça disposa del 80% del cost d'Araújo i el destina al central basc. Aquesta pel·lícula

“

No hi ha excuses ni queixes; he vingut en una situació que accepto”

“Esperem que Pedri ens pugui ajudar a la segona part; Olmo encara no està preparat”

“Fitxatges? Estic content amb l'equip que tinc; la resta és una incògnita”

Hansi Flick

també li sona al barcelonisme. És la mateixa que el Barcelona va projectar quan Gavi es va lesionar al novembre. Al seu lloc hi va aterrar al gener Vitor Roque. Sis mesos després, el brasiler, que no ha convençut ni Xavi ni Flick, ja sap que ha de buscar una sortida. El primer fitxatge de Deco va costar 30 milions i se'n van pactar 31 més en conceptes variables.

Amb aquest panorama, hi haurà més fitxatges? “Estic content amb el que tinc. La resta és una incògnita. Confio en l'equip, sé que a Mestalla hi ha un ambient especial però hem recuperat l'energia després de perdre el Gamper”, va respondre un prudent Flick. Tampoc no sap quan podrà comptar amb Ansu Fati, amb una fasciitis plantar, ni amb De Jong, lesionat des de fa quatre mesos del turmell dret.●

Presó sense fiança per a un dels agressors del pare de Lamine Yamal

■ El magistrat del jutjat d'instrucció número 3 de Mataró va decretar ahir a la nit presó provisional comunicada i sense fiança per a un dels quatre detinguts que van passar a disposició judicial per l'apunyalament de Mounir Nassraoui, pare del jugador del FC Barcelona, Lamine Yamal. La causa continua oberta pels delictes d'homicidi en grau de temp-

tativa i lesions. Els altres tres detinguts, de nacionalitat espanyola com el principal acusat, van ser posats en llibertat amb càrrecs. Mounir Nassraoui va ser donat d'alta hospitalària ahir a la tarda després d'haver patit un pneumotòrax i passar la nit de dimecres a dijous a la unitat de cures intensives. La víctima va rebre tres punyalades, dos a l'abdomen i una a

un costat, i durant els dies en què ha estat ingressat ha estat acompanyat pels seus familiars. “Volia donar les gràcies, primer, als meus amics que eren al lloc i que van trucar ràpidament al 112; als Mossos de Mataró per arribar tan de pressa i sobretot a un mosso que em va obstruir la ferida del pit, em va agafar la mà i no me la va deixar anar perquè no per-

dés la consciència; a la policia local de Mataró, per localitzar al moment els autors dels fets, i a la justícia per fer justícia. Dono les gràcies en nom meu i en el de la meva família”, va manifestar el pare de Lamine Yamal a través de les xarxes socials. El futbolista, per la seva banda, jugarà avui a Mestalla segons va confirmar Hansi Flick durant la roda de premsa.

Futbol Julián Álvarez deixa el Manchester City per convertir-se en el jugador franquícia del nou projecte matalasser després de la pitjor temporada en una dècada

El galàctic de l'Atlètic

VIOLETA SANTOS MOURA / REUTERS

Enrique Cerezo, el president de l'Atlètic, presentant Julián Álvarez al Metropolitano

CARLOS NOVO
Madrid

L'Atlètic ja té el seu galàctic, Julián Álvarez, davant argentí que amb 24 anys ha canviat el Manchester City, en què ha jugat les dues últimes temporades, on ho ha guanyat tot (a part d'un Mundial i dues copes Amèrica amb la seva selecció), per convertir-se en el nou jugador franquícia del club matalasser. Álvarez, anomenat *l'aranya*, ha firmat per sis temporades, ha costat 90 milions i és el segon fitxatge més car de la història de l'Atlètic, després dels 127 milions pagats al Benfica per João Félix el 2019.

Com recordava ahir Enrique Cerezo, el president de l'Atlètic, en la presentació del

jugador, Álvarez no és més que l'última baula d'un club amb ADN argentí. L'Atlètic ha comptat a les seves files amb 54 futbolistes del país austral, entre ells alguns de tan importants com Griffa, Heredia, Ovejero, Ayala, Becerra, Rubén Cano, el mateix Simeone (ara entrenador), Germán Burgos, Sergio Kun Agüero, Leo Franco i Maxi Rodríguez. Álvarez serà el quart de l'actual plantilla, que ja té Nahuel Molina, Rodrigo de Paul i Ángel Correa.

Nascut a Calchín el 31 de gener del 2000, Álvarez no va donar gaires detalls de per què havia optat per canviar un club de trajectòria tan guanyadora com el Manchester City de Guardiola per un Atlètic que ve de la seva pitjor temporada des que el dirigeix Simeone i

en el qual li serà molt més complicat guanyar títols.

La impressió és que vol ser el nou de referència, una cosa que al City li impedia Håland i que l'obligava la majoria dels partits a ser un revulsiu. El seu

“Vinc perquè necessitava un canvi i l'Atlètic em permet oferir la millor versió”

discurs va ser més conciliador: “Vinc perquè necessitava un canvi i sento que l'Atlètic és un club que em brinda eines i espais per aconseguir la meua millor versió com a futbolista i per créixer com a persona”.

El futbolista va negar l'etiqueta d'estrella: “No soc un superheroi. Aquí hi ha molts jugadors importants. Som un equip i tots ajudarem per deixar l'Atlètic a dalt de tot. Tenim equip per competir amb qualsevol, però anirem pas a pas”, va comentar en una imitació del “partit a partit” del Cholo.

A l'Atlètic, la posició de nou sembla destinada al principi al noruec Sorloth. Preguntant a Álvarez per la posició en què li agradaria jugar, va preferir no donar una resposta gaire explícita: “Jugar, això és el que és important. Sempre estic a disposició per jugar en qualsevol posició. Mentre sigui al camp per poder ajudar l'equip, seré feliç”.

També es va mostrar diplomàtic a l'hora de parlar de Pep Guardiola i de Diego Pablo Simeone: “He après molt en aquests anys, però cadascun dels entrenadors té les seves coses: són dos dels millors de la història i aquí puc continuar aprenent. Estic molt il·lusionat de conèixer un entrenador com Simeone, amb tot el que significa per al club i per al futbol mundial”.

Julián Álvarez va negar que Simeone li hagi demanat un determinat nombre de gols (la

“Tenim equip per competir amb qualsevol, però anirem pas a pas”

Julián Álvarez

temporada passada va demanar a Morata 18 gols). “No hem parlat de res d'això. Un sempre somia de guanyar, li agrada guanyar i competir. Vinc a aportar i a lluitar per totes les competicions”.

GIRONA FC

López ja es va entrenar ahir

Girona
Michel reforça la porteria amb l'arribada de Pau López

EDUARD ABAD
Barcelona

El Girona de Michel va fer oficial ahir un nou reforç sota pals. Es tracta del porter de Sant Esteve de Llémena Pau López (29 anys). El porter català arriba cedit de l'Olympique de Marsella i ha signat amb el club gironí per una temporada. López torna al conjunt blanc-i-vermell, amb el qual ja va competir en categories inferiors entre el 2002 i el 2007, abans de passar a l'Espanyol com a cadet, club en què es va formar, va arribar a debutar a Primera Divisió i va disputar 67 partits. Amb 1,89 m d'alçada, lluitarà contra l'argentí Paulo Gazzaniga per la titularitat. El tercer lloc a la porteria serà per al veterà Juan Carlos Martín.

El porter de la Garrotxa aterra a Montilivi després de tres temporades a Marsella (2021-2024) i dues al Roma (2019-2021). Anteriorment havia jugat tres temporades amb l'Espanyol i una amb el Betis. L'arribada de López suposa la novena incorporació del Girona, que dijous va anunciar el fitxatge del davanter macedoni Bojan Miovski.

Tres anys i mig, mateix lloc

ANÀLISI

JOAN JOSEP PALLÀS

Tres anys i mig després que Joan Laporta va ser elegit president, el FC Barcelona no s'ha mogut de lloc, continua fent passar per meritòria la inscripció de jugadors a poques hores d'iniciar la Lliga, conformisme impropï d'un club que ha estat admirat i que defineix amb exactitud la precarietat de què ha estat incapaç de sortir. Impressiona la capacitat del president de continuar fantasiejant amb fitxatges irrealitzables i amb

restablir forats econòmics amb una imminència que no arriba mai, i commou de la mateixa manera la innocència dels que s'ho empassen i ho escampen com a veritat, com si a les noves facultats de periodisme l'acte de fe hagués arribat a l'estatus de verificador de notícies.

Sorprèn la ingenuïtat, si és que ho és, repassant la col·lecció de promeses trencades. N'hi ha tantes que no cal aquí esmentar-les totes. Resumim-les en una: va marxar Messi i està amb nosaltres Vitor Roque. A risc de ser acusat de demagog diré, com a avís a navegants, que a mi sempre m'han estat igual els Bartomeu o

els Laporta i els Matheus Fernandes o els Vitor Roque, ens han d'avergonyar els escàndols amb independència dels seus executors, llevat que això també ho hagin modificat a la universitat.

El fitxatge del brasiler, convertit en víctima cínica per qui el va portar i va cobrar per fer-ho, el representant André Cury, retrata la inexistència d'un canvi real entre mandats. Per què es va fer aquell fitxatge? No hi ha respostes. L'opacitat dels presidents del Barça creix en proporció amb la letargia dels seus socis, que han pres el trasllat a Montjuïc com un abandonament de les seves responsabilitats. Ningú no es queixa.

No ha vingut Nico Williams, com no van aterrar abans Bernardo Silva o Kimmich, i la notícia del dia és la inscripció, entre altres, d'Iñigo Martínez (no la de Dani Olmo). Tots a Canaletes!

Una altra fantasia (recordeu?) va consistir a amenaçar el Reial Madrid amb l'arribada d'un nou

Laporta ven il·lusió, però la notícia del dia és la inscripció d'Iñigo Martínez

Barça. Tres anys i mig després el club blanc, com qui sent ploure: té dues Champions més i acaba de reforçar-se amb Mbappé. Que el Madrid tingui l'aliança dels poders fàctics no és nou. Ha passat sempre i no és excusa.

Laporta afirma haver “salvat” el Barça de la ruïna, però les seves paraules són derrotades per una realitat tossuda i el seu proverbial optimisme el segueixen un minvant exèrcit de crèduls i poques notícies que confirmen els seus somiejos de millora i creixement.

Només el vigor de la Masia li dona la raó, però aquesta sempre hi és, no és atribuïble a presidents concrets. D'una altra manera Joan Gaspart, signant del primer contracte de Leo Messi, seria el millor president de la història. I no ho va ser. Com no ho està sent l'actual Joan Laporta.

79a Vuelta a Espanya Landa, Enric Mas i Carlos Rodríguez encarnen a patir d'avui l'esperança del ciclisme local, que no guanya el mallot vermell des de Contador el 2014

Un trident contra el buit

JAVIER LIZÓN / EFE

Primož Roglič, guanyador de tres Vueltas i tercer a la del 2023, saludant a la presentació

CARLES RUIPÉREZ
Barcelona

Sense arribar a les quatre dècades que fa que un francès no guanya el Tour ni Roland Garros –quines dues malediccions–, un silenci eixordador amenaça el ciclisme espanyol, que no venç la seva gran Vuelta des del 2014 amb Alberto Contador.

Històricament, la ronda espanyola necessita per enganxar el protagonisme dels ciclistes de casa un paper que últimament han hagut d'adoptar estrangers que es van guanyar el cor local, com Sepp Kuss la temporada passada o Nairo Quintana per córrer al Movistar (2016).

El buit ultrapassarà la barrera dels deu anys –el màxim havia es-

tat de sis entre el 1992 i 1997– si no hi posen remei Mikel Landa, Enric Mas o Carlos Rodríguez, un trident de ciclistes de tres generacions diferents, però amb un destí semblant en què es presenta una oportunitat gairebé única, ja que cap dels tres homes que van pujar al podi del Tour de França a Niça el 21 de juliol no seran aquesta tarda a la rampa de sortida de la contrarellotge individual (12 quilòmetres) que obre la Vuelta a Espanya a Lisboa.

Pogacar podria haver optat per encadenar Giro-Tour-Vuelta, una espècie de Grand Slam impossible en el ciclisme, però el seu equip ho va descartar ràpidament i l'eslovè està centrat en el Mundial de Zúric del 29 de setembre. Per la seva banda, Vingegaard està corrent a Polònia, mentre que Evenepoel descansa després del doble or olímpic.

Sense els tres ogres gegants, la Vuelta sembla oberta a un vencedor novell, a un guanyador imprevist. Al mallot vermell sorpresa hi aspiren l'alabès del Quick Step, el balear del Movistar i el granadí del Ineos, tres bons esca-

Sense els tres ogres del Tour, Roglič provarà d'imposar la lògica i igualar les quatre Vueltas d'Heras

ladors –s'hi podria haver afegit Juan Ayuso, a qui l'UAE no ha considerat oportú convocar– a qui va com l'anell al dit un recorregut amb vuit finals en alt i cinc etapes de mitja muntanya.

Mikel Landa i el landisme pot-

ser estan davant la seva última gran oportunitat, perquè ja té 34 anys i perquè ara la seva llibertat sempre estarà supeditada als grans objectius de Remco Evenepoel, el seu nou cap. “Si estic com al Tour –va ser cinquè, malgrat fer de gregari– la victòria és possible”, ha dit el basc, capaç de tenir tota la seva afició esperançada en una temporada de notable alt. Landa sempre ha brillat més a Itàlia (dostercers llocs) i a França (dues vegades quart) que en la ronda espanyola, on cal remuntar-se al 2015 per trobar la seva única victòria d'etapa.

Exactament al revés del que li passa sempre a Enric Mas, que gairebé per contracte amb el Movistar ha de doblar Tour i Vuelta –és el cinquè any seguit que ho fa– i a qui córrer en carreteres nacionals fa que tregui el millor de si mateix. Sense sort al juliol, en què només va gaudir l'última setmana com a caçatapes, el mallorquí de 29 anys necessita treure's imperiosament l'etiqueta de ciclista conformista trencant el sostre de vidre després de ser segon a la general rere Simon Yates (2018), Roglič (2021) i Evenepoel (2022).

Carlos Rodríguez és un metrònom. Ho ha demostrat a les tres grans Vueltas que ha disputat, en què sempre ha estat entre els set primers. Però continua sense trepitjar un podi final, tot i que encara té 23 anys. Equip no li falta i tampoc motivació, ja que no passarà per casa en la novena etapa amb doble ascensió a Hazallanas. L'andalús, guanyador a Romania, segon a la Itzulia, quart al Dauphiné i setè al Tour, pot pujar l'esglaó que li falta.

Davant, Primož Roglič (Red Bull) intentarà imposar la lògica. L'eslovè, altra vegada caigut al Tour, busca el quart triomf per igualar el rècord d'Heras. El beneficia la crono final a Madrid (24,6 quilòmetres) el 8 de setembre, tot i que abans hi haurà molta muntanya a Pico Villuerkas, Yunqueira, Cazorla, Manzaneda, Ancares, Cuitu Negru, Lagos de Covadonga, Moncalvillo i Picón Blanco.●

El Celta remunta l'Alabès i Las Palmas i Sevilla empaten

FUTBOL El Celta es va imposar a Balaídos a l'Alabès, que es va avançar al marcador amb un gol de Mike García el 17. Els locals van remuntar amb gols de Swedberg en el 66 i d'Aspes en el 85. Per la seva part, Las Palmas i Sevilla van empatar (2-2) a l'Estadi de Gran Canària amb gols de Nianzu (42) a pròpia porta i Sandro (71) per als locals i d'Alex Suárez (25), també a pròpia porta, i Velasco (61) per als sevillistes. / Redacció

PRIMERA DIVISIÓ

La primera jornada

Athletic - Getafe	1-1
Betis - Girona	1-1
Celta - Alabès	2-1
Las Palmas - Sevilla	2-2
Osasuna - Leganés	Avui 19.00
València - Barcelona	Avui 21.30
R. Societat - Rayo	Diumenge 19.00
Mallorca - R. Madrid	Diumenge 21.30
Valladolid - Espanyol	Dilluns 19.00
Vila-real - At. Madrid	Dilluns 21.30

La breaker Raygun denuncia les crítiques rebudes

OLIMPISMES La breaker australiana Rachael Gunn, àlies Raygun, va expressar el seu malestar per l'odi rebut després d'obtenir zero punts al seu exercici olímpic. “Ha estat força devastador”, va manifestar a les xarxes socials. El Comitè Olímpic Australià li va voler mostrar el seu suport i va denunciar la “intimidació i assetjament” que ha patit l'atleta. / Redacció

Espanya cedeix el número u de la FIFA als EUA

FUTBOL La selecció entrenada per Montse Tomé perd el primer lloc del rànquing FIFA després d'abandonar París sense medalla. La selecció nord-americana, dirigida per Emma Hayes, torna a liderar la classificació un any després. Els Estats Units es van penjar la medalla d'or després de superar el Brasil en la final olímpica. / Redacció

Chiles qualifica d'“injusta” la retirada del bronze

GIMNÀSTICA La nord-americana Jordan Chiles ha criticat la retirada de la seva medalla de bronze a terra als Jocs: “No tinc paraules. Aquesta decisió és injusta, un cop molt dur per a mi”. La romanesa Ana Barbosu és qui surt beneficiada després d'haver apel·lat al TAS per, al seu entendre, un defecte a la puntuació de l'exercici. / Redacció

Tennis El murcià, que va ser baixa a Mont-real, defensava final Alcaraz perd els nervis i cau contra Monfils en el debut a Cincinnati

GAËL MONFILS 4 7 6

CARLOS ALCAZAR 6 6^s 4

REDACCIÓ Barcelona

Carlos Alcaraz va caure ahir en un partit que, sense ser un tràmit, afrontava com a gran favorit contra un Gaël Monfils que no va creure en la victòria fins que va

veure com el murcià es descomponia i acabava destrossant una raqueta a cops després de perdre un servei. El partit havia començat dijous i es va suspendre per la pluja quan es disputava el tie-break del segon set, després que el número dos del món hagués aconseguit el primer.

Fins aleshores, el partit no havia estat precisament una ostentació de joc de cap dels dos contendents, sinó un intercanvi de

serveis directes i errors no forçats decantat a favor d'Alcaraz gràcies a un break que va arribar aviat.

Després de la represa, Monfils no només va aconseguir la segona mànega, sinó que també va girar la truita per trencar el servei al rival a la tercera i eliminar-lo del partit. Alcaraz, que es va donar de baixa a Mont-real, cau eliminat en el seu debut en un torneig en què defensava la final de l'any passat. Ara afronta el US Open.●

DYLAN BUELL / AFP

Alcaraz s'acomiada de la grada

Gaudeix de tota la música clàssica

TEMPORADA 24-25 AMB OFERTES ESPECIALS DE 2x1

Palau de la Música Catalana

Emma Stratton, piano

2x1

bcn classics

Palau de la Música Gran Teatre del Liceu

28.10.24
29.10.24
PALAU DE LA MÚSICA

Setena de Mahler
i Lisa Batiashvili

Tonhalle-Orchester Zürich
Paavo Järvi

2x1

franz schubert
filharmonia

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

La Cinquena de Mahler

TOMÀS GRAU & FRANZ SCHUBERT FILHARMONIA

2x1

L'AUDITORI 2024 2025

16 D'OCTUBRE
SIMFONIES
DE BRUCKNER
I SCHUMANN

EL SO ORIGINAL. JORDI SAVALL

2x1

Orquestra simfònica del Vallès

CLÀSSICS DELS MUSICALS

Jesucrist Superstar, Cats, Evita,
Els miserables, El rei lleó, La La Land
i moltes més.

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

- 20%

iber:Camera

segona de sibelius
saraste / helsinki

l'auditori

2x1

4/5/6 Octubre
Bodega Raimat / Lleida

Raimat
ARTS
Festival
2024

- 10%

Gran Teatre del Liceu

LA FORZA
DEL DESTINO

GIUSEPPE VERDI

- 15%

Gran Teatre del Liceu

LADY MACBETH
DE MTSENSK

DMITRI KOSTAKÓVITX

- 15%

www.entradesdevanguardia.com

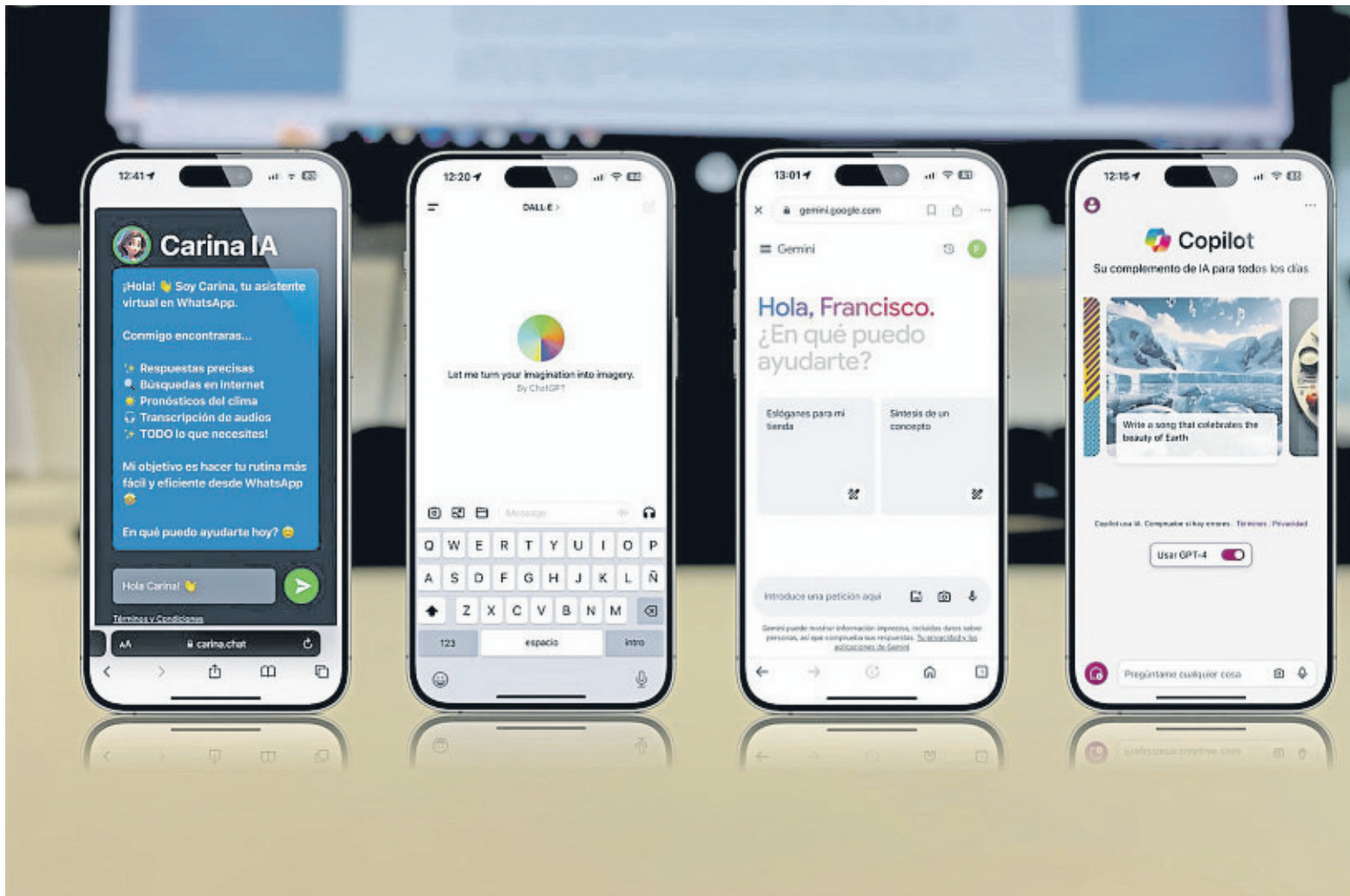
LA VANGUARDIA

Economia

El canvi tecnològic

Els bancs es preparen per ampliar la IA a totes les àrees de negoci

Treballen per incorporar-la a processos interns, relació amb clients i inversions

l'eficiència", afirma el banc. Entén que els professionals de l'entitat podran dedicar més temps a tasques de més valor afegit.

El nou enfocament tecnològic és una de les obsessions del BBVA, que esgrimeix fins i tot aquest factor com a argument a favor de la integració amb Banc Sabadell. El seu presi-

CaixaBank i el BBVA han anunciat aquests dies avenços en la manera d'integrar la IA a l'organització

Pel Santander, es tracta d'una tecnologia estratègica que va més enllà de les millores d'eficiència

dent, Carlos Torres, pot presumir d'haver tancat aquest any el primer acord estratègic d'un banc europeu amb OpenAI, el creador de ChatGPT.

Aquesta setmana, el banc ha anunciat la internacionalització del seu centre d'IA, amb nous centres a Mèxic i a Turquia, amb l'objectiu de crear productes d'abast global i unir els coneixements del grup. Vol accelerar l'adopció de solucions d'IA i ha contractat 230 nous experts amb l'objectiu d'arribar a 400 professionals.

Ignacio Teulón, responsable global de BBVA AI Factory, esmenta dues grans línies de treball: transformar el negoci bancari amb un "coneixement profund" dels clients i abordar una "transformació interna que passa per dotar les diferents unitats del banc d'eines que els permetin ser més productives i generar nous prototips amb més rapidesa".

El Banc d'Espanya també està seguint molt de prop la implantació d'aquesta tecnologia, sobretot pel que fa al seu efecte sobre l'ocupació, tot i que el seu discurs en aquest camp encara no ha pres forma. En el seu últim informe anual, reconeix que "l'evidència sobre l'impacte laboral d'aquests nous canvis tecnològics encara és molt limitada i s'ha d'interpretar amb cautela". L'ús de la IA, indica, "encara està en una fase molt incipient".

Els xatbots són una de les aplicacions d'IA per establir relació amb els clients

IÑAKI DE LAS HERAS
Madrid

Els bancs espanyols ja han començat una particular cursa per incorporar la intel·ligència artificial (IA) als seus processos, convençuts que aquesta tecnologia pot ser disruptiva i que el seu sector és dels més susceptibles de viure una transformació.

En el seu darrer informe anual, el banc Santander incorpora la IA en les seves prioritats de negoci i palanques operatives –també l'esmenta quan parla de riscos–. La mateixa presidenta de l'entitat, Ana Botín, qualifica aquesta tecnologia d'eina per aconseguir les "ambicions" del grup. Aquesta aposta no és única perquè el BBVA, CaixaBank, Sabadell o Bankinter estan fent passos decidits en la mateixa direcció.

Els bancs ja estan incorporant la IA en aspectes com els seus processos interns, la relació amb els clients i la gestió de carteres d'inversions. En l'últim informe sobre banca i IA, la consultora Minsait, pertanyent a Indra, parla

d'una "adopció estratègica" que va més enllà de l'eficiència i de la precisió en les operacions bancàries. Es tracta, segons diu, d'un "capítol transcendent" en la transformació de la banca.

El Santander està aprofitant la intel·ligència artificial per digitalitzar i automatitzar els seus processos "de cap a cap". També l'ha incorporat a la banca d'inversió i a les operacions de broker de la seva filial Openbank. Botín parla en l'in-

forme anual dels nous negocis globals de banca minorista i de Digital Consumer Bank com els dos grans àmbits d'adopció de la IA.

CaixaBank acaba d'anunciar una segona fase de desplegament de la IA generativa per a tot el grup. Ha posat en marxa el projecte GalaxIA, amb un equip transversal de més de 100 persones especialitzades en IA i en *cloud*, els projectes del qual s'implementaran en totes les unitats del grup i en

algunes de les seves filials.

El banc ja està en condicions d'aplicar a escala cinc usos de la IA generativa. Es tracta d'un assistent "cognitiu" per a empleats, de converses amb clients, de generació de codi informàtic, d'un assistent de *contact center* i de la gestió de reclamacions.

Els objectius de CaixaBank en l'ús de la IA són en primer lloc "millorar l'experiència de clients i empleats" i, en segon lloc, "elevant la productivitat i

Una pèrdua de 14.890 llocs de treball?

■ La gran pregunta al voltant de la IA és quants llocs de treball destruirà. Fins ara, l'estudi més atrevit a l'hora d'oferir un pronòstic sobre el seu efecte sobre l'ocupació l'ha elaborat Randstad Research. Apareix en un annex d'un informe més ampli sobre el conjunt de l'economia espanyola. En aquest treball, els seus autors esmenten la banca i els serveis financers

com un dels àmbits més susceptibles de transformació per la IA. El seu càlcul és que aquesta tecnologia té potencial per elevar un 36% la productivitat en l'àmbit financer. La seva aplicació, calcula, permetrà automatitzar 47.008 llocs de treball, però alhora generarà oportunitats noves de creació d'uns altres 32.118. En termes nets, la reducció seria de 14.890

llocs de treball, tot i que els nous serien més qualificats. Els serveis financers ocupen a Espanya 293.800 persones. Segons una enquesta de Randstad Research, el 19% dels treballadors del sector financer diuen que estan molt preocupats amb la possibilitat de perdre la feina per la IA. El 46%, en canvi, no expressen preocupació en aquest sentit.

FRANCESC BRACERO

La paperera Iberboard Mill presenta concurs de creditors

La firma tarragonina no aconsegueix tancar el refinançament i pateix l'increment de costos

Les instal·lacions d'Iberboard a Alcover (Alt Camp)

GABRIEL TRINDADE
Barcelona

Iberboard Mill, l'antiga Abelan Catalana, ha presentat concurs de creditors voluntari. La històrica companyia paperera estava implementant un nou negoci destinat a l'embalatge del sector de l'alimentació quan s'ha vist atrapada en un cúmul de factors que l'han obligada a declarar-se en insolvència. En el sector, diversos inversors han mostrat interès per donar continuïtat a l'activitat de l'empresa, tot i que tots estan en una fase exploratòria.

La companyia, amb seu a Alco-

ver (Alt Camp), està especialitzada en la fabricació de cartró en diversos segments de mercat madurs i, en la seva última etapa, buscava la reinvençió. “Al desembre vam completar una inversió per a la producció de cartrons més tecnificats resistents a l'aigua per al sector de l'alimentació. Actualment, tot el que hi ha es combina amb el plàstic, però la legislació empeny cap a solucions biodegradables”, afirma la consellera delegada, Virginia Guinda, al seu torn vicepresidenta de Foment del Treball.

A l'abril l'empresa es va trobar la negativa de la banca per refinançar les seves línies de circu-

lant, ja que va considera que el crèdit a curt era molt elevat. Va ser llavors quan es va declarar en preconcurs i va estudiar la possibilitat d'un *prepack*, una eina legal que consisteix a agilitar la venda d'una unitat productiva, tot i que finalment no es va aconseguir culminar. A finals de juliol el jutjat mercantil número 1 de Tarragona va declarar el concurs i va nomenar administrador concursal l'advocat Albert Díaz, del bufet RCD Legal.

El context tampoc no hi ha ajudat els últims anys. La companyia industrial ha patit molt amb l'increment de costos de l'energia i de les matèries primeres. El 2022, últim any amb els comptes disponibles, va obtenir una facturació de 38,9 milions (+22%) i es va acostar al *break even* amb 318.801 euros en pèrdues (-90%). El patrimoni net era d'1,11 milions i comptava amb cinc milions de deutes amb la banca, amb el 65% a curt termini.

Iberboard es va fundar per adquirir els actius de l'antiga Abelan Catalana en el marc de la seva liquidació el 2017. Al capdavant del projecte hi havia el president, Juan Vila (exdirector general de Stora Enso Barcelona), Pedro Martín (exdirectiu de Valeo i Faurecia) i la mateixa Guinda.

El principal accionista d'Iberboard és Scranton Enterprises. La societat d'inversió vinculada a ex-directius i accionistes de Grifols va entrar a l'accionariat pocs mesos després de la compra d'Abelan amb un del 25% capital i, després de successives ampliacions, es va situar com a soci majoritari. Als comptes del 2023, el hòlding assenyala que ha invertit 13 milions en l'empresa, però ara la valora al balanç en un euro, amb nou milions de deute.

La paperera reprendrà l'activitat a finals de mes, després de l'aturada de l'estiu. El concurs va entrar al jutjat pocs dies abans de l'agost, cosa que va donar poc marge al jutge i a l'administrador per reunir-se amb les parts i traçar un pla.●

Cepsa ven el seu negoci de butà a Espanya a Abastible per 275 milions

FERNANDO H. VALLS
Madrid

Cepsa continua fent passos en la seva estratègia de desinvertir en negocis fòssils i apostar per actius de futur més sostenibles. L'energètica va anunciar ahir un acord per vendre Gasib, la seva filial de butà, propà i autogas (Gasib) a Espanya i Portugal, a Abastible, també filial de la xilena Empresas Copec, que realitza la seva primera gran inversió a Europa a través de la península Ibèrica. L'import total de l'operació és de 275 milions.

L'energètica fa un altre pas per desinvertir en negocis fòssils i apostar per actius sostenibles

Gasib continuarà oferint de manera habitual els seus productes de butà sota la marca Cepsa. La companyia, per tant, mantindrà sinergies per a la producció i distribució dels productes a les estacions de servei. L'únic que canvia, en definitiva, és l'accionista de la societat.

Cepsa i Abastible segellen amb aquest acord de compra-venda “una relació de llarg termini”, va indicar la companyia en un comunicat. Es tracta, va afegir, d’“una gran oportunitat per impulsar noves energies i models de negocis en totes les geografies”.

Gasib és la principal companyia de gas liquat envasat no regulat a Espanya i la segona empresa a la península Ibèrica per participació de mercat. Compta amb 3,5 milions de clients d'envasament i 17.000 a granel, una plantilla de prop de 200 empleats, 6 plantes d'emmagatzemament i ompliment, 2 plantes d'emmagatzemament i més de 200 magatzems de tercers. Proveeix el mercat ibèric, les Canàries, Ceuta i Melilla, amb vendes pròximes a 240.000 tones anuals. La filial ha anunciat que mantindrà l'equip directiu amb el canvi d'accionista.

El conseller delegat de Cepsa, Maarten Wetselaar, va afirmar ahir que l'operació suposa “un pas més en la nostra estratègia per convertir-nos en un referent de la transició energètica, impulsant les inversions en energies sostenibles, com ara l'hidrogen verd o els biocombustibles, negocis que esperem que representin el 2030 més de la meitat de la nostra activitat”.

Per a la xilena Abastible, l'adquisició a Espanya i Portugal li permet situar-se dins de les deu empreses més importants en el negoci del gas natural liquat al món. Els nous actius que adquireix a la península Ibèrica se sumen als que ja té a Xile, Colòmbia, l'Equador i el Perú. La multinacional té una plantilla de 40.000 treballadors, ingressos per 29.000 milions de dòlars i un ebitda de 2.303 milions el 2023.●

MERCATS

Cotització	IBEX 35	DOW JONES	EURO STOXX 50	FOOTSIE	DAX 30	NASDAQ	NIKKEI	Prima de risc	Mercat de divises
EN NEGRETA, LA VARIACIÓ DEL DIA I EN RODONA, LA DE L'ANY	10.949,70	40.659,76	4.840,52	8.311,41	18.322,40	17.631,72	38.062,67	ESPANYA	1 DÒLAR VAL
	+0,59%	+0,24%	+0,68%	-0,43%	+0,77%	+0,21%	+3,64%	84 +2	1 EURO VAL
	+7,54%	+7,88%	+7,26%	+7,64%	+9,26%	+17,46%	+14,34%		0,9096 €
									1,0994 \$

Mercat continu *VALORS PERTANYENTS A L'IBEX35

** LA CAPITALITZACIÓ DE PUIG CORRESPON A LA SUMA DE LES ACCIONS DE LA SÈRIE A I LA SÈRIE B

	Cotització		Capitalitz. borsària	Rend. any %		Cotització		Capitalitz. borsària	Rend. any %		Cotització		Capitalitz. borsària	Rend. any %		Cotització		Capitalitz. borsària	Rend. any %
	Euros	Var. %				Euros	Var. %				Euros	Var. %				Euros	Var. %		
Acciona Energía*	↑	20,36	0,49	6.612,2	-25,73	Catalana Occidente	↑	39,60	0,51	4.752,0	28,86	Iberdrola*	↑	12,35	0,45	78.598,5	4,04	Realia	
Acciona*	↑	118,90	0,93	6.522,5	-6,77	Cellnex*	↑	34,01	0,12	24.027,2	-4,58	Iberpapel	↑	18,00	1,12	197,4	0,00	REC*	↑
Acerinox*		9,11	0,00	2.270,2	-11,78	Cevasa		5,80	-1,69	137,2	0,35	Inditex*	↑	46,59	2,71	145.204,8	20,20	Reig Jofre	↑
ACS*	↑	40,34	0,30	10.959,0	0,45	Cie Automotive		25,90	0,00	3.103,0	2,44	Indra*		16,52	-0,06	2.918,3	19,57	Renta 4	
Adolfo Domínguez		4,95	0,00	45,9	-1,00	Clínica Baviera	↑	29,70	2,41	484,3	35,81	Inmobiliaria del Sur	↑	8,95	8,48	168,0	30,18	Renta Corporación	↑
Aedas	↑	23,85	0,63	1.042,3	38,81	Coca-Cola E.P.		69,10	0,00	3.140,5	15,66	Lar España		8,03	-0,62	672,1	47,63	Repsol*	
Aena*		174,60	-0,23	26.190,0	11,11	Colonial*		5,42	-1,10	3.397,1	-13,47	Libertas 7	↑	1,36	3,03	29,8	34,90	Rovi*	↑
Airbus Group	↑	137,10	0,69	109.335,2	-0,62	Corp. Financiera Alba	↑	51,50	0,19	3.051,1	9,31	Línea Directa	↑	1,05	0,77	1.142,8	24,91	Sacyr*	↑
Airtificial		0,12	-1,43	165,1	-4,03	Deoleo		0,22	-0,89	111,0	-2,63	Lingotes Especiales	↑	7,36	0,27	73,6	26,13	San José	
Alantra	↑	8,10	0,25	312,9	-3,18	DIA	↑	0,01	0,79	743,2	8,47	Logista*	↑	27,20	0,22	3.610,8	16,90	Solaria*	
Almirall		8,82	-0,84	1.882,8	4,69	Duro Felguera	↑	0,55	2,05	118,6	-16,10	Mapfre*	↑	2,22	0,36	6.842,8	18,91	Soltec	
Amadeus*	↑	57,86	0,07	26.065,9	-9,66	Ebro Foods	↑	15,74	1,42	2.421,8	2,87	Melia Hotels*	↑	6,34	0,56	1.397,3	7,66	Squirrel	
Amper	↑	0,10	0,72	146,4	16,99	Ecoener	↑	3,86	1,58	219,8	-8,96	Merlin*	↑	10,62	0,19	5.986,8	7,87	Talgo	↑
AmRest		5,54	0,00	1.187,8	-10,21	Edreams Odigeo	↑	6,65	0,45	848,6	-13,30	Metrovacesa	↑	8,15	0,49	1.228,6	4,65	Tecnicas Reunidas	
Aperam	↑	24,96	-1,42	1.829,6	-22,79	Elecnor		19,22	-1,44	1.672,1	0,24	Miquel y Costa		12,50	-0,40	500,0	7,15	Telefonica*	↑
Applus Services	↑	12,74	0,31	1.644,4	27,40	Enagás*	↑	13,62	0,37	3.568,3	-3,64	Montealito		1,38	-0,72	44,2	-5,48	Tubacex	
Arcelor Mittal*	↑	20,22	0,65	17.243,8	-20,44	Ence		3,10	-0,64	763,0	13,18	Naturgy*	↑	22,86	0,97	22.165,4	-13,43	Tubos Reunidos	
Arima		8,40	-0,24	238,8	32,28	Endesa*	↑	18,21	0,41	19.279,9	1,31	Naturhouse	↑	1,84	0,55	111,0	16,78	Unicaja*	↑
Atresmedia		4,49	-0,11	1.008,2	31,20	Ercros		3,80	-0,78	347,5	47,52	Neinor	↑	13,32	0,30	998,6	30,95	Urbas	
Atrys	↑	3,20	4,58	243,3	-12,81	Faes Farma		3,63	-0,14	1.146,3	18,56	Nextil	↑	0,30	0,67	105,0	-20,79	Vidrala	
Audax	↑	1,89	1,18	856,1	45,23	FCC		12,80	-0,47	5.822,4	-12,09	NH Hotel	↑	4,16	0,12	1.808,3	-0,84	Viscofan	↑
Azkoyen	↑	6,50	1,88	158,9	7,90	Ferrovial*		36,36	-0,93	27.103,0	10,12	Nicolás Correa	↑	6,80	0,29	83,8	8,78	Vocento	
Banc Sabadell*	↑	1,86	0,60	10.113,4	70,55	Fluidra*	↑	21,78	0,18	4.184,6	17,35	OHLA	↑	0,31	0,13	183,8	-30,83		
Banco Santander*	↑	4,23	0,08	65.509,8	14,10	GAM		1,28	0,00	119,2	8,47	Oryzon	↑	1,75	0,58	111,8	-7,52		
Bankinter*	↑	7,67	0,71	6.897,9	34,36	Gestamp	↑	2,56	0,39	1.473,3	-24,94	Pescanova	↑	0,35	1,75	10,0	70,24		
BBVA*	↑	9,23	0,54	53.206,7	16,35	Global Dominion		2,80	-0,53	423,2	-14,09	PharmaMar	↑	36,78	0,60	675,1	-8,90		
Berkeley		0,19	-2,40	83,5	7,21	Grenergy		34,80	-0,29	1.065,3	1,64	Prim	↑	11,10	0,45	189,1	8,40		
Bodegas Riojanas		4,00	0,00	20,2	-13,42	Grifols B	↑	6,53	2,84	1.705,8	-38,15	Prisa	↑	0,34	0,59	369,4	17,24		
Borges-bain		2,82	0,00	65,3	10,16	Grifols*	↑	8,48	3,24	3.613,6	-45,13	Prosegur	↑	1,70	0,47	924,4	-3,64		
CAF		33,70	-0,30	1.155,3	6,69	Grupo Ezentis	↑	0,17	0,59	81,2	70,00	Prosegur Cash		0,53	-0,38	785,5	0,34		
Caixabank*		5,28	-0,08	38.390,0	54,18	I.A.G.*	↑	2,00	0,18	9.943,0	12,30	Puig**	↑	23,76	0,25	13.500,1			

MÓN EMPRESARIAL

FERRAN NADEU / CALL2WORLD

Kiko Fábregas, a l'esquerra, amb alguns dels membres de l'equip de Call2World

L'empresa de telecomunicacions Call2World aposta pels esportistes de primera línia, que configuren el 50% de la plantilla

Atletes d'elit a l'oficina

ANTÒNIA JUSTÍCIA
Barcelona

El jugador d'hoquei sobre herba Marc Boltó, la golfista Mireia Prat, el jugador de rugbi Pol Pla, la ciclista Helena Casas o l'atleta Artur Bossey són només alguns dels esportistes d'elit, molts d'ells olímpics, que formen part de la plantilla de Call2World, una empresa catalana de telecomunicacions que ha vist en els atletes d'elit un perfil de treballador molt interessant per la seva resiliència i valors i que constitueixen avui dia el 50% de la seva plantilla. L'exjugador d'hoquei professional Kiko Fábregas, medalla de plata als Jocs Olímpics de Pequín el 2008, va ser el primer fitxatge d'una llarga llista. Avui Fábregas és el director general d'aquesta empresa, que s'ha singularitzat per la seva innovadora política de reclutar talent a través dels centres d'alt rendiment esportiu.

“Jo he viscut a les meves pròpies carns la dificultat de trobar feina sent esportista d'elit”, explica Kiko Fábregas a tall

d'exemple. Futbol i bàsquet a part. Enginyer industrial de formació, buscava feina en plena disputa dels campionats, per la qual cosa sempre rebia una negativa. “Ningú no està disposat a contractar-te si cada dos per tres faltes a la feina perquè has d'acudir als campionats”, explica. Per això, després dels Jocs de Pequín va decidir retirar-se. Però tenia

Connectivity i Unique són les dues filials de la firma, que preveu tancar aquest any amb 12 milions facturats

30 anys i experiència zero.

Un empresari madrileny li va donar la primera oportunitat laboral fa anys. Va ser abans de fitxar per Call2World, una empresa catalana de telecomunicacions B2B que es va fundar el 2013 i que va tancar l'exercici del 2023 amb sis milions d'euros de facturació. Aquest any la companyia preveu arribar als 12 milions i 100.000 línies gestionades, amb

Fábregas al capdavant de la direcció general i d'un equip de 50 persones, la meitat d'elles atletes d'elit majoritàriament en actiu. “Som molt flexibles pel que fa a horaris o teletreball, perquè el que ens interessa d'ells són els valors que porten de sèrie, com la resiliència, l'esforç, el treball en equip o la tenacitat”, explica el directiu.

Call2World compta actualment amb dues filials, Connectivity i Unique. La primera és un operador mòbil B2B especialitzat en fibres i dades mòbils per a grans empreses, mentre que la segona, Unique, s'ha concentrat en el desenvolupament d'un software d'anàlisi que permet l'optimització del temps i la despesa en telecomunicacions per a empreses i que arriba a reduir els costos en aquest àmbit fins a un 32%. Manuel Garriga, conseller delegat de Call2World, ha anunciat un pla de creixement que passa per invertir fins a deu milions d'euros en l'adquisició de noves empreses. De moment han comprat Telecom Expense Management i es preveuen dues noves operacions de compra més per a aquest any.●

ACS I ACCIONA

Les empreses s'adjudiquen un contracte de 4.200 milions per a una autopista als EUA

■ ACS i Acciona van anunciar ahir l'adjudicació d'un contracte de 4.200 milions d'euros per finançar, aixecar i operar durant 50 anys el projecte SR400 Express Lane, que consisteix en trams d'autopista per a l'accés a la ciutat d'Atlanta, als EUA. ACS Infra, Acciona Concesiones i Meridiam

desenvoluparan i finançaràn el projecte, i Dragados (ACS) i Acciona Construcción en seran els constructors. Parsons es farà càrrec del disseny. Es preveu que la construcció duri cinc anys i mig. La inversió total aproximada del consorci és d'uns 9.800 milions. / I. de las Heras

TURISME

Catalunya supera els 330.000 afiliats en el sector després de sumar-ne 7.900 al juliol

■ Catalunya va registrar un increment de 7.923 afiliats al sector turístic al juliol, segons dades del Ministeri d'Indústria i Turisme. Amb un repunt del 2,4%, prop d'un punt per sota del conjunt d'Espanya, va ser la tercera que més va créixer en xifres absolutes després

d'Andalusia (11.171 llocs de treball) i Madrid (8.815), quedant davant de les Canàries (7.632). En total, l'activitat ocupa 333.064 persones a l'autonomia, només superada per les 361.147 d'Andalusia. El gruix són assalariats, amb 56.792 autònoms. / Redacció

XAVIER CERVERA

Una guia al centre de Barcelona

UNIÓ DE PAGESOS

La producció d'oli d'oliva caurà fins a un 60% a Tarragona i Terres de l'Ebre

■ La Unió de Pagesos espera una caiguda de fins al 60% de la producció d'oli d'oliva al Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre, que podria ser de l'ordre del 80% al Baix Camp, el Priorat, la Terra Alta, el Montsià i el Baix Ebre. Jordi Pasqual, responsable del sector de l'oli

de l'organització, assenyala que en alguns casos podria no haver-hi collita. L'impacte de la sequera fa que passar l'estiu “s'hagi convertit en una odissea”. Pel que fa als preus, s'espera una caiguda per les pluges que hi ha hagut Andalusia, que ara marca les referències. / ACN

GUIA TEMPS LLIURE

TEATRES

CONDAL (Av. Paral·lel, 91. 93 442 31 32). A partir del 20 de setembre torna **Escape Room 2**. teatrecondal.cat i promentrada.com

EL MALDÀ, (c/Pi, 5). Telf. 93 164 77 78 Un segundo bajo la arena. Col·lectiu Desasosiego Compra d'entrades, consulta d'horaris i preus (www.elmalda.cat)

GOYA (Joaquín Costa, 68. Tel. 93 343 53 23). Del 3 al 12 de setembre torna **Poncia**, amb Lolita Flores. teatregoya.cat i promentrada.com

LA VILLARROEL (Villarroel, 87. 93 451 12 34). Del 3 al 22 de setembre torna **Les mans**. L'Off. del 7 al 22 de setembre torna **L'enterrador**. lavillarroel.cat i promentrada.com

ROMEA (Hospital, 51. 93 301 55 04). Del 3 al 29 de setembre **La colección**. teatreromea.cat i promentrada.com

TEATRE GAUDÍ BCN Sta. Mª Claret 120 T. 93 603 51 61 'La festa' Dj Dv Ds 19h Dg 17h 'Guitarra quemada. Lorca en el centro' Dt i Dc 20:30h Estrena 15/08 'Showgirls. La Comedia' venda entrades web teatregaudi.barcelona.com

TEATRE NACIONAL DE CATALUNYA (Pl. de les Arts, 1). Informació i venda entrades i abonaments temp. 2024-2025: www.tnc.cat

EXPOSICIONS

ARXIU HISTÒRIC DE LA CIUTAT (Santa Llúcia, 1). Horari: dill. a dv., de 9 a 19.30 h. Dissabtes, de 10 a 19.30 h. Diumenges i festius tancats. Instal·lació: Intramurs: El temps que habita l'Arxiu.

ARXIU HISTÒRIC DE LA CIUTAT (Santa Llúcia, 1). Horari: dill. a dv., de 9 a 19.30 h. Dissabtes, de 10 a 19.30 h. Diumenges i festius tancats. Exposició: Morando in Arte. L'art de la procuradoria.

www.lavanguardia.com

Club VANGUARDIA

Exclusiu subscriptors

clubvanguardia.com

LA VANGUARDIA

CUPONS
DE PROMOCIONS

VAL DESCOMPTE

LAVANGUARDIA + ¡HOLA!

Per només

4€

ANTIGÜEDADES
COMPRO MUEBLES

Pinturas, espejos, relojes,
monedas, joyería...
Vacío pisos. Visito pueblos.

Muñoz

638 340 306

Víctor-M. Amela - Ima Sanchís - Lluís Amiguet

Michael Bailey, historiador especialitzat en bruixeria; investiga a la Universitat d'Iowa

Tinc 53 anys: com més en tinc, menys segur estic de més coses. **Soc de Cleveland.** Intento evitar que les ideologies interfereixin en la meua investigació només atenta a evidències. **Exerceixo en una universitat pública: no opino de política.** He dissertat sobre “Els orígens de la cacera de bruixes a Europa” per a la UB

“Si tota una societat creu que les bruixes existeixen, acaben existint”

LV.

Per què ha investigat la bruixeria fins a arribar a ser el gran expert?

Perquè la història d'Occident és durant segles la de les seves religions i la bruixeria era el revers de la crònica oficial dels papes, monestirs i ordres monacals. M'interessaven la bruixeria, superstició, màgia negra...

Però bruixes i bruixots eren sectors marginals: poca cosa se'n sap.

Per això, revelen per oposició l'estructura i sentit de les seves societats.

Què solem ignorar de la bruixeria medieval?

Per començar, la cosa no va ser tan medieval. La caça de bruixes assoleix la seva màxima intensitat molt després: ja als segles XV i XVI. I les grans causes contra la bruixeria es prolonguen fins ben entrat el segle XVII, ja a l'edat moderna.

Per què la caça de bruixes va durar segles?

Va durar mil·lennis: des de Grècia, Roma i, per descomptat, abans. A tot Occident totes les autoritats a tots els nivells van proclamar sempre sense indici de dubte i amb total

convicció que la màgia negra i la bruixeria existien...

Però estava només en les seves ments.

Aquesta és la gran lliçó. Si hi ha càtedres a les universitats escrivint tractats sobre com combatre la bruixeria i els jutges, policies, alcaldes, ministres, reis... absolutament tots creuen que les bruixes existeixen, acaben existint.

Ningú qüestionava aquestes mentides?

La gran pregunta és per què vam deixar de creure en bruixes i la resposta és que l'auge de la crema de bruixes arriba just quan comença a imposar-se la Il·lustració i amb ella el triomf de la raó.

Quan la Il·lustració qüestiona l'existència de bruixes es desapareixen els judicis?

És un moviment reaccionari, un atac preventiu al racionalisme i la reacció va cedint fins que les mateixes instàncies que creien en la bruixeria van deixant de creure-hi i algunes, finalment, fins i tot prohibeixen les causes per bruixeria.

Quan?

A Anglaterra es prohibeixen el 1753 per llei; però en molts altres països, com a Espanya, malgrat la seva fama d'Inquisició, la legisla-

Tenir les dones a ratlla

Un 75 % dels acusats de bruixeria a tot Europa, explica Bailey, eren en realitat acusades, perquè els processos els iniciaven autoritats –no només eclesiàstiques– que mantenien així a ratlla les dones lliures, que eren cada vegada més, ja que entre guerres i epidèmies moltes quedaven deslliurades de les servituds conjugals. Les causes de bruixeria seguien un ordre estricte, d'acord amb saberuts tractats de bruixeria redactats no només per l'Església, sinó també per universitats de prestigi. Quan la Il·lustració va començar a qüestionar-los des de la raó, van reaccionar multiplicant les fogueres a Europa. El sorprenent és que de la mateixa manera que tota la societat, des de Roma fins a l'últim regidor de poble, estaven convençuts de l'existència de bruixes durant segles, també hi van deixar de creure en només uns decennis.

ció antibruixeria decau simplement perquè ja ningú no hi creia.

El Vaticà no manté encara avui un exorcista a cada diòcesi?

No combaten la bruixeria, només la possessió demoníaca que les esglésies protestants, en canvi, van negant. L'alarmant és que algunes esglésies evangèliques realitzen avui els seus propis exorcismes.

Les bruixes també creien en bruixes?

Hi ha una àmplia casuística: hi va haver qui, per exemple, deia que era atacat per dimonis per després demostrar resant que els havia vençut i obtenir el perdó de la comunitat pels seus pecats.

Tan hàbil com arriscat...

Si podies derrotar el dimoni que t'havia fet pecar, després eres més bon cristià.

I reforçaven així els exorcistes?

La bruixeria és diferent, perquè admetre ser bruixa era autocondemnar-se. Per això abunden les descripcions acadèmiques detallades de rituals i de bruixes, però no autèntics testimonis de bruixes.

No s'utilitzaven causes generals contra les bruixes per eliminar enemics?

Hi havia altres mitjans d'eliminar-los, aquest no era habitual. La societat creia realment en bruixes i va costar dos segles de lenta transició que deixés de creure-hi.

Quantes víctimes van causar els processos de bruixeria a Europa i les colònies?

Al voltant de 50.000 persones, entre el 1450 i el 1700. Molts processos acabaven amb centenars d'execucions. A la resta del món, hi va haver caces de bruixes, però no d'aquestes dimensions ni amb la terrible eficiència de l'aparell legal europeu.

Quins processos ha investigat vostè?

Els de finals del s. XV als Alps Occidentals que es van donar poc després de les Ordinacions de les Valls d'Àneu (1424), que tan bé ha estudiat el meu col·lega Pau Castell, que dictaven com jutjar casos de bruixeria.

Recorda algun testimoni?

El d'un fill que va respondre que sí a totes les preguntes dels inquisidors –va cavalcar estranys animals, va participar en orgies, va prendre drogues–; però sempre també afegint que “obeint el meu pare” i que al final “es va senyar i van desaparèixer tots ells”.

Suposo que els van cremar tots dos.

En aquells processos, les possibilitats de salvació d'algú ja encausat eren mínimes; però si n'hi havia alguna era culpar algú altre. En tot cas, un dels jutges del rei de França –no només iniciava causes l'Església– es vanagloria per carta d'haver enviat ell sol a la foguera més de 100 bruixes en els últims dos anys. I encara avui fa esgarriar el meticolós i llarg procés judicial amb què es procedia.

LLUÍS AMIGUET

e v entrades de VANGUARDIA

El misantrop

DE MOLIÈRE

DRAMATÚRGIA SERGI POMPERMAYER

VERSIFICACIÓ PABLO MACHO OTERO

DIRECCIÓ DAVID SELVAS

Teatre Lliure (Montjuïc) Del 04/12/2024 al 04/01/2025

www.entradesdevanguardia.com

Consulta els termes i les condicions dels descomptes a la web.

LA VANGUARDIA

10 €